

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Περιλαμβάνον γενικῶς ἀνεκδοτον ἀγιορειτικὴν κ.λ.π. ὕλην, οἷον ἀνεκδότους Ἀκολουθίας ἁγίων, Κανόνας παρακλητικοὺς καὶ μή, καὶ ἄλλα σοφὰ ἀποφθέγματα ἁγίων ἀνδρῶν παλαιότερων καὶ νεωτέρων, εὕρισκόμενα εἰς τοὺς Κώδικας τῶν ἱερῶν Μονῶν.

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΥΠΟ
ΣΩΤΗΡΙΟΥ Ν. ΣΧΟΙΝΑ

ΕΤΟΣ Η΄. 1943-44

1943
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ - ΣΩΤ. Ν. ΣΧΟΙΝΑ
ΕΝ ΒΟΛΩ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β' ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΚΑΛΩΣ ΗΛΘΑΤΕ ΜΕΓΑΛΕΙΩΤΑΤΕ

ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗ — — ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Για τοῦτο καὶ μὲ δίκαιον
κῆπον καὶ περιβόλι,

τῆς Παναγίας Δέσποινας
τὸ ὀνομάζουν ὅλοι.
(Καيسάριος Δαπόντες)

ΙΔΡΥΤΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ (†1940)
ΙΑΤΡΟΣ — ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐν Βόλῳ
Σεπ)ριος 1943 - Αὔγουστος 1944

Διευθυντής - Ἰδιοκτῆτης
ΣΩΤ. Ν. ΣΧΟΙΝΑΣ
Κοραὶ 47 ἐν Βόλῳ

ΕΠΙ ΤΗ ΕΠΑΝΟΔΩ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ Β'.

Ρίγη συγκινήσεως καὶ δάκρυα χαρᾶς κατέκλυσαν τὴν Ἑθνικὴν Ἑλλη-
νικὴν ψυχὴν τὴν 28ην παρελθόντος μηνός. Διατὶ ἄραγε ; Πῶτος τὸ ἀ-
γνοεῖ ; Ἡ ἐπάνοδος τοῦ Νικητοῦ καὶ λαοφιλοῦς Βασιλέως ἡμῶν Γεωργίου
τοῦ Β' εἰς τὴν Ἀθηναϊκὴν γῆν ἦτο ἡ αἰτία. Ὑπῆρξε πάσης περιγρα-
φῆς ἀνωτέρα ἢ ὑποδοχή, ἥτις ἐγένετο εἰς τὸν Ἀνακτα ἡμῶν ἔντε τῇ πρω-
τευούσῃ καὶ πάσαις ταῖς πόλεσι μέχρι καὶ τῆς τελευταίας ἐσχатиᾶς τῆς
Ἑλληνικῆς γῆς.

Ἦτο ἡ ἡμέρα τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Παρασκευῆς τῆς Ἑβδομάδος
τῶν Παθῶν τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ καὶ τῶν παθῶν τῆς φιλότατης ἡμῶν Πατρί-
δος, τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὸ 1941, ὅτε ἡ Α.Μ. μετὰ βαθυτάτης θλίψεως ἡ-
ναγκάσθη νὰ ἀφήσῃ τὸ ἐλληνικὸν ἔδαφος καὶ νὰ χωρισθῇ τοῦ λαοῦ Του,
διὰ νὰ συνεχίσῃ τὰς δαφνοστεφεῖς Αὐτοῦ νίκας εἰς ἄλλα μέρη, μαχόμενος
μετὰ τοῦ γενναίου Ἑλληνικοῦ στρατοῦ παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν Μεγάλων
Συμμάχων. Ἦδη μετὰ πάροδον πέντε (5) ὁλοκληρῶν ἐτῶν, ἐτῶν πρωτο-
φανοῦς δυστυχίας καὶ πόνου, ἀλλὰ καὶ ἡρωϊκῆς ὑπομονῆς διὰ τὸν Ἑλλη-
νικὸν λαόν, τὸν ὁποῖον ἀγρύπνως παρηκολούθη ὁ Βασιλεὺς, εὐρίσκεται ἐν
μέσῳ ἡμῶν καὶ ἀναπτέρωνει τὸ φρόνημα τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐγγενεῖ εἰς
τὰς καρδίας αὐτῶν τὴν ἐλπίδα διὰ τὸ μέλλον τῆς Πατρίδος. Εἰς τὴν γενι-
κὴν ταύτην χαρὰν, ἥς ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Σαββάτου ἀπολαμβάνουν οἱ
Ἕλληνες πολῖται, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ὑστερήσῃ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλά-
δος καὶ οἱ Πατέρες τοῦ Ἀγίου Ὄρους, τὸ ὁποῖον ἄλλοτε ἐβράδισαν οἱ πό-

δες Αὐτοῦ. Εἶναι ἀναμφίβολον, ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι κατ' ἐξοχὴν πνευματικὸς ὀργανισμὸς θείας προσελεύσεως καὶ ἔχει ὑψιστον προορισμὸν τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου. Ταύτην ἐπιτυγχάνει διὰ τῆς διδασκαλίας καὶ τῶν μυστηρίων Αὐτῆς. Συνεπῶς οὐδόλως ἀναμιγνύεται εἰς τὰ πολιτεύματα, οὐδὲ καθορίζει τὴν μορφήν αὐτῶν. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ δύναται νὰ ζήσῃ καὶ νὰ ἐργασθῇ ὑπὸ οἰονδήποτε πολιτεύμα καὶ τῶν πλέον χειροτέρων διωκτῶν αὐτῆς· ὅπως δεικνύῃ ἡ ἱστορία τῶν τριῶν πρώτων αἰώνων καὶ διὰ τὴν Ρωσικὴν Ἐκκλησίαν ἡ νεωτάτη ἱστορία ἀπὸ τοῦ 1917-1941. Ἀναγνωρίζει καὶ ἀποδίδει «τὰ (τοῦ) Καίσαρος τῷ Καίσαρι» κατὰ τὸ Κυριακὸν λόγιον (Ματθ. κβ' 21) καὶ ὑποτάσσεται καὶ πειθαρχεῖ εἰς τὰς οἰασδήποτε κοσμικὰς ἐξουσίας «εἴτε Βασιλεῖ, εἴτε ἡγεμόσιν, ὡς διὰ Θεοῦ πεμπομένοις εἰς ἐκδίκησιν μὲν κακοποιῶν, ἔσπινον δὲ ἀγαθοποιῶν» (πρβλ. Α' Πέτρου β' 13-14 Τίτου γ' 1) καὶ ὀφείλει νὰ προσεύχεται ὑπὲρ βασιλέων καὶ πάντων τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων, ἵνα ἡρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διαγώμεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι» (Α' Τιμ. β' 1-2). Ἡ Ἑλληνικὴ ὁμως Ἐκκλησία, ἀφ' οὗτου ἐκηρύχθη ὑπὲρ αὐτῆς ἐπισήμως ὁ πρῶτος χριστιανὸς Αὐτοκράτωρ, ὁ ἅγιος καὶ ἱσαπόστολος Κωνσταντῖνος, διὰ τοῦ Δ' τοῦ Μεδιολάνων (313 μ. Χ.) ἐξετίμησεν αὐτὸν καὶ ἠῤῃχετο ἀείποτε ὑπὲρ τῶν Βασιλέων αὐτῆς ἐπὶ ἔνδεκα αἰῶνας μέχρι τοῦ 1453, διάστημα κατὰ τὸ ὁποῖον συνειργάσθη ἐν ἀγαστῇ ἀρμονίᾳ Ἐκκλησία καὶ Πολιτεία. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς μαύρους τῆς πικρῆς καὶ σκληρᾶς δουλείας χρόνους 1453—1821 μὲ τὴν μεγάλην ιδέαν «τοῦ Μαρμαρωμένου Βασιληᾶ» ἔζησεν ὁ εὐσεβὴς Ἑλληνικὸς λαός. Καὶ ὑλῆρξεν ἐξαιρετικὴ ἡ χαρά, ὅταν ἡ Ἑλλὰς ἀπέκτησεν ἐκ νέου Βασιλέα τὸν ἀείμνηστον ἀπλὸν τοῦ σημερινοῦ ἐπιδόξου Διαδόχου, τὸν Γεώργιον τὸν Πρῶτον, διὰ τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου τόσα ὑπὸ τε τῶν πεζῶν καὶ τῶν ποιητῶν ἐγράφησαν.

Μετὰ τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον, οἱ Ἕλληνες εἰς τὸν γενναιότατον Βασιλέα Κωνσταντῖνον τὸν πατέρα τοῦ Γεωργίου τοῦ Β' ἀπέβλεψαν διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Πατρίδος των καὶ δὲν ἔμειναν ἀπραγματοποίητοι αἱ ἐλπίδες αὐτῶν.

Καὶ τώρα μετὰ τὴν λαίλαπα τοῦ δευτέρου, ἀπαισίας μνήμης, παγκοσμίου πολέμου, πρὸς τὸ Σύμβολον τῆς ἐνότητος τὸν Βασιλέα Γεώργιον τὸν Β' ἀπέβλεψεν ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς παρὰ τὴν πνιγερὰν ἀτμόσφαιραν, τὴν ὁποίαν ἐδημιούργησαν αἱ δυνάμεις τοῦ σκότους καὶ οἱ κράχται τῆς χειροτέρας μορφῆς τοῦ Ὑλισμοῦ κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ Βασιλέως ἀπὸ τοῦ 1942 καὶ ἐντεῦθεν. Παρ' ὅλα ταῦτα δὲν ἦτο δυνατόν παρὰ νὰ ἀνανήψουν, ἔστω καὶ τὴν τελευταίαν ὥραν, οἱ Ἕλληνες καὶ νὰ φανοῦν ἀντάξιοι τῶν μεγάλων ἰδανικῶν τῆς φυλῆς, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν λαϊκὴν Μοῦσαν μόνον διὰ τῆς Βασιλείας θὰ ἐπιτύχωμεν.

Αὕτη κατὰ τὸν ἀείμνηστον σοφὸν Καθηγητὴν Χρῆστον Ἀνδρουῦτσον, «ἀπομακρύνει τὸν περὶ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτάτης ἐν τῇ πολιτείᾳ ἀρχῆς ἀγῶνα, παρέχει εἰς τὴν κυβέρνησιν ὡς ἐκ τοῦ ἀπλουστεροῦ αὐτῆς ὀργανι-

σμοῦ ταχύτητα, ἐνέργειαν καὶ δύναμιν. Ὅμοίως ἀσκεῖ ἐπὶ τὸν λαὸν καὶ εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν, καθ' ὅσον συσσωματοῦσα τὸ κράτος καθιστᾷ αὐτὸ δημοφιλέ, τοῦ θαυμασμοῦ, τῆς τιμῆς καὶ τῆς πίστεως τῆς εἰς τὸν Συνταγματικὸν Βασιλέα ἀπονεμομένης, μεταβιβαζομένης καὶ εἰς τὸ ἀπρόσωπον καὶ τῷ λαῷ ἀσυμπαθὲς κράτος.» (Σύστημα ἠθικῆς. Ἐν Ἀθήναις 1925 σελ. 319 - 320).

Ἴδου λοιπὸν διατὶ ἡ ἐπάνοδος τοῦ Βασιλέως θεωρεῖται, ὡς Πανελληνίου σημασίας γεγονὸς καὶ ἡ ἡμέρα τῆς ἀφίξεώς του ὡς «Ἀναστάσεως ἡμέρα, ὡς ἡ ἑορτὴ ἑορτῶν καὶ πανηγυρὶς πανηγύρεων». Ὅπως ὁμως κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεως ἡ Ἐκκλησία καλεῖ τὸν χριστιανικὸν κόσμον νὰ εἰπουν μεταξύ των «ἀδελφοί» καὶ ἔπειτα νὰ βοήσουν τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη», κατὰ παρόμοιον τρόπον καὶ τώρα ὁρῶνται τὸ σύνθημα τῆς Ἐθνικῆς Ἐνότητος, εἰς τὴν ὁποίαν ἀκριβῶς ἀποβλέπει καὶ ἡ ἀποκατάστασις τοῦ Γεωργίου τοῦ Β'.

Ἐὰν λοιπὸν θέλωμεν νὰ εἴμεθα πραγματικοὶ Ἕλληνες καὶ Χριστιανοὶ Ὁρθόδοξοι καὶ ἐὰν ἐπιθυμῶμεν νὰ μὴ ἴδωμεν τὴν γλυκυτάτην ἡμῶν μετρίστη ἱστορίαν Πατρίδα ἐξοθνευομένην καὶ σφαδάζουσαν ὑπὸ νέᾳ ἐρείπια, εἶναι ἀνάγκη πάντες ἀρχόντες καὶ ἀρχόμενοι νὰ ἔχωμεν διαρκῶς ὑπ' ὄψιν τὸ πολιτικὸν καὶ κοινωνικὸν ἀξίωμα, τὸ ὁποῖον εἶπεν ὁχι ἄνθρωπος, ὁχι Βασιλεὺς ἐπίγειος, ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Πίστεως, ὁ Βασιλεὺς τῶν Βασιλευόντων καὶ ὁ Κύριος τῶν Κυριευόντων. «Πᾶσα βασιλεῖα μεριοθεῖσα καθ' ἑαυτῆς οὐ σταθήσεται» (Ματθ. ΙΒ'. 25) Ἐντεῦθεν πρέπει νὰ διώκωμεν μετὰ πάντων τὴν εἰρήνην (Ἐβρ. ΙΒ'. 14) καὶ τὴν ἔννοιαν ὑπὲρ ὧν ἀείποτε ἡ Ἐκκλησία εὐχεται λέγουσα: «ὑπὲρ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.»

Δυστυχῶς ὁμως ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς παρὰ τὰς ὁμολογουμένως μεγάλας ἀρετάς του βαρύνεται συγχρόνως καὶ ὑπὸ μεγάλων ἐλαττωμάτων. Ἴδου τί ἔγραφον κάποτε «οἱ Τάϊμς» τοῦ Λονδίνου. «Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἔχει ἀσφαλῶς θαυμαστὰς ἀρετάς, ἀλλ' ἀκριβῶς ἡ μεγάλη του εὐφυΐα καὶ ἡ μάχια του νὰ ἐπικρίνῃ τὰ πάντα κατὰ τρόπον καταστροφικόν, συντελεῖ εἰς τὸ νὰ μὴ μένῃ ἱκανοποιημένος ἢ νὰ ἱκανοποιῇται δυσκόλως· καὶ ἔχομεν πάντα ἐπικαιρον, προσθέτει, τὸ πρὸ εἰκοσιτεσσάρων αἰώνων παράδειγμα τοῦ δικαίου Ἀριστείδου.»

Πρέπει δὲ νὰ σημειωθῇ, ὅτι ἡ τάσις αὕτη τοῦ λαοῦ μας ἀπὸ τοῦ 1941 κυρίως μέχρι σήμερον, ἐδημιούργησε στάσεις καὶ ἐπαναστάσεις, διασμοὺς καὶ κομματικὰ μίση, τὰ ὅποια εἶδομεν εἰς ποίαν κατάστασιν ὠδήγησαν τὴν Ἑλλάδα.

Δι' αὐτὸν τὸν λόγον πρέπει νὰ σημειωθῇ ὡς μεγάλης σημασίας ἐθνικὸν γεγονὸς τὸ ὅτι ἡ ἀπὸ τῆς 28 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. ἐπάνοδος τοῦ Βασιλέως εἰς τὸν βασιλικὸν θρόνον συντελεῖ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος. Καὶ πῶς ὁχι, ἐφ' ὅσον εἶναι πιστὸν τέκνον τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἄνευ τοῦ ὁποίου εἶναι ἀδύνατον νὰ πραγματοποιηθῇ εἰλικρινής

ἔνωσις καὶ πραγματικὴ εἰρήνη ; Ἴδου τὶ εἶπεν ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος ὁ Β' κατὰ τὸ 1935 ὅτι : Διατελεῖ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πιστὸν καὶ ἀφωσιωμένον τέκνον. Πρὸς αὐτὴν ἀληθῆ αἰσθάνεται εὐλάβειαν καὶ ἀγάπην. Ἡ πρὸς τὸν Θεὸν πίστις Του, ὑπῆρξε τὸ κύριον ἔρεισμά Του καθ' ὅλα τὰ χαλεπὰ ἔτη, τὰ ὅποια διήλθε μακρὰν τῆς Πατρίδος Του καὶ εὐγνωμονεῖ τὸν Ὑψιστον, ὅτι δὲν τὸν ἐστέρησε τῆς ἀγίας Αὐτοῦ συνδρομῆς.

Καὶ τώρα «ἡ Ἀγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη» εὐχεται ἐκ μέσης ψυχῆς πρὸς τὸν Ὑψιστον καὶ Παντοδύναμον Θεόν, ὅπως ἐπισκιάξῃ Αὐτὸν διὰ τῆς θείας χάριτος, φωτίξῃ καὶ τὸν ἐνισχύῃ εἰς τὸ πολύμοχθον ὑπὲρ τῆς Χώρας καὶ τοῦ λαοῦ ἔργον. Καταστήσῃ αὐτὸν ἄγγελον τῆς ἐσωτερικῆς εἰρήνης, τῆς ὁμονοίας καὶ τῆς ἀγάπης τῶν ἡγετῶν καὶ τοῦ λαοῦ, διδάσκαλον τῆς ἀρετῆς, προστάτην ἐνθερμον τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν καὶ τῆς ἠθικῆς, τιμωρὸν μὲν τῆς κακίας, ἐπιβραβευτὴν δὲ τῆς ἀρετῆς. Ἀναδείξῃ αὐτὸν πατέρα ἀληθῆ πάντων τῶν Ἑλλήνων καὶ ἰδιαιτέρως τῶν ὀρφανῶν, τῶν χηρῶν, τῶν πενήτων, τῶν ἀναπήρων καὶ τῶν διαφόρους καταστροφὰς ὑποστάντων κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας Του Ἑλλήνων. Ἄς γίνῃ ἡ ἐπάνοδος Αὐτοῦ ἀφετηρία νέας ζωῆς, προόδου καὶ ἀκμῆς τοῦ ἔθνους ἡμῶν.

Χάρισε Αὐτῷ Παντοδύναμε οὐράνιε Πάτερ, εἰρηνικὴν Βασιλείαν ἐπ' ἀγαθῇ τῆς Πατρίδος καὶ τοῦ ἔθνους ἡμῶν. Δάλησον εἰς τὴν Αὐτοῦ καρδίαν ἀγαθὰ ὑπὲρ τῆς ἀγιωτάτης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ τοῦ λαοῦ Σου, ἵνα ἤρμεον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν ἐν ἀγάπῃ καὶ ὁμονοίᾳ.

Ναὶ ὦ Ἄναξ τῶν ἀνάκτων

εἶεν πάντα προσφιλῇ

τῷ μεγάλῳ καὶ ὀλβίῳ

ἡμετέρῳ Βασιλεῖ.

Ἔστω πάντοτε καὶ ἐν πᾶσι

τοῖς ἐνδόξοις Ἀριστεὺς

Ζήτω κύδιος, μακροαῖον

Ζήτω, Ζήτ' ὁ Βασιλεὺς.

Σ. Γ. Ν.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

—Ὁ Ἀδωνιβεῆξ Βασιλεὺς τῆς Βεῆξ πόλεως τῶν Χαναναίων, συλλαβὸν ποτὲ 70 τῶν Βασιλέων, ἀπέκοψε τοὺς μεγάλους δακτύλους τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν, ὅπως μὴ δύνανται μῆτε νὰ πολεμήσωσιν αὐτόν, μῆτε νὰ φύγωσι. Μετὰ τινα δὲ χρόνον, κατακυριευθείσης τῆς πόλεως αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Ἰούδα καὶ τοῦ Συμεὼν, καὶ συλληφθεὶς ὑπ' αὐτῶν, τὰ αὐτὰ πρὸς ἀντεκδικήσιν παθὼν καὶ μετενεχθεὶς εἰς ἱεροσόλυμα ἀπέθανε ἐνταῦθα, ἀνομολογῶν τὸ δίκαιον τῆς ἀντεκδικήσεως.

—Ὁ Βασιλεὺς Μαυρίκιος βλέπων σφαττόμενα τὰ τέκνα του καὶ τὴν οὐζυγὸν του ὑπὸ τοῦ τυράνου Φωκᾶ ἔλεγε: Δίκαιος εἰ Κύριε καὶ εὐθεῖαι αἱ κρίσεις σου. Ἀλλ' ἂν ἐπαιδεύοντο ἐνταῦθα πάντες οἱ πονηροὶ ἢ ἀντεμείβοντο πάντες οἱ ἀγαθοί, ἡ ἀρετὴ τότε γίνετο οὐχὶ αὐτοπροαίρετος ἀλλὰ καταναγκαστικὴ πράξις, οὐχὶ ἀποτέλεσμα θελήσεως ἐλευθέρως, ἀλλ' ἐπιβεβλημένον ἔργον. Μένουσιν ἀτιμώρητοι οἱ κακοί; Τοῦτο μείζον τεκμήριον ὅτι ἐκφυλάττονται εἰς χαλεπωτέραν καὶ πικροτέραν κρίσιν μέλουσαν.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΣΥΝΤΟΜΟΣ

Ἐκ τοῦ λογιωτάτου Ζωναρά, περὶ τοῦ, τί κανόν, καὶ τί
ῥῳδὴ καὶ διατὶ ἑννέα ῥῳδαὶ καὶ οὐχὶ πλείον καὶ περὶ
τῶν ἑξῆς.

(Ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 79 χειρογράφου Κώδικος τοῦ ΙΕΤ'. αἰῶνος τῆς ἐν Ἀγίῳ Ὁρει

Ἱερᾶς Κοινοβιακῆς Μονῆς τοῦ Καρακάλλου).

(Συνέγχεια ἐκ τῆς σελίδος 57 τοῦ Ζ' ἔτους.)

Περὶ ἤχων

Πόθεν οἱ ἄνθρωποι τὸ κατ' ἀρ-
χὰς τοὺς ἤχους εὗρον, ὅτι ἀπὸ πλα-
νῆτων. Τοὺς μὲν οὖν ἤχους φασὶν
εὗρεθῆναι οἱ τὴν ἀρμονίαν συνθέ-
μενοι, ἀπὸ τῶν κατ' οὐρανῶν ἰόν-
των ἐπὶ τὰ πλανητῶν ἀστέρων καὶ
περιπολούντων τὴν γῆν, ροιζούμενα
γὰρ ἐκεῖνα τοῖς διαστήμασι, τὴν τῶν
ἤχων συμφωνίαν ἀποτελοῦσι, διὸ
καὶ τὸ παλαιὸν ἐπτάχορδος ἦν ἡ λύ-
ρα, κατὰ γὰρ τὸ μέγεθος καὶ τὸ πά-
χος τὸν τε τόπον ἐνῶ ἀπ' ἀλλήλων
διίστανται οἱ πλανῆται κατὰ τὸ οἰ-
θέριον χῆμα αἰεὶ ἀστατοῦντες, ἢ πε-
ρὶ τὰς ἐποχὰς καὶ τοὺς ὄγκους καὶ
τὰς ταχύτητας ἐνδὸς τούτων ἐκάστου
οἱ φθόγγοι γίνονται ἥτοι οἱ ἤχοι.

Πρῶτον τοίνυν φθόγγος ὁ ἀπὸ
τοῦ χρονικοῦ κινήματος, οὗτος γάρ,
τῶν πλανητῶν ὁ πρῶτιστος, ὃς καὶ
ὑπάτη ἐκλήθη, ὕπατον γὰρ τὸ ἀνώ-
τατον, ὕστατος δὲ ὁ ἀπὸ τοῦ σεληνι-
ακοῦ, ὃς καὶ νήτη ἐκλήθη, ἢ γὰρ σε-
λήνη τῶν ἄλλων προσγειότερα, νέα-
τον γὰρ τὸ κατώτατον, ἀπὸ γὰρ τῶν
παρεκάτερα τούτων ὑπὸ τὸν Κρόνον
ἐστίν, ὁ τοῦ Διὸς παρυπάτη λεγόμε-
νος, ὑπὲρ σελήνην, ὁ τῆς Ἀφροδί-
της, παρανεάτη ὀνομαζόμενος. Ὑ-
πὲρ τούτους δὲ πάλιν, πλὴν παρεκά-

τερα τοῦ ἡλίου, ὁ τοῦ Ἄρεως ὑπὲρ-
μεσος καλούμενος, ὁ καὶ λιγανός, καὶ
ὁ τοῦ Ἑρμοῦ, παράμεσος ὀνομαζό-
μενος, μέσος δὲ τούτων καὶ ἑξ ἑκα-
τέρων τέταρτος ἐστὶν ὁ ἥλιος. Οὗτος
γοῦν καὶ τῶν διὰ τεσσάρων ἐκτελεῖ
συμφωνίαν· ὥς γοῦν ἀπὸ τοῦ Κρό-
νου μέχρι τοῦ ἡλίου ἔχουσιν οἱ φθόγ-
γοι, οὕτω πάλιν ἀπὸ τῆς σελήνης εἰς
αὐτόν.

Ὅτι ἀπὸ χαλκοτυπείου πρῶτον
τὰ μουσικὰ ὄργανα εὗρεθήσαν
καὶ πῶς οἱ ὀκτὼ ἤχοι ἐγένον-
το διὰ Πυθαγόρα τοῦ Σαμίου καὶ
διατὶ οἱ τέσσαρες πλαγιαζουσιν.

Πάμπρωτος μέντοι ὁ Πυθαγόρας, ἵνα
ὁ μέσος φθόγγος συναφὴν ἔχη πρὸς τε
τὸν ἄνω καὶ τὸν κάτω καὶ τὴν αὐτὴν
συμφωνίαν τῶν διὰ τεσσάρων ἔχη
πρὸς τε τὴν ὑπάτην καὶ τὴν νήτην,
ὥσάν ποικιλωτέραν τὴν θεωρίαν εἶ-
χομεν τῶν ἄκρων καὶ ἡδυτάτην τὴν
συμφωνίαν, τοὔτεστι, τὴν δίσιν διὰ
πασῶν τὸν διπλάσιον ἔχουσιν λόγον,
ὃς ἐκ δύο τετραχόρδων γίνεται, ἐπεὶ
ἐνταῦθα αὐ συνέβαινε τὰ δύο τετρά-
χορδα· ἐπὶ γὰρ ἦσαν οἱ φθόγγοι ὥς
εἴρηται. Παρενέθηκε δὲ μεταξὺ ὄγ-
δον τινὰ φθόγγον, τῆς μέσης δηλα-
δὴ καὶ τῆς παραμέσης ἐνάσας καὶ
ἀποστήσας, ἀπὸ μὲν τῆς μέσης, ὅλον
τόνον, ἀπὸ δὲ τῆς παραμέσης, ἡμι-

τόνιον, ὥστε τὴν ἐν τῷ ἐπταχόρδῳ παραμέσῃ οὖσαν τρίτην ἔτι ἀπὸ νήτης καλεῖσθαι, τὴν δὲ παρεντεθεισαν τετάρτην τε ἀπὸ νήτης, συμφωνεῖν δὲ πρὸς αὐτὴν τὴν διὰ τεσσάρων συμφωνίαν· τὸν δὲ μεταξὺ ἀμφοτέρων τόνων, τῆς μέσης καὶ τῆς παρατεθείσης, ὀνομασθείσης ἀντὶ τῆς προτέρας παραμέσης. ἴσῃν ἔχειν τὴν συμφωνίαν πρὸς τε τὴν νήτην καὶ τὴν ὑπάτην. Οὗτος ὁ λόγος τοῦ πλαγιασμοῦ τῶν ἡχῶν καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ὁκτὼ οἱ ἡχοι γεγόνασιν, τοῦ Πυθαγόρα ὡς εἴρηται τὸν μέσον ἀναπληρώσαντος. Ἀλλὰ τίνι λόγῳ τὴν ἐκ τῶν ἐπτὰ πλανητῶν συμφωνίαν καὶ ἡμεῖς οὐκ ἀκούομεν; οὐκ ἀκούομεν δὲ καὶ ἡμεῖς τὸν ἐκ τῆς συμφωνίας τῶν ἐπτὰ πλανητῶν ἡχον, τοῦ Θεοῦ τούτου οἰκονομήσαντος, ἵνα μὴ τῷ ὑπερβάλλοντι τῆς ἐκ τῆς ἑναρμονίας τῶν ἀστέρων ἡδονῆς ροιζουμένων ὅλον τὸν νοῦν ἐκεῖσε μεταγαγόντες ἑναποψύξωμεν· καθυπερβάλλουσιν γὰρ ὑπεροχὴν ἔχει ἢ ἐκεῖθεν γενομένης τῆς συμφωνίας ἁρμονία.

Ὅτι πρῶτος ὁ Πυθαγόρας τὴν μουσικὴν ἐφεῦρεν ἀπὸ χαλκοτυπείου.

Τὴν μέντοι συμφωνίαν τοῦ τετραχόρδου ὁ αὐτὸς πάλιν πρῶτος, ὁ Σάμιος Πυθαγόρας κατέστησε καὶ ἡρμόσατο, ἐν χαλκοτυπείῳ γὰρ παρῶν καὶ τὸν ἐκ τῶν καταφερομένων σφυρῶν ἡχον ἀκροασάμενος, εἴτα ἔνδον γενόμενος καὶ τὴν σφύραν μετὰ χειρὸς λαβόμενος καὶ ταύτην ἡρέμα καταφέρον τῷ ἄκμονι, ταῖς τῶν ἐκεῖθεν ἡχῶν ἀναλογίαις τὸ τετράχορδον συνεστήσατο πρῶτιστα οὕτως· ἀπαλλαγείς γὰρ ἐκεῖθεν ἀπὸ τινος πασσά-

ΙΩ. ΣΠΛΩΡΗ - ΚΡΕΗΓΗΤΟΥ

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 19 τοῦ Ζ' ἔτους)

Ἡ μέθοδος τοῦ Κοντακῶφ

Κατὰ τὴν προμνησθεῖσαν θεωρίαν τοῦ πρωτοτύπου ἡ ὁποία καὶ ἔχει ἐπικρατήσῃ ἐνυπάρχει ἀληθῶς πυρὴν ἀληθείας ἐν τῇ μεθόδῳ ταύτῃ, τῆς ὁποίας ὁ Κοντακῶφ ὑπῆρξεν εἰσηγητής, διακρίνομεν δὲ ἐν αὐτῇ κατὰ τὸ ἐπιστημονικὸν καὶ τὸ δημιουργικόν. Δὲν πρέπει ὁμως

λου διαγωνίου ἐμπεπηγότες τοῖς τοίχοις, ἵνα μὴ καὶ ἐκ τοῦ ἄλλως ποιῆσαι διαφορὰ τις ὑποφαίνεται πασσάλων παραλλαγῆς, ἀπαρτίσας τέσσαρας χορδὰς ἰσοστροφούς, ἰσοπαχεῖς, ἐκάστην ἐφ' ἐκάστης ἐξήρησέν, ὁλοκοῦς προσδήσας ἐκ τοῦ κάτωθεν μέρους.

Οὕτω δὲ πάλιν τὰ μήκη τῶν χορδῶν ἴσα μηχανησάμενος, εἴτα κρούων ἅμα δύο χορδὰς ἐναλλάξ συμφωνίαν εὔρε τὴν λεχθεῖσαν. Ἦν δὲ ἡ μὲν δώδεκα τινῶν ὁλκῶν, ἡ δὲ ἑξ καὶ ἐν διπλασίῳ λόγῳ ἀπέφηνε τὴν διαπασῶν καὶ οὕτω διπλασιάσας αὐτὴν, ἣτις ἐστὶν ἡ διὰ τεσσάρων, τοὺς ὁκτὼ φθόγγους, ἥτοι ἡχους ἐξεῦρε. Καὶ ταῦτα μὲν, ταῦτα περὶ τῶν ἡχῶν, διατί τε ὁκτὼ καὶ πῶς πλάγιοι, πόθεν τε καὶ τίς τὸ κατ' ἀρχὰς ὁ εὐρών, πλὴν εἰ καὶ διεξοδικώτερον εἴρηται τοῦ λόγου καταναγκάσαντος, ἀλλ' οὐκ ἀκαιρα πάντως, τοῖς ὀρθῶς εἰδέναι ἔχουσι.

ΤΕΛΟΣ

Γέρων Βασιλείος Καρακαλλινὲς.

νὰ παρασιωπήσωμεν τὰς δυσκολίας, τὰς ὁποίας ὑποκρύπτει καὶ τοὺς βεβαίους κινδύνους, τοὺς ὁποίους ἐξεζητημένη ἐφαρμογή θὰ ἐπέφερε. Δὲν εἶναι δὲ ἀφ' ἐτέρου εὐκόλον κατὰ τὰς χρονολογικὰς παραδόσεις, αἱ ὁποῖαι πολλάκις εἶναι διάφοροι, νὰ ἐκτιμήσωμεν ἀκριβῶς, ὅποιον ἦτο τὸ πρωτότυπον, νὰ καθορίσωμεν εἰς τίνα ἐποχὴν ἐντοπίζεται, νὰ ἀνέυρωμεν τὸν βαθμὸν τῆς πιστότητος, μετὰ τῆς ὁποίας τὰ ἀντίγραφα ἀναπαράγουν τὸ πρωτότυπον. Ἀλλὰ καὶ βεβαιοῦντες ἀπολύτως τὴν ταυτότητα μετὰ τῶν ἀντιγράφων καὶ τοῦ πρωτοτύπου, θὰ διετρέχοντες τὸν κίνδυνον νὰ ἀπλοποιήσωμεν καὶ νὰ βιάσωμεν τὴν ἀλήθειαν τῶν πραγμάτων. Διότι ἐὰν ὅλα τὰ ἑλληνικὰ ἱστορημένα χειρόγραφα δὲν ἦσαν παρὰ ἀντίγραφα ἀρχαιοτέρων πρωτοτύπων, ἐὰν ὁ τεχνίτης περιώριζε τὴν δρᾶσιν τοῦ μόνου εἰς δουλικὴν ἀντιγραφὴν, θὰ ἔπρεπε νὰ συμπεράνωμεν ἀμέσως περὶ τῆς στεριότητος τῆς Βυζαντινῆς τέχνης, ἢ ὁποῖα θὰ ἐπανελάμβανεν ἐπ' ἁπείρον τὰ δημιουργήματα ἰδιοφυῶν μόνον καλλιτεχνῶν.

Ὁ Κοντακῶφ ἄλλωστε ἐφιστᾷ προφυλάξιν ὅπῃ ἐνδεχομένων ὑπερβολῶν τῆς μεθόδου του. «Ὅλα τὰ ἀντίγραφα τῶν ἱστορημένων χειρογράφων δὲν ὁμοιάζουν ἀπολύτως μὲ τὰ πρωτότυπά των, τοῦναντίον μάλιστα ἕκαστον ἐξ αὐτῶν ἔχει ἰδιότυπον σφραγίδα. Ἐκαστος αἰὼν ἐπιθέτει εἰς τὰ ἀντίγραφα ταῦτα ἀρχαίου πρωτοτύπου κατὰ τὰς ἰδίας του καλαισθητικὰς ὁρέξεις καὶ τὰς κυριαρχούσας τάσεις. Εἶναι ἐπὶ παραδείγματι ἀρκετὰ χαρακτηριστικὸν τὸ νὰ συναντᾷ τις εἰς τίνα χειρόγραφα ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ αἰῶνος, ἀφθονίαν μεγαλυτέραν ἀναμνήσεων κλασσικῶν. Τοῦτο εἶναι, λέγει ὁ Κοντακῶφ, ἀπόδειξις ἀναμφισβήτητος,

ὅτι ἡ ἀρχαιότης ἐνέπνεε τὴν τέχνην καὶ τὴν ζωὴν τῆς ἐποχῆς».

Ἡ ἐκλεκτικὴ αὕτη ἐργασία, ἣτις μετὰ τῶν διαφορῶν προτύπων, περιέχει μᾶλλον θέματα ἀρχαῖα, εἶναι ἤδη ἡ ἀρχὴ κάποιας πρωτοτυπίας. Ἀλλ' ἐνυπάρχει καὶ ἔτι πλέον. Οἱ ἀντιγραφεῖς οὗτοι, ἀναπαράγοντες τὸ πρωτότυπον δὲν περιορίζονται μόνον εἰς ἀπλᾶς ἐκδηλώσεις ἀρχαιομανίας, τοῦναντίον τὸ τροποποιοῦν ἐλευθέρως κατὰ τὰς ἀντιλήψεις καὶ τὴν τεχνοτροπίαν τοῦ καιροῦ των. Τέλος τὰ πρωτότυπα ταῦτα δὲν χρονολογοῦνται ὁμοιομόρφως ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς Βυζαντινῆς τέχνης· κατὰ τὴν μακράν της ἐξέλιξιν ἡ τέχνη αὕτη πολλάκις ἀνεδείχθη ἱκανὴ πρὸς γονιμότητα καὶ δημιουργίαν. Καὶ ὑπάρχει κάποια ὑπερβολὴ εἰς τὸ νὰ θεωρῇ κανεῖς τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν ἱστορημένων ἑλληνικῶν χειρογράφων ὡς ἀντίγραφα, ὡς εἶναι ἑξίσου ἐπικίνδυνον τὸ νὰ ἀναγνωρίζῃ τις, πάντως ὑπὸ τὸ ἀντίγραφον, τὸ ἀρχαῖον πρωτότυπον καὶ νὰ ἰσχυρίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀντιγράφων, ὅτι εἶναι εἰς θέσιν νὰ κρίνῃ τὴν τέχνην τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ταῦτα ἔγιναν. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν, εἶναι ἡ μέθοδος τῆς ἐπιστημονικῆς ταξινομήσεως, τὴν ὁποίαν ἐφήρμοσεν ὁ Κοντακῶφ εἰς τὴν μελέτην τῶν μικρογραφιῶν, μέθοδος γόνιμος, ἣτις ὑπάγει ὑπὸ ὁμοιογενεῖς ὁμάδας, τὰ διεσκορπισμένα ἀνὰ τὰς βιβλιοθήκας τῆς Εὐρώπης χειρόγραφα καὶ ἣτις μᾶς τὰ παρουσιάζει ὡς παραχθέντα ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας καὶ ἐπιδράσεις, τέλος δὲ παραβάλλουσα τὴν μικρογραφίαν πρὸς τὸ κείμενον, ἀποδίδει τὴν προσήκουσαν ἱστορικὴν εἰκονογραφικὴν σημασίαν εἰς αὐτό.

Τὰ ἱστορημένα ἔργα

Αἱ γενικαὶ αὗται παρατηρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἐπεκτείνονται εἰς τὴν ἐν τῷ συνό-

λφ ιστορίαν τῆς Βυζαντινῆς μικρογραφίας, ἔπρεπε νὰ προηγηθοῦν πρὶν ἢ ἐπιληφθῶμεν τῶν καθ' ἑκαστον αὐτῆς. Τὰ χειρόγραφα τίσσονται εἰς δύο κατηγορίας, εἰς κοσμικὰ καὶ θρησκευτικὰ. Ἐννοεῖται βεβαίως ὁ λόγος τῆς διπλῆς ταύτης ἀπασχολήσεως. Πάντοτε οἱ Βυζαντινοὶ ἠγάπων τὰ ἔργα τῆς κλασσικῆς ἀρχαιότητος, ἔργα ἐπιστημονικὰ ἢ ιστορικὰ ἢ καὶ ἀριστοῦργήματα διασήμεων ποιητῶν. Τὰ ἀντέγραφον μετὰ μεγάλου ζήλου καὶ πολλάκις εἰς ὥραϊα ἀπόγραφα, στολισμένα μὲ μεγαλοπρεπεῖς μινυογραφίας καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον συνετέλεσαν εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς κοσμικῆς τέχνης. Ἀλλὰ καὶ ἡ Ἐκκλησία ἀφ' ἑτέρου εἰσήγαγε τὴν μικρογραφίαν. Ἦδη ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 4ου αἰῶνος, ἀνεγνώρισε τὴν παιδαγωγικὴν σημασίαν τῆς εἰκόνος. Ὁ αὐτὸς δὲ λόγος, ὁ ὁποῖος τὴν ἠνάγκαζε νὰ ἀντλή τὰ θέματα τῆς εἰκονογραφίσεως τῶν ἐκκλησιῶν ἀπὸ τὰ ἱερὰ κείμενα, τὴν ἤγαγεν εἰς τὸ νὰ ἐνισχύσῃ τὴν ἱστορίαν αὐτῶν τούτων τῶν κειμένων. Κατὰ τὴν ἀντίληψιν τῶν Πατέρων, ὁ μινυογράφος ἐφάνη ὅτι ἦτο εἰς θέσιν νὰ διδάξῃ τὰς αὐτὰς ἀληθείας, τὰς ὁποίας καὶ ὁ καλλιγράφος. Αἱ συνθέσεις τῆς μικρογραφίας ἐθεωρήθησαν ἱκαναὶ νὰ ἐκφράσουν τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου. κατὰ τρόπον βεβαίως ἀπλοϊκώτερον, ἀλλὰ αἰσθητότερον καὶ κατὰ συνέπειαν ἀποτελεσματικώτερον διὰ τοὺς ἀγγραμμάτους. Κατ' ἀκολουθίαν, ἡ εἰκὼν ἐχρησιμοποιήθη εἰς τὰ ἱερὰ βιβλία, εἴτε ἐπὶ τῶν μακρῶν λωρίδων τῶν εἰληταρίων, εἴτε ἐπὶ τῶν φύλλων τῶν χειρογράφων, τὰ ὁποῖα ἦσαν καὶ εὐχερίστα, καὶ ἄλλοτε μὲν ὑπεισέχθη εἰς τὸ κείμενον ἢ εἰς τὴν ὥαν (περιθώριον). Ἄλλοτε δὲ ἐξετυλίχθη πλατύτερον εἰς μακρὰς συνθέσεις ἐφ' ὁλοκλήρου σελίδος. Ἀλλὰ ἡ ἱστορία τῶν χει-

ρογράφων ἐξεπλήρωσε καὶ ἓνα ἄλλον σκόπον ὑψηλότερον καὶ λεπτότερον, διότι παρὰ τὴν ἀπλοϊκὴν μύησιν, τὴν ὁποίαν ἐγέννα εἰς τοὺς ἀγγραμμάτους, παρεῖχε διὰ τῆς ἐρμηνείας μερικῶν θεολογικῶν ἰδεῶν, διὰ τῆς ἐξηγήσεως μερικῶν ὑπαινιγμῶν ἢ συμβόλων τρόπον τινὰ ἐν εἰκονικὸν ὑπόμνημα τῶν ἱερῶν κειμένων πρὸς χρῆσιν καὶ αὐτῶν τῶν μεμνημένων. Κατὰ τὸν ἓνα ἢ ἄλλον τρόπον, προσέφερον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἐν ἰσχυρὸν μέσον ἐπιδράσεως ἐπὶ τῶν ψυχῶν. Ἡ Ἐκκλησία ἔκτοτε τὸ ἐχρησιμοποίησε χωρὶς νὰ παραμελήσῃ τὴν δραστικότητα τοῦ. Τὰ ἱερὰ χειρόγραφα οὕτω περιεσώθησαν εἰς μέγαν ἀριθμὸν μέχρις ἡμῶν καὶ προὐκάλεσαν τὸ ἐνδιαφέρον χιλιάδων ἱστορικῶν ἐρευνητῶν.

Πρακτικὴ ὠφέλεια τῶν ἱστορημένων χειρογράφων

Ἄλλοτε ἐγένετο λόγος περὶ τῶν ἔξωτερικῶν ἢ κοσμικῶν χειρογράφων, τῶν ὁποίων, ὥς εἵπομεν, ἐλάχιστα ἔχουν ἀνευρεθῇ εἰς τὰς βιβλιοθήκας τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ μεταξὺ τῶν ὁποίων διὰ τὸν πλοῦτον τῶν μικρογραφιῶν πρωτίστην θέσιν κατέχει τὸ ἔργον τοῦ γεωγράφου Πτολεμαίου, ἀποκείμενον εἰς τὴν Μοῆν τοῦ Βατοπεδίου καὶ τὸ ὁποῖον ἐξέδωκεν ἐν Παρισίοις τῷ 1867 ὁ Langlois κατὰ πίστην ἀπομίμησιν τοῦ ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ Ρώσου Σεβαστιάνωφ καὶ τὸ χειρόγραφον τοῦ Διοσκορίδου τῆς Λαύρας, διασήμεου βοτανολόγου προδρόμου καὶ ἕως ἰδρυτοῦ τῆς σημερινῆς φαρμακολογίας, ἐν ἣ διὰ μακρῶν ἐκτίθενται αἱ ἱαματικαὶ τῶν βοτάνων ιδιότητες, μετὰ τῶν ἀντιστοιχῶν εἰκόνων, ἐν τῷ περιθωρίῳ ἢ ἐν τῷ κειμένῳ τῶν βοτάνων. Τοῦτο ὠδήγησε πολλοὺς σήμερον φαρμακολόγους νὰ ταυτίσουν τὰ μνημονευόμενα φυτὰ καὶ νὰ τὰ ταξινομήσουν κατὰ τὴν

σημερινήν ἐπιστημονικὴν γλῶσσαν, προσ-
ενεγκόντες οὕτω μεγάλας ὑπηρεσίας εἰς
τὴν βοτανικὴν χημείαν καὶ εἰς τὴν κατα-
σκευὴν, τίς οἶδε, πόσων ἰδιοσκευασμά-
των, τὰ ὁποῖα σήμερον πωλοῦνται ἐπὶ ἀ-
δροτάτῳ τιμῇματι. Ἄλλωστε τί ἄλλο ἔ-
καμεν ὁ Γυμνάσιος ὁ λαυριώτης εἰμὴ νὰ
μελετήσῃ τὰς θεραπευτικὰς τῶν βοτάνων
ιδιότητας καὶ νὰ τὰς ἐφαρμόσῃ ἐπὶ τῶν
ἀσθενῶν, ἐκ τῶν ὁποίων πολλοὶ ἀνωμο-
λόγουν τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν ἀπὸ τῆς μά-
στιγος, ἥτις τοὺς ἐβασάνιζε; Συναφῶς
ὀφείλω νὰ μνημονεύσω ὑψηλότητος γεμα-
νοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Ζυρίχης, ὅ-
στις περιερχόμενος ἀνὰ τὰ χωρία τοῦ Πη-
λίου καὶ ἰδίᾳ τὰς ὀρεινὰς περιφερείας,
περισυνέλεγε βότανα καὶ χόρτα, τὰ ὁποῖα
ἐναπέθετεν, εἰς πελώρια ἱππεστήρια ἐκ

στυποχάρτου, μὲ τὰς ρίζας τῶν, ἵνα ἐπα-
νερχόμενος εἰς τὴν πατρίδα τοῦ ταξινο-
μήσῃ τὰ φυτὰ κατ' οἰκογενείας καὶ ὁμο-
ταξίας καὶ μελετήσῃ τὰς θεραπευτικὰς
τῶν ιδιότητας, περὶ τῆς ὀνομασίας τῶν
ὁποίων ὥς καὶ τῆς ἀσθενείας δι' ἣν ἐν-
δείκνυνται, ἐξήτει δι' ἐμοῦ πληροφορίας
ἀπὸ τοὺς χωρικοὺς. Κατὰ τὴν διεξαχθεῖσαν
συζήτησιν εἰς γαλλικὴν γλῶσσαν μοι κατω-
νόμασε λατινιστὶ καὶ τὴν ὀνομασίαν ἐνὸς
ἐξ αὐτῶν, ἅμα δὲ καὶ μὲ ἐβεβαίωσεν ὅτι
περιώδευε δαπάναις μεγάλου Ἑλβετικοῦ
φαρμακευτικοῦ οἴκου. Παρ' αὐτοῦ δὲ ἤ-
κουσα ὅτι περιώδευσε καὶ εἰς τὸ Ἅγιον
Ὄρος, μελετήσας πολλὰς ἐκ τῶν ὑπαρχου-
σῶν αὐτόθι βοτανικῶν συλλογῶν, οἷα εἶ-
ναι ἢ τοῦ Διοσκορίδου.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΚΔ. ΟΙΚΟΙ

Εἰς τὴν Ἁγίαν Μεγαλομάρτυρα

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΝ ΤΗΝ ΦΑΡΜΑΚΟΛΥΤΡΙΑΝ

(Ποίημα Γερασίου Μοναχοῦ Μικραγιαννανίτου.)

Κοντάκιον

Ἦχος πλ. δ'. Τῇ Ὑπερμάχῳ

Ὡς τῆς ἀγνείας εὐκλεέστατον κει-
μήλιον, καὶ τῶν Μαρτύρων ὑπα-
λείπτῃ καὶ ὁμόζηλον, ἀνυμνοῦμέν σε
προφρόνως Ἀναστασία. Ἄλλ' ὥς φάρ-
μακα πηγάζουσα σωτήρια, τὰ ποικίλα
ἀρρωστήματα ἰάτρευσον, τῶν βοῶντων
σοι, χαίροις Μάρτυς ἀήττητε.

Ἄγγελος θυμηδίας, τοῖς νομίμως
ἀθλοῦσιν, ἐφάνης σεμνὴ Ἀναστα-
σία, καὶ σὺν τῇ πρὸς τὰ πρόσω φωνῇ,
τῇ μαρτυρίᾳ αὐτῶν διηκόνησας· διὸ
τὴν σὴν στερρότητα ἀγάμενοι, σοὶ ἐκ-

δοῶμεν.

Χαῖρε, δι' ἧς ἀθλήται σθενοῦνται·
χαῖρε, δι' ἧς ἀσεβεῖς φοβοῦνται.

Χαῖρε, τῶν ἀθλούντων τερπνὴ πε-
ριποίησις· χαῖρε, τῶν καμνόντων θερ-
μὴ ἀνακούφισις.

Χαῖρε, ὕψος περιώνυμον οὐρανό-
φρονος ψυχῆς· χαῖρε, βάθος θεοδρά-
βευτον καθαρότητος ζωῆς.

Χαῖρε, ὅτι τυγχάνεις θησαυρὸς συμ-
παθείας· χαῖρε, ὅτι ὥράθης στηριγμὸς
εὐτολμίας.

Χαῖρε, ἀμνὰς Κυρίου ἀμίαντος·
χαῖρε, λαμπὰς χαρίτων πολύφωτος.

Χαῖρε, δι' ἧς καταργεῖται ἡ πλάνη·
χαῖρε, δι' ἧς θριαμβεύει ἡ χάρις.

Χαίροις Μάρτυς ἀήττητε

Βλέπουσα τῶν Μαρτύρων, τὸν οὐρά-
νιον ζῆλον, καὶ τούτοις θερμῶς
καθυπουργοῦσα, ἐπτερώθης τῷ πόθῳ
Χριστοῦ καὶ τῶν εὐαγίων ἁθλῶν ἐκοι-
νώνησας· ἀπάντων ἀφειδήσασα, Ἀνα-
στασία ἐν τῷ κράζειν.

* Ἀλληλούϊα.

Γένους τὴν εὐδοξίαν καὶ ἀνδρὸς κοι-
νωνίαν, παρειδες ὡς φθαρτὰ μακα-
ρία, καὶ τὴν πτωχείαν τοῦ Ἰησοῦ ὡς
ὑπερένδοξον πλοῦτον προέκρινας· δι'
ἧς πλουτίζεις ἅπαντας, ὁλβφ. ἀσύλφ
τοὺς βοῶντας.

Χαῖρε, τὸ ἄνθος τῆς παρθενίας·
χαῖρε, τὸ στόμα τῆς θυμηδίας.

Χαῖρε, τῆς εὐκλείας τοῦ κόσμου ὑ-
πέρτερε· χαῖρε, τῆς πτωχείας τοῦ λό-
γου συνέστιε.

Χαῖρε, σκεῦος πολυτίμητον τῆς ἀ-
γάπης τοῦ Θεοῦ· χαῖρε, ἄγγος θεοτί-
μητον κοινωνίας τοῦ Χριστοῦ.

Χαῖρε, ὅτι ἀπώσω σφαλλομένων τὴν
σχέσιν· χαῖρε, ὅτι ἐδέξω τὴν θεόδο-
τον αἰγλήν.

Χαῖρε, ἄγνον Τριάδος κειμήλιον·
χαῖρε, στερρὸν πασχόντων προσφύγιον.

Χαῖρε σεμνὴ καλλιπάρθενε κόρη·
χαῖρε, λαμπρὰ καὶ φαιδρόμορφος ὄλη.

Χαίροις Μάρτυς ἀήττητε

Διδαχὴ ζωηφόρῳ πειθαρχοῦσα ἐμ-
φρόνως, τοῦ θεοῦ χρυσογόνου
θεόφρον, τῆς ἐν Χριστῷ ἀγίας ζωῆς,
τὰ χρύσεια ἤθη ἐκαρποφόρησας, Ἀνα-
στασία πάνσεμνε, φάλλουσα ἐν ἀγαλ-
λιάσει.

* Ἀλληλούϊα.

Ε"ὄκας δεομένοις δαψιλεῖ χορη-
γία προσόντων σου τὸν πλοῦτον
Ὅσια· ἐντεῦθεν πλοῦτον ἀληθινὸν μαρ-

τυρικοῖς ἀγῶσιν ἐθροαύριος· Χριστὸς
γάρ σε ἐδόξασεν, ὁ δοξάζων τοὺς σοὶ
βοῶντας :

Χαῖρε, πενήτων ἡ χορηγία· χαῖρε,
ἀπόρων ἡ προστασία.

Χαῖρε, εὐσεβείας ὥραιον γεώργιον·
χαῖρε, ἀσεβείας ἀμφίθηκτον φάσανον.

Χαῖρε, εὐκλεὲς ἀνάστημα Χρυσογό-
νου τοῦ σοφοῦ· χαῖρε, χρυσαυγὲς σελά-
γισμα Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Χαῖρε, ὅτι τοῦ κόσμου τὰ τερπνὰ ἀ-
πολέγεις· χαῖρε, ὅτι τῷ λόγῳ μυστι-
κῶς ἐνυμφεύθης.

Χαῖρε, Χριστοῦ τὸν τύπον φορέ-
σασα· χαῖρε, αὐτοῦ τὸ πάθος ζηλώ-
σασα.

Χαῖρε, φωτὸς τρισηλίου νεφέλη·
χαῖρε, δεινὸν τοὺς πιστοὺς λυτρου-
μένη.

Χαίροις Μάρτυς ἀήττητε

Ζήλω τῷ υπερτίμῳ τῶν ἀγώνων
τῶν θείων, σεμνὴ τῷ ἱερῷ χρυσο-
γόνῳ, κοινωνοῦσα ἐνθέφ σπουδῇ, χα-
ρακτήρ τε καὶ τύπος αὐτοῦ πέφνησας·
νομίμως γὰρ ἠγώνισας, κράζουσα τῷ
σὲ δυναμοῦντι.

* Ἀλληλούϊα

Η"λειψας πρὸς ἀγῶνας ἀληθεῖς
Ἡ τρισολβία, τριάδα τῶν σεμνῶν αὐ-
ταδέλφων· ἐν λόγοις γὰρ καὶ ἔργοις
αὐτῶν, τὸ ἀσθενὲς θερμῶς ἐπερβρῶνες,
μεθ' ὧν ὑμνολογοῦμέν σε, ἀναδοῶντές
σοι τοιαῦτα.

Χαῖρε Μαρτύρων ἡ ὁδηγία· χαῖρε,
Παρθένων ἡ εὐτοκία.

Χαῖρε, ἀθληφόρων σεμνῶν ἡ ἐνίσχυ-
σις· χαῖρε θεοφρόνων γυναιῶν ἐπίρ-
βωσις.

Χαῖρε, ὑποφῆτις ἐνθεος παλαισμά-
των ἱερῶν· χαῖρε, κοινωνὸς καὶ σύ-
ναβλος τῶν ἀγίων ἀθλητῶν.

Χαῖρε, τῶν ἡκισμένων εὐσεβῶς ἱ-

λαρότης· χαῖρε, τῶν ἡμαγμένων ἐν Χριστῷ ἡ χρηστότης.

Χαῖρε, στερεῶς ἀθλούντων συνέκτροφε· χαῖρε, κλεινῶν Μαρτύρων συνέκδημε.

Χαῖρε, τριῶν νεανίδων στερόδότης· χαῖρε, τῶν σοὶ ἐκβοώντων φαιδρότης.

Χαίροις Μάρτυς ἀήττητε

Θείας ἐπιμελείας καὶ κηδείας δούσας, τὰ σκήνη σεμνῇ Ἀναστασία, τῶν τριῶν αὐταδέλφων λαμπρῶς, ἀγάπης καὶ χιονίας εἰρήνης τε, περιφανῶς ἤξιωσας τῷ ἀθλοθέτῃ ἐκβοῶσα.

Ἀλληλούϊα

Ιχνεσι τῶν Μαρτύρων θαίνουσα ἀνευδότως, ἰσότημος αἰσίων ἀνεδείχτης· τῷ γὰρ βασιλεῖ λίαν εὐθαρσῶς, τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐκήρυξας διὰ τὴν παρρησίαν σου θυμιάζοντες, σοὶ ἐκβοῶμεν.

Χαῖρε, ἡ γλῶσσα τῆς παρρησίας· χαῖρε, ἡ Μοῦσα τῆς ἀληθείας.

Χαῖρε ἡ τοῦ ψεύδους τὸ κράτος ἐλέγξασα· χαῖρε, ἡ τοῦ Λόγου τὴν χάριν τρανώσασα.

Χαῖρε, κλῆμα τὸ κατάκαρπον τῆς ἀμπέλου τῆς ζωῆς· χαῖρε ἔρνος τὸ θεόβλαστον εὐκαρπίας νοητῆς.

Χαῖρε, ὅτι κηρύττεις τὴν χριστιανισμόν κλησιν· χαῖρε ὅτι δοξάζεις τὴν οὐράνιον πίστιν.

Χαῖρε, καλῶν καλλίστων θησαυρίσματος· χαῖρε, ἡθῶν δόσιον διάγραμμα.

Χαῖρε Χριστοῦ ἀξιάγαστος νόμφη· χαῖρε, ἡμῶν ἀξιόμνητος νίκη.

Χαίροις Μάρτυς ἀήττητε

Κολακείαις ποικίλαις κεχηρημένος ὁ ἄρχων, ἐψεύσθη κατὰ σοῦ ὁ παράφρων· ἔνθεν πολυειδῶν ἀπειλῶν, καταπτύσασα γενναίῳ φρονήματι, ἐν τῷ Χριστῷ νενίκηκας, ὅ καὶ ἄδεις ἐν εὐφροσύνῃ.

Ἀλληλούϊα.

Λάμπουσα ταῖς ἀκτίσιν ἐναρέτων σου ἔργων, σεμνῇ Ἀναστασία προδήλως, ὤφθης Θεοδότῃ τῇ κλεινῇ, ἀγωνιζομένη θεία ἐπίκουρος καὶ παραστάτης πάνσοφος· διὸ σοὶ πάντες ἐκβοῶμεν.

Χαῖρε, ἀλήκη τῶν ἀνδραγαθούντων· χαῖρε, βαλβίς πιστῶν εὐδρομούντων.

Χαῖρε, Θεοδότης θεόδοτος σύμπραξις· χαῖρε, καὶ τῶν τέκνων αὐτῆς ἡ περιφραξις.

Χαῖρε, δένδρον τῆς ἀθλήσεως φέρον τοὺς ἡδέεις καρπούς· χαῖρε ἔπαλξις ἀτίνακτος ὀχυροῦσα τοὺς πιστούς.

Χαῖρε, ὅτι ἀλείφεις πρὸς ἐνθέους ἀγῶνας· χαῖρε, ὅτι ἰθύνεις πρὸς ἀφθάρτους λειμώνας.

Χαῖρε, θυμὸν ἀρχόντων νικήσασα· χαῖρε, εἰρκτὴν ζοφώδη οἰκήσασα.

Χαῖρε, πολλῶν ἀθλητῶν εὐψυχία· χαῖρε, λαῶν εὐσεβῶν εὐκληρία.

Χαίροις Μάρτυς ἀήττητε

Μάρτυς ἡγλαϊσμένη τοῦ Σωτῆρος ὥράτης καὶ ἄσυχον ἀνάθημα ἔμπνουν· πίστει γὰρ καὶ πράξει χρησταῖς καὶ ἀθλήσει θεοφρόνως διέπρεψας καὶ τὸν Χριστὸν ἐδόξασας, τὸν δοξάσαντά σε βοῶσαν.

Ἀλληλούϊα.

Νόμων Εὐαγγελίου θεοφόρος ἐργάτης ἐδείχθης σοφῇ Ἀναστασία· διὸ ὑπὲρ τῆς δόξης Χριστοῦ, ἀμέτρους πόνους σεαυτὴν ἐκδέδωκας· καὶ νῦν τοὺς πόνους ἅπαντας κουφίζεις τῶν σοὶ βοώντων.

Χαῖρε φίλτρον ζωαρχικοῦ ἀνθραξ· χαῖρε, δόξης θεαρχικῆς ἄρμα.

Χαῖρε, τῶν αὐλῶν ἐν ὕλῃ ὁμότροπε· χαῖρε, τῶν Ἀγγέλων ἐν δόξῃ ὁμόσκηνε.

Χαῖρε, ῥόδον εὐωδέστατον εὐωδίας

θεικής· χαῖρε, κρίνον ἀμαράντινον εὐ-
θαλείας ψυχικῆς.

Χαῖρε, ὅτι ἐκφαίνεις τῆς ἀγάπης
τὴν χάριν· χαῖρε, ὅτι ἐκτρέπεις τὴν
καχέσπερον πλάνην.

Χαῖρε, κρατὴρ πλουσίας χρηστότη-
τος· χαῖρε, αὐγὴ αὐλοῦ παιδρότητος.

Χαῖρε, παθῶν ζωηφόρων ἢ μύστις,
χαῖρε, κακῶν ψυχοφθέρων ἢ ῥύστις.

Χαίροις Μάρτυς ἀήττητε

Ἦένον θαῦμα ὠράθη ἐπὶ σοὶ μακα-
ρία, δυνάμει θεϊκῇ οὐρανία· ὁ γὰρ
ὕβρισας σε βουληθεὶς, ὕβριν καὶ γέ-
λωτα ἐμφανῶς ὤφλησε· πληγεὶς γὰρ
θείῳ νεύματι, οὐ συνῆκε βοᾶν Κυρίῳ.

Ἀλληλούϊα

Ὡς ὅλη λελαμπρυσμένη, ἀφθαρσίας
τῇ αἰγλῇ, ὠράτό σοι ὡς φίλῃ οἰ-
κεία, Θεοδότῃ ἢ περικλεῆς, ἐν τῇ ζο-
φώδει φρουρᾷ καθειργμένη σοι, χαρᾶς
πληροῦσα θείας σε, πρὸς ἣν ἡμεῖς
βοῶμεν πόθῳ.

Χαῖρε, ἐν πόνοις ἢ στερρότατῃ·
χαῖρε, ἐν ἄθλοις ἢ σοφωτάτῃ.

Χαῖρε, ἢ φρονίμῃ παρθένος καὶ ἁ-
μώμος· χαῖρε, ἢ ἐτοίμῃ εἰς πρεσβείαν
καὶ ἄμεσος.

Χαῖρε, στήλῃ θεοχάρακτος ἀναδά-
σεων σεπτῶν· χαῖρε, βίβλος πολυθρύ-
λητος ἄθλων τῶν θεοειδῶν.

Χαῖρε, ὅτι θεᾶσαι τὴν σεμνὴν Θεο-
δότῃν· χαῖρε, ὅτι κηρύττεεις τὸν Χρι-
στὸν φωτοδότῃν.

Χαῖρε, φρουρᾶς τὴν κάκωσιν φέρου-
σα· χαῖρε, στερρᾶν ἐγκράτειαν στερ-
γούσα.

Χαῖρε πηγὴ καλλιχεύμων χαρίτων·
χαῖρε, τερπνῶν ἐντροφῶσα ἀρρήτων.

Χαίροις Μάρτυς ἀήττητε

Πόσιν ὁμοῦ καὶ ἐρῶσιν, τὴν οὐρά-
νιον δόσιν πλουτοῦσα σεμνὴ Ἀ-
ναστασία, ἀπόσιτος ἐν τῇ φυλακῇ, ἐπὶ

πλείστας ἡμέρας ἐκαρτέρησας· Χρι-
στῷ γὰρ ἐνητένιζες, ᾧ καὶ ἐβόας γη-
θομένη.

Ἀλληλούϊα

Ρώμῃ τῆς σῆς ἀνδρείας καὶ λαμπρᾶ
παρρησία, ἐξέστη ὁ κριτὴς ἀδι-
κίας· οὐ γὰρ παρέστης αὐθις αὐτῷ, ὑ-
πὲρ ἡλιακᾶς αὐγᾶς ἐκλάμπουσα τοῖς
ὑπερτίμοις σκάμμασι, δι' ὧν παιδρύ-
νεις τοὺς βοῶντας.

Χαῖρε, ἢ πτώσις τῆς ἀσεβείας·
χαῖρε, τὸ κλέος τῆς Ἐκκλησίας.

Χαῖρε, οὐρανίων ἐπάθλων τὸ πλή-
ρωμα· χαῖρε, τῶν τοῦ σκότους ἀρχόν-
των τὸ σύντριμμα.

Χαῖρε, θάμβος καὶ κατάπληξις ἀσε-
βούντων δικαστῶν· χαῖρε, θάρσος καὶ
ὕπάλειψις αἰοιδίμων ἀθλητῶν.

Χαῖρε, τῆς ἐπιπνοίας μυροθήκη τῆς
θείας· χαῖρε, τῆς τῶν εἰδώλων καται-
ρέτης μανίας.

Χαῖρε, Χριστοῦ τὸ χρύσεον σκήνω-
μα· χαῖρε, ἡμῶν τὸ ἔνθεον ὕμνημα.

Χαῖρε, ἐχθρῶν πολυστένακτον τραυ-
μα· χαῖρε, πιστῶν παναρμόνιον χάρμα.

Χαίροις Μάρτυς ἀήττητε

Σύναθλός σοι ὠράθη, κατιδῶν σου
τὴν χάριν, ὁ Εὐτυχιανὸς ἐν θα-
λάσσῃ· ῥυσθεῖσα γὰρ θαλασσίου πνιγ-
μοῦ, πρὸς λιμένα εὐσεβείας ἴθυνας,
τοὺς ταῦτα θεωρήσαντας, μεθ' ὧν καὶ
κραυγάζεις Κυρίῳ.

Ἀλληλούϊα

Τὴν οὐράνιον φλόγα φέρουσα ἐν καρ-
δίᾳ, ὡς πῦρ δροσοβολοῦν ἀναψύ-
χον, τὴν τοῦ ἐνύλου πυρὸς ὁρμήν, ὡς
ἑαρινὴν αὐραν καθυπέμεινας· καὶ νῦν
δρoσίξεις ἅπαντας, ταῖς χάρισί σου
τοὺς βοῶντας.

Χαῖρε, πυρὸς θεοφώτου φέγγους·
χαῖρε, πηγὴ ψυχοτρόφου σθένους.

Χαῖρε, φωτισμοῦ ζωηφόρου ἀνά-

πλεως· χαῖρε, σκοτασμοῦ ψυχοφθόρου ἀντίπαλος.

Χαῖρε, σέλας γαληνόμορφον ἀθανάτων δωρεῶν· χαῖρε, γέρας καλλιστέφανον τῶν ποθούντων σε λαῶν.

Χαῖρε, ὅτι τὸ σῶμα ἀπηνῶς κατεφλέχθης· χαῖρε, ὅτι τῇ ψόγῃ νικηφόρος παρέστης.

Χαῖρε, πυρὸς τὴν φύσιν νικήσασα· χαῖρε, ἐχθροῦ τὰς πάγας συντρίψασα.

Χαῖρε, Χριστοῦ θεαυγῆς παραστάτης· χαῖρε, πιστῶν ἀρωγὴ καὶ προστατής.

Χαίροις Μάρτυς ἀήττητε

Υμνησαν τοὺς σοὺς ἄθλους τῶν Ἀγγέλων αἱ τάξεις, καὶ πάντων εὐσεβῶν αἱ χορεῖαι, σῶμά σου δὲ τὸ παρθενικόν, εὐσεβῶς κατατεθὲν θαυμάσθωται, θεοδότοις δυνάμεσιν, ἀγιάζον τοὺς ἐκδοῶντας.

Ἀλληλοῦῖα

Φλέγει στίφη δαιμόνων καὶ νοσήματα παύει, ἡ θήκη τοῦ σεπτοῦ σου λειψάνου· ἡ γὰρ χάρις ἡ ζωοποιὸς δι' αὐτοῦ ἐπενεργεῖ τὰ παράδοξα, ἐξ οὗ ῥῶσιν καὶ λύτρωσιν καρπούμενοι, σοὶ ἐκδοῶμεν.

Χαῖρε, ἰάτειρα τῶν πασχόντων· χαῖρε, ἡ δότειρα τῶν κρειττόνων.

Χαῖρε, νοσημάτων ποικίλων ἀναιρέσεις· χαῖρε, ἀκαθάρτων πνευμάτων καθαίρεσις.

Χαῖρε, ρεῖθρον ἀνεξάντλητον ἱαμάτων πολλαπλῶν· χαῖρε, ἱασις καὶ λύτρωσις θλιβομένων καρδιῶν.

Χαῖρε, ὅτι θραβεύεις δωρεὰν τὰς αἰτήσεις· χαῖρε, ὅτι παρέχεις τοῖς αἰτούσι τὰς λύσεις.

Χαῖρε, πιστῶν προπύργιον ἄσειστον· χαῖρε, ἡμῶν ἐδραῖωμα ἄρρηκτον.

Χαῖρε, Κυρίου θεράπεινα θεῖα· χαῖρε, τοῦ κόσμου πρεσβεῖα δεῖτα.

Χαίροις Μάρτυς ἀήττητε

Χάριν θεῶν πορίζου καὶ ὑγείαν καὶ ῥῶσιν, καὶ λύτρωσιν δεινῶν ἀπεικταίων, τοῖς προσφοιτῶσι μετὰ σπουδῆς, τῇ θερμῇ καὶ ταχεῖα ἀντιλήψει σου, Ἀναστασία ἐνδοξε, ὡς ἂν ἐν εὐρήνῃ βοῶμεν.

Ἀλληλοῦῖα.

Ψάλλοντές σου τοὺς πόνους, ἀνυμνοῦμεν σε πάντες ὡς νύμφην εὐκλεῆ τοῦ Κυρίου, ὃν εὐίλατον καὶ εὐμενῇ, μὴ ἐλλείπης τιθεμένη θεόθυμπε τοῖς πόθῳ προσοῦσί σοι, Ἀναστασία καὶ βοῶσι.

Χαῖρε, ἀνάστασις πεπτωκότων· χαῖρε, κατὰπτωσις κακοφρόνων.

Χαῖρε, τὸ τῆς Ῥώμης περίδοξον βλάστημα· χαῖρε, τῆς ἐώας τὸ ἐνθεον καύχημα.

Χαῖρε, φύλαξ καὶ ὑπέρμαχος ὀρθόδοξων εὐσεβῶν· χαῖρε, τεῖχος καὶ ἀσφάλεια τῶν πιστῶν σου ὁμωφῶν.

Χαῖρε, τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ κληρονόμος· χαῖρε, τῆς Ἐκκλησίας ἀρωγὸς φωτοφόρος.

Χαῖρε, δι' ἧς παθῶν ἐγερθήσομαι· χαῖρε, δι' ἧς Θεῷ προσαχθήσομαι.

Χαῖρε, τροφή τῆς πασχούσης ψυχῆς μου· χαῖρε, ἀλκή τῆς παρούσης ψυχῆς μου.

Χαίροις Μάρτυς ἀήττητε

Ωπανένδοξε Μάρτυς ἀθλοφόρων ἀκρότης, σεμνὴ Ἀναστασία θεόφρον, ἀνάστησον ἐκ λάκκου κακῶν τοὺς ἐπιβωμένους τὸ σὸν ὄνομα, καὶ δέξαι μου τὴν αἴνεσιν, προσάδοντες τῷ νυμφίῳ σου.

Ἀλληλοῦῖα.

Καὶ αὐθις τὸ Κοντάκιον

Ως τῆς ἀγνεύας εὐκλεέστατον κειμήλιον καὶ τῶν Μαρτύρων ὑπαλείπτην καὶ ὁμόζηλον, ἀνυμνοῦμέν σε

προφρόνως Ἀναστασία. Ἀλλ' ὡς φάρμακα πηγάζουσα σωτήρια, τὰ ποικίλα ἀρρώσθηματά ἰάτρευσον, τῶν δοῶντων σοι, χαίροις Μάρτυς ἀήττητε.

Δίστιχον

Ἐγερσιν παθῶν Ἀναστασία διδου
Γερασίου, χαῖρέ σοι πιστῶς δοῶντι.

Ἀπολυτίκιον

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον
τῶν Μαρτύρων ταῖς χρεαῖαις διακο-
νήσασα, μαρτυρικῶς ἐμιμήσω τὰς
ἀριστείας αὐτῶν, δι' ἀθλήσεως ἐχθρὸν
καταπαλαίσασα· ὅθεν βλαστάνεις θα-
ψιλῶς, χάριν ἄφθονον δαί, θεόφρον
Ἀναστασία, τοῖς προσιοῦσιν ἐκ πόθου,
τῇ ἀρωγῇ τῶν πρεσβειῶν σου. Σεμνή.

Μεγαλυνάριον

Φάρμακα προχέουσα μυστικὰ, ψυ-
χῶν καὶ σωμάτων, θεραπεύεις
πάθη δεινὰ, ὦ Ἀναστασία, τῇ θεῇ ἐ-
νεργείᾳ διδὸν τὰς χάριτάς σου πάντες
κηρύττομεν.

Ἀποστολεὺς

Γρηγόριος Προηγούμενος
Λαυριώτης

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΙ ΕΚ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΙΩΣΗΦ ΠΡΩΗΝ ΤΥΡΝΟΒΟΥ ΜΕΡΟΣ Β.

(Ἐκ τοῦ Λαυρ. Κώδικος Α 197)

Ἄλλος λόγος εἰς τὴν ἑορτὴν
τοῦ Ἁγίου Νικολάου

Καὶ εἰς τὸ ῥητὸν «ἔστη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τό-
που πεδινοῦ». (Λουκ. κεφ. ΣΤ').

Ὁ μέγας φωστὴρ καὶ αἰσθητὸς ἥλι-
ος, ὅπου μὲ ἐκλαμπρον φῶς τῆς χρυσοει-
δοῦς καὶ πορφυρᾶς του ἀκτίνος περιλάμ-
πει ὅλον τὸν φαινόμενον κόσμον, καὶ μὲ
τὴν ἄπαντον καὶ κυκλικὴν περιφορὰν
τῆς κινήσεως, καὶ ἄρρητον τῆς θερμότη-
τος συμμετρίαν, ζωογονεῖ τὰ αἰσθητὰ ζῶ-

α, καὶ ὠφελεῖ ὑπερβαλλόντως τὰ ἀναι-
σθητα φυτὰ καὶ βλαστήματα, διὰ δὲ κυ-
βέρνησιν τοῦ παντός ἐτάχθη παρὰ τῆς
θείας Προνοίας εἰς ἀρχὰς τῆς ἡμέρας καὶ
νὰ μὴ παύσῃ ἢ νὰ ἀλλάξῃ τὴν κίνησιν του
ποτέ. Αὐτὸς ἓνα καιρὸν διὰ βοήθειαν τοῦ
παλαιοῦ Ἰσραὴλ, καὶ κατάλυσιν καὶ ἀ-
φανισμόν τῶν ἁλλοφυλῶν ἐχθρῶν τοὺς
ἐπὶ τῆς στρατείας Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, ἐ-
στάθη ἀπὸ τὴν κυκλικὴν ἐκείνην περιφο-
ρὰν, κατέπαυσε τὴν φυσικὴν του ὁδοι-
πορίαν, ἔλλαξε τὸν διωρισμένον του
δρόμον, ἄφησεν ἐκείνην τὴν ἀκατάπαν-
στον κίνησιν, ἐσταμάτησεν ἀπὸ τὴν προσ-
ταγμένην καὶ φυσικὴν του ὁρμήν, καὶ
ἀναστρέφων ἐστάθη ἀμετακίνητος εἰς τὴν
ἐπίπεδον ἐπιφάνειαν τῆς οὐρανοῦ σφαί-
ρας, ὡς λέγει ἡ Θεία Γραφή, εἰς τὸ βιβλί-
ον Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ· «ἔστη ὁ ἥλιος ἐν
τῇ στάσει αὐτοῦ»: (κεφ. Ι'). Καὶ ὁ νοη-
τὸς ἥλιος τῆς δικαιοσύνης Θεός, ὁ συνά-
ναρχος Λόγος τοῦ προανάρχου Πατρὸς,
εἰς τὸν ὅποιον εἶναι ὅλοι οἱ θησαυροὶ τῆς
σοφίας ἀπόκρυφοι, τὸ ἀπαύγασμα καὶ ἀ-
φθαρτος λάμψις τῆς πατρικῆς ὑποστάσε-
ως, ὁ ἐν ἀρχῇ μετὰ τοῦ Πατρὸς, καὶ οὐδέ-
ποτε χωρισθεὶς ἐκ τῶν θεϊκῶν κόλπων
αὐτὸς λέγω, ὁ Υἱὸς καὶ ἐνυπόστατος Λό-
γος τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ Ἥλιος τῆς
δικαιοσύνης, κατὰ τὸν προφήτην Δαβὶδ,
ἵνα σώσῃ τὸν νέον του καὶ ἡγιασμένον Ἰσ-
ραὴλ, καὶ νὰ καταλύσῃ, καὶ νὰ ἀφανίσῃ
τὸν ἀποστάτην καὶ νοητὸν ἐχθρὸν κοσμο-
κράτορα, ἔλλαξε τὴν θεϊκὴν τάξιν ἀναλ-
λοιώτως, ἄφησεν ἀνεκφοιτήτως τὴν ἐνδο-
ξὸν του μεγαλοπρέπειαν, ἐνέδυσεν τὴν ἁ-
πειρον καὶ αὔλον δόξαν μὲ πεπερασμένην
εὐτέλειαν τῆς σαρκός, ἄφησεν τὰ αὔλα
τάγματα, καὶ ζητεῖ τὸ πλανόμενον, ἐκλινε
τὰς ὑψηλὰς κορυφὰς τῶν οὐρανίων ἀψί-
δων, καὶ κατέβη ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐρευνῶν
περὶ τῆς ἀπολυμένης δραχμῆς, ἐστάθη εἰς

τόπον ἴσιον· εἰς τόπον ὁμαλόν, εἰς τόπον καμπίσιον; καθὼς λέγει σήμερα ὁ γλαφυρὸς εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς: «ἔσθη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, εἰς ὃ θέλει εἶσθαι ὁ λόγος μου σήμερον καὶ προσέχετε φιληκώς.

Διστάζει ὁ νοῦς, κλονεῖται ὁ λογισμὸς, ἀπορεῖ ἡ διάνοια, καὶ ὅλη ἡ φύσις θαμβητικῶς ἀποδειλιᾷ καὶ τρομαίζει, διὰ ταύτην τὴν στάσιν τοῦ Ἰησοῦ καὶ Θεοῦ τῶν ὅλων, πῶς ἐστάθη εἰς τόπον ὁ Κύριος ὅπου οἱ θεολόγοι τῆς Ἐκκλησίας, καὶ φιλοσοφικαὶ ἀποδείξεις δογματίζουν ἄπειρον τὸν Θεὸν καὶ ἀπεριόριστον· καὶ νὰ εἶναι εἰς πάντα τόπον ἀπεριγραπτῶς, ὥς λέγει ὁ προφητικὸς ἡ μᾶλλον εἰπεῖν ὁ θεϊκὸς λόγος, «οὐχὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν πληρῶ ἐγὼ λέγει Κύριος;» καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος λέγει· «ὁ πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν», καὶ ὁ ψαλμωδός· «ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανὸν οὐ ἐκεῖ εἶ» καὶ ὅτι τόπος δὲν περιέχει τὸ ἄπειρον καὶ ἀόριστον.

Εἰ δὲ καὶ τινες τῶν ποιητῶν καὶ φιλόσοφοι τῶν Ἑλλήνων ἀποκληρώνουσι τόπον εἰς τὸν Θεόν, καθὼς ὁ Ὅμηρος ὅπου λέγει· «Ζεὺς δὲ λάχεν οὐρανὸν εὐρὺν» ἐννοῶντας τὴν ὀξυτάτην καὶ πολὺαστρον σφαῖραν καὶ Πλάτων ὑποθέτει τὸ θεῖον ἐν τῇ σφαίρᾳ τοῦ πυρὸς· καὶ Πυθαγόρας εἰς τὸν αἰθέρα· καὶ Ἀριστοτέλης εἰς τὸ κέντρον τοῦ κόσμου, τὰ πάντα κινῶν αὐτὸς δὲ μένων ἀκίνητος. Ἄλλ' ὅμως κατὰ τὰς οἰκείας ὅπου ὑποθέτουν, ἦτον πρέπον νὰ ἀκολουθήσουν, ἔστωντας καὶ νὰ μὴ δέχωνται ἀυλότητα καὶ ἔξω ἀπὸ φυσικὰς ὑπολήψεις· ἀλλ' ὅλα εἰς τὸ δυνάμει τῆς ὕλης τὰ ὑποτάττουν, διὰ τοῦτο καὶ εἰς τοιαῦτα ἄτοπα ἐξεγράψαν. Οἱ δὲ εὐσεβεῖς καὶ τῆς ἀληθείας ἀκόλουθοι ὅπου δέχονται ἀπειρότητα τοῦ Θεοῦ καὶ οὐσίαν αὐλοτάτην, πῶς πρέπει νὰ λάβουν τὰ δύο

αὐτὰ ἐναντία, ἄπειρον Θεὸν εἰς τόπον περιγραπτόν; λέγοντας ὁ ἱερὸς Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς: «ἔσθη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ», ὅπου ἡ θέσις τοῦ ἐνὸς φέρει τοῦ ἄλλου ἀναίρεσιν, καὶ ἂν ὁμολογήσης τόπον, πᾶσαν ἀπειρότητα ἀποβάλλεις· εἰ δὲ καὶ ἄπειρον ὑποθέσεις, οὐκ ἔστιν ἐν τόπῳ περιγραπτῷ.

Ὁ δὲ Εὐαγγελιστὴς κηρύττει τρανῶς σήμερον, «ἔσθη ὁ Ἰησοῦς...» ὅπου ἴστωρεῖ τὸν ἄπειρον Θεὸν ἐστῶτα εἰς τόπον περιγραπτόν, καὶ συνῆψε ἀλλήλοις τὰ κατὰ διάμετρον ἀντικείμενα, ὅπου πάντα λογισμὸν ἐκτάρταται καὶ εἰς ἀπορίαν καθίστησι μένωντας ἐπὶ πλεῖστον ἀμυχανῶν. Εἰς τὰ ἄπορα πράγματα καὶ δυσνόητα συντρέχουν διάφορα καὶ μεμιγμένα καὶ τὰ ζητήματα, ὥσπερ εἰς τὴν παρούσαν ὑπόθεσιν ὅπου ἐσμίχθησαν θεολογικαὶ καὶ φιλοσοφικαὶ θεωρίαι καὶ ἀποδείξεις, κατὰ τι μὲν συμφωνοῦσαι ἀλλήλων, κατὰ τι δὲ διαφέρουσαι· εἰς μὲν τὴν διαίρεσιν τῶν ὄντων, φαίνονται σύμφωνοι καὶ ἀκόλουθοι, περὶ δὲ πεπερασμένου καὶ ἀπειρότητος διαφέρουσιν.

Ὅστις λοιπὸν ποθεῖ νὰ μάθῃ φυσιολογίαν μὲ θεολογίαν συντροφιασμένην, ἅς περισφαλίσῃ τὸν νοῦν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ λόγου, καὶ ἅς ἀκούσῃ ἐκεῖνα ὅπου εἰς τὴν αἴσθησιν φαίνονται ἀπλᾶ πάσης διαιρέσεως τῇ ἐπινοίᾳ ἐκδέχονται. Ὅθεν εἰς ὅσα εἶδη τῶν ὄντων δύναται ὁ νοῦς νὰ προβάλλῃ τὰς ἐνεργείας, τετραχῶς ταῦτα διαιροῦνται· καὶ τὰ μὲν ἔχουσιν ἀρχὴν καὶ τέλος ὥσπερ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ὅπου ἐγένηκαν ἀπὸ αὐτὸν τὸν Θεόν, ὥς λέγει καὶ ἡ θεία Γραφή: «ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν»· καὶ πάλιν μέλλουν νὰ λάβουν τέλος καθὼς λέγει ὁ ψαλμωδός, «αὐτοὶ ἀπολούνται». Καὶ ὁ προφήτης: Ἡσαΐας, «ἔσονται οὐρανοὶ καινοὶ καὶ γῆ καινὴ». Καὶ ὁ

μακάριος Παῦλος, «παράγει, λέγει, τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου».

Τὰ δὲ ἔχουσιν ἀρχὴν χωρὶς τέλος ὥσπερ οἱ ἄγγελοι, καὶ αἱ ψυχαὶ τῶν ἀνθρώπων ὅπου ἐγίνηκαν ἐκ Θεοῦ, ὅμως δὲν λαμβάνωσι τέλος, οὔτε μὴν ἀποθνήσκουσιν· ὅτι κατὰ ἀπόδειξιν «πᾶν αὐτὸν ἔστιν ἀθάνατον». Ἀλλὰ πάλιν, κατὰ τοὺς φιλοσόφους ἔχουσι τέλος χωρὶς ἀρχήν, ὥσπερ οἱ ἰδέαι τοῦ Πλάτωνος ὅπου τὰς ὑποθέτει εἰς τὸν νοῦν τοῦ Θεοῦ· αἱ ὁποῖαι μετὰ τὴν παραγωγὴν ἀκολουθοῦσι (λέγει) τὴν φθορὰν τῶν στοιχείων. Τὰ δὲ οὔτε ἀρχὴν ἔχουσι οὔτε τέλος, καθὼς ὁ Θεὸς ὅπου οὔτε ἀρχὴν ἔχει οὔτε τέλος.

Ταῦτα πάλιν ἐπιδεικνύονται πολλὰ ὥς. Καὶ τὰ μὲν ἔχουσι κίνησιν καὶ στάσιν ὥσπερ οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ἐπίλοιπα ζῶα ὅπου κινεῖται καὶ σταματῶνται. Τὰ δὲ κίνησιν μόνην ἔχουν χωρὶς στάσιν, ὥσπερ ὁ οὐρανός, ὅπου κινεῖται ἀεὶ καὶ δὲν στέκει ποτέ· τὰ δὲ στάσιν ἔχουσιν μόνην χωρὶς κίνησιν καθὼς ἡ γῆ, ὅπου δὲν κινεῖται ἀλλὰ στέκει ἀεὶ εἰς τὸ κέντρον ἀκίνητος, διότι τὴν περιέχει κύκλω τὸ οὐράνιον σῶμα, τὸ ὁποῖον εἶναι κοῦφον τοῦτέστιν ἐλαφρόν· τὸ δὲ ἐλαφρόν πάντοτε εἶναι ἐπάνω, ἡ γῆ πρὸς ὃ, τι μέρος ἤθελε κινήθῃ πρὸς τὸν οὐρανὸν ἤθελεν ὑπάγῃ· αὐτὸς ἀπεδείχθη πῶς εἶναι ἐλαφρὸς καὶ εἶναι ἐπάνω. Τὸ λοιπὸν ἐπειδὴ κύκλω τῆς γῆς εἶνε ὁ οὐρανός, ὅπου κινήθῃ ἡ γῆ ἐπάνω θέλει ὑπάγει· αὕτη δὲ εἶναι βαρεῖα, ὅπου εἶνε ἀδύνατον τὸ βαρὺ νὰ πηγαίῃ ἄνω, ὅθεν μένει κατὰ ἀνάγκην ἀκίνητος. Ἀλλὰ δὲ πάλιν οὔτε κίνησιν ἔχουσιν οὔτε στάσιν, καθὼς ὁ Θεὸς ὅπου οὔτε κινεῖται, οὔτε σταματᾷ, διότι εἶναι ἀπειρος καὶ πληροῖ τὰ πάντα, ὅθεν νὰ κινήθῃ δὲν εἶναι βολετόν ἐπειδὴ χρειάζεται αἰεὶ τὸν τρόπον νὰ κινήθῃ, ὅπου ὁποῖος αἰεὶς ἀπὸ Θεοῦ δὲν εἶναι που-

θενά ἔστωντας καὶ νὰ γεμίξῃ τὰ πάντα, κατὰ τὸ ῥητόν, «οὐχὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ἐγὼ πληρῶ λέγει Κύριος;» καὶ Παῦλος ὁ πανταχοῦ παρών. Καὶ πάλιν νὰ σταθῇ δὲν ἀκολουθεῖ, οὔτε πρέπει, οὔτε εἶναι βολετόν, διότι εἰς τόπον θέλει νὰ σταματήσῃ, ὁ δὲ τόπος κατὰ τοὺς φιλοσόφους καὶ ἡ ἀλήθεια φέρει· εἶναι ἐπιφάνεια τοῦ περιέχοντος σώματος ὅπου εἶναι περιγραφτὸς ἀπὸ τὸ ἔξωθεν σῶμα· ὁ δὲ Θεὸς εἶναι ἀπερίγραφτος μὲ ἀληθεῖς ἀποδείξεις καὶ θεολογικαῖς μαρτυραῖς· ὅθεν τὸ περιγραφτὸν νὰ χωρέσῃ τὸ ἀπερίγραφτον εἶναι πάντῃ ἀδύνατον. Ὁ δὲ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς ἀντιφέρει εἰς ταῦτα λέγοντας· «ἔσθι ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινού», τὸ ὁποῖον δείχνει τὸ ἐναντίον καὶ ἐκάστου τὸν νοῦν ἐκταράττει, διὰ τὸ ὁποῖον πολλὰς περιστροφὰς ἔλαβεν ὁ λογισμὸς μου, κατὰ τίνα τρόπον πρέπει νὰ ἐννοήσω αὐτὰ καὶ πῶς ἔχω νὰ φιλιώσω τὰ φύσει ἀσύμφωνα, καὶ ἐπὶ πολὺ ἐρευνῶντας, μόλις κατέφθασα εἰς τὴν γνώμην τῶν θεολόγων, οἱ ὁποῖοι ἐρμηνεύουν τὰ περὶ Θεοῦ, καὶ ἡῶρα ὅτι ἄλλος εἶναι ὁ τρόπος τῆς οὐσίας καὶ ἄλλος τῆς ὑποστάσεως, καὶ ἄλλος τῆς συγκαταβάσεως καὶ οἰκονομίας. Κατ' οὐσίαν μὲν καὶ ὑπόστασιν ὁ Θεὸς δὲν εἶναι εἰς τόπον, διὰ τὸν λόγον τῆς ἀπειρότητος, καὶ τὸ πεπερασμένον τοῦ τόπου· κατὰ δὲ συγκατάβασιν καὶ οἰκονομίαν καιρὸς εἶναι νὰ γνωρίσῃτε εἰς τί λογῆς τόπον εὐρίσκεται καὶ κατοικεῖ ὁ Θεός. Τόπος τοῦ Θεοῦ συγκαταβατικῶς εἶναι τὰ εἶδη τῶν ὄντων, διὰ τὰ ὁποῖα γεννᾶται ἀμφιβολία πῶς νὰ τὰ δεχθούμεν, ἄρα κατ' εἰσπομπὴν εἰς τὸν νοῦν τοῦ Θεοῦ κατὰ Πλάτωνα, ἢ κατ' ἐκπομπὴν, ἐκτεινομένη δηλαδὴ ἡ θεία ἐνέργεια εἰς τὰ εἶδη· εἰ μὲν κατ' εἰσπομπὴν, ἀνάγονται τὰ εἶδη εἰς τὸν νοῦν τοῦ Θεοῦ, ὥς θέλει ὁ Πλάτων, δυσπαράδε-

κτος εἶναι ὁ λόγος καὶ πάντῃ ἀπίθανος διὰ δύο αἰτίας : ἓνα μὲν ὅτι ἀνάρχος συναϊδιάζουσιν τὰ εἶδη μὲ τὸν Θεόν, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀλλότριον τῆς ἀληθείας, κτίσμα μὲ τὸν κτίστην νὰ ἔχῃ ἀναλογίαν, δευτέρον δὲ ὅτι ἡ δύναμις τῶν εἰδῶν ἐπαινεῖται ὡσάν ὅπου αὐτὰ φθάνουν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ὅχι ὁ Θεὸς εἰς αὐτά. Εἰ δὲ κατ' ἐκπομπήν, ἡ θεία νόησις ἀπλώνεται εἰς τὰ εἶδη, αὐτὰ εἶναι ὑστερογενῆ, ὁ δὲ Θεὸς τὰ ἐγνώριζε καὶ προτοῦ νὰ γίνουν, ὅθεν εἰς βαθύτερον ἄπορον ὁ νοῦς καταπίπτει, ἄρσιν δυνάμει ὄντα ἡ ἐνεργεῖα ἐνοοῦσεν αὐτὰ ὁ Θεός ; Εἰ μὲν δυνάμει ἐγνώριζε ταῦτα, κρίνεται ἀσέβεια εἰς τοὺς θεολόγους νὰ προσάπτουν τὴν ιδιότητα τῆς ὕλης εἰς τὸν Θεόν ; ἐπειδὴ μακρὰ ἀπέχει τὸ δυνάμει ἀπὸ τὴν ἄπειρον τοῦ Θεοῦ παντοδυναμίαν ; εἰ δὲ ἐνεργεῖα ἐγνώριζεν αὐτά, πάλιν ἀκολουθεῖ συναϊδιότης, καὶ νὰ εἶναι ἀναρχα καὶ αὐτὰ καθὼς ὁ Θεὸς καὶ τοιοῦτοτρόπως ἀμφίκριμνον πῶσιν τῆς διανοίας ἐπισυνάγει καὶ ὅθεν γείρει ὁ νοῦς τὸν ὀλισθόν αὐτοῦ ἀναμένει καὶ τὴν ἀπώλειαν ; ἵνα γνωρισθῇ λοιπὸν ἀκίνδυνος ἡ ἀλήθεια διαιρουμένη τὰ εἶδη καθ' ἡμᾶς εἰς μακρὰ κατὰ τόπον καὶ μακρὰ κατὰ χρόνον, τὰ κατὰ χρόνον φυσικῶς διαιροῦνται τριχῶς, παρῳχημένα, ἐνεστώτα καὶ μέλλοντα, τὰ ὅποια καὶ χρόνου καὶ τόπου ὡς παρόντα ὁ Θεὸς τὰ γινώσκει, καὶ ἐννοεῖ αὐτὰ καθὼς ἔχουσιν φύσιν καὶ δύναμιν νὰ γίνουν, ἡ δὲ φύσις αὐτῶν καὶ ἡ δύναμις δὲν ἦτο δυνατὴ ἀναρχα παρὰ φύσιν, ἀλλὰ ὑστερογενῆ, διὰ τοῦτο καὶ ὁ Θεὸς καθὼς γίνονται τὰ γινώσκει καὶ ὅχι καθὼς δὲν γίνονται, διότι εἶναι τὸ πρᾶγμα τοιοῦτον τὸ γινώσκει τοιοῦτον καὶ ὅχι διατὶ τὸ γινώσκει εἶναι τέτοιον. Διατὶ ἔγινε παρὰβάντης ὁ Ἀδὰμ τὸν ἐγνώρισε, καὶ ὅχι διατὶ τὸν ἐγνώρισεν ἔγινε, καθὼς γίνεται

τὸ γινώσκει, ἐκεῖνο ὅπου δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἀναρχον, νὰ τὸ γνωρίσῃ ἀναρχον δὲν ἔχει λόγον, οὐδὲ πρέπει ἐπὶ Θεοῦ νὰ γνωρίσῃ ψευδῶς, ὅθεν οὔτε κατ' ἐκπομπήν ὁ Θεὸς τὰ γινώσκει, ἵνα μὴ ἀδυναμίαν δώσωμεν εἰς τὸν ἀπειροδύναμον καὶ παντοκράτορα Θεόν, οὔτε χρεῖαν τῆς παρουσίας ἐκείνων, οὔτε πάλιν κατ' ἐκπομπήν, ἵνα μὴ πέρας καὶ μετὰβασιν δώσωμεν τῆς θεϊκῆς γνώσεως καὶ ὅτι δὲν ἐφθανε τάχα νὰ τὰ γνωρίσῃ, ἀλλὰ εἴχε χρεῖαν νὰ εὖγῃ νὰ τὰ ἰδῇ, ἀλλὰ καθὼς λέγει ἀτὸς τοῦ ὁ Θεός, οὐχὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ἐγὼ πληρῶ ; "Ολα εἶναι γέματα θεϊκῆς γνώσεως, καθὸ καὶ τόπος λέγονται τοῦ Θεοῦ, καθὼς ἀκούομεν ὅπου λέγει ὁ οὐρανὸς μοι θρόνος, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου, δηλώντας τὴν συγκατάβασιν τοῦ Υἱοῦ ὅπου ἐπεριπάτησεν εἰς τὴν γῆν, καθὼς τὸ ἐφάνερωσεν ὁ θεῖος Λουκᾶς, λέγοντας, «ἔστη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ». Τόπος τοῦ Θεοῦ εἶναι κατὰ ἀναγωγὴν τὸ ἀβασίλευτον φῶς καθὼς ὁ προφητὰνὰς Δαβὶδ ὁ ἀναβαλλόμενος φῶς ὡς ἱμάτιον, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ προσπελάσῃ οὔτε ἡ αὐλὸς τῶν ἀγγέλων φύσις, καθὼς ὁ ἀπόστολος Παῦλος τὸ κηρύττει λέγοντας : ὁ φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον. Ἐπεὶ δὲ καὶ οἱ ἅγιοι φῶς ὀνομάζονται, ὡσάν ὅπου ἀνάπτουν ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ Θεοῦ, ὡς λέγει ὁ ψαλμῳδός : ἄνδρακες ἀνήφθησαν ἀπ' αὐτοῦ, τοῦτέστιν ἐκ τοῦ Θεοῦ ἀνήψαν οἱ ἅγιοι, ὡς ἐξηγεῖ ὁ Πηλουσιώτης Ἰσίδωρος, τὸ ὁποῖον ἐβεβαίωσεν ὁ Χριστός, λέγωντας εἰς τοὺς ἀποστόλους : «ὑμεῖς ἔστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου», δίκαιον εἶναι νὰ λέγωνται καὶ αὐτοὶ τόπος τοῦ Θεοῦ ἀλληγορικῶς, ὡς λέγει μόνος τοῦ αὐτοῦ ὁ Θεός : ἐνοικήσω ἐν ὑμῖν καὶ ἐμπεριπατήσω, τὰ δὲ μέτρα τοῦ φωτὸς διαφόρως λαμβάνονται παρὰ τῇ θεῇ Γραφῇ, καὶ ἄλλη δόξα ἡ-λίου, καὶ ἄλλη δόξα τοῦ σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων.

(Ἀκολουθεῖ).

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΣΥΜΕΩΝ
 ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΕΥΧΑΪΤΩΝ

Ἐπιστολή πρὸς Ἰωάννην Μοναχὸν καὶ ἔγκλειστον.

(Αὕτη δὲ ἀρμόζει καὶ παντὶ Μοναχῷ καθημένῳ κατὰ μόνας ἐν ἡσυχίᾳ.)

Ἐδεξάμην σου Πάτερ Πνευματικὲ τὴν θεοφιλεῖν ταύτην γραφὴν καὶ ἀπεδεξάμην τὴν κατὰ Θεὸν σου ταπείνωσιν, ὅτι παρ' ἐμοῦ τοῦ μηδὲν ἀγαθὸν ἔχοντος, λόγον ὠφελείας ἀκοῦσαι κατηξίωσαι. Ἐγὼ δὲ εἰ μὴ τὸ τῆς παρακοῆς ἐφοδούμην ἐπιτίμιον, τάχα ἂν καὶ παρήκουσά σου, γινώσκων ὅτι ὁ μὴ ποιήσας καὶ διδάξας, ὡς ὑποκριτῆς, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐκ τῶν ἀγωνιζομένων τυχεῖν τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν. Ἐπεὶ δὲ ἡ ὑπακοὴ οὐκ ἄμισθος καὶ ἡ σὴ πίστις πολλή, εἰς ταύτην θαρρήσας καὶ τὴν σὴν εὐχὴν ὁδηγηθήσμαι παρ' αὐτῶν, γράφων καθὼς ἐκέλευσας.

Τρία μέρη, λέγουσιν οἱ Πατέρες, ἔχειν τὴν λογικὴν ἡμῶν ψυχὴν, τὸν νοῦν, ὅπερ καὶ λογιστικὸν λέγουσι, τὸ θυμικὸν καὶ τὸ ἐπιθυμητικόν. Ἐν τούτοις οὖν τοῖς τρισίν, αἱ μὲν ἀρεταὶ φυσικῶς ἐνυπάρχουσιν, αἱ δὲ κακίαι στερήσιν τῶν ἀγαθῶν γίνονται. Ἀρεταὶ δὲ τοῦ λογικοῦ, πίστις ὀρθή, γνῶσις, φρόνησις, ταπείνωσις καὶ τὸ πρὸς Θεὸν αἰεὶ κινεῖσθαι καὶ φέρεσθαι δι' ἔννοιῶν καὶ λογισμῶν ἀγαθῶν καὶ καθαρῶν καὶ θεοπρεπῶν θεωρημάτων. Κακίαι δὲ αὐτοῦ εἰσιν, ἀπιστία, ἀγνοία, ἀφροσύνη, λήθη, κενοδοξία, ὑπερηφανία, πλάνη λογισμοῦ καὶ τὰ τούτοις ὅμοια.

Τοῦ δὲ ἐπιθυμητικοῦ ἀρεταὶ μὲν, σωφροσύνη, ἀποστροφὴ πάντων τῶν φθαρτῶν, οἷον βρωμάτων, πομάτων, χρημάτων, δόξης παρερχομένης καὶ τὸ πρὸς Θεὸν αἰε

κατευθύνειν πάντα τὸν πόθον καὶ δλην ἀνατείνειν τὴν ἔφесιν πρὸς Αὐτόν. Κακίαι δὲ αὐτοῦ, ἀκολασία, τὸ ἀγαπᾶν τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν αὐτῷ, τὸ εἰς ταῦτα καταμολύνειν τὸ φιλότιμον τῆς ψυχῆς, τὸ προτιμᾶν τὰ παρερχόμενα.

Τοῦ δὲ θυμικοῦ μέρους κακίαι, θυμὸς, ὀργή, μνησικακία, φθόνος, καταλαλιά· ἀρεταὶ δὲ αὐτοῦ, πραότης, ἀνδρεία, μακροθυμία, ἀνεξικακία, ἐλεος, ἀγάπη, χρηστότης. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ Πατέρες ἡμῶν ἐν ἐρήμοις καὶ ὄρεσι καὶ ταῖς ὁπαῖς τῆς γῆς καὶ λαύραις καὶ μοναστηρίοις καὶ κέλλαις καὶ ἐγκλειστραῖς καὶ στύλοις παρῴκησαν, ἵνα τῶν ἄλλων σχολάσαντες ἀπάντων, ἡ διὰ τελείας ὑπομονῆς καὶ ὑποταγῆς καὶ ἐκκοπῆς τοῦ θελήματός, τὴν κακίαν ἀπονίψωνται καὶ τὴν ἀρετὴν κερδίσωσιν, ἡ διὰ τῆς μονώσεως καὶ παντελοῦς τῶν ἔξω σχολάσεων, τὰ τε ἦθῃ καὶ τὰς αἰσθήσεις παιδαγωγήσωσι, καὶ τὸν νοῦν καὶ τοὺς λογισμοὺς ἀσυλήτους καὶ ἀμετεωρίστους τηρήσαντες ἀπὸ τῶν μὴ δεουσῶν ἐννοιῶν, τὸν Θεὸν εὕρωσι, δι' ὃν πάντα ποιοῦσι καὶ σπουδάζουσι. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως.

Ἐπεὶ δὲ εἰσι σωματικαὶ μὲν ἐργασίαι, νηστεία, ἀγρυπνία, χαμευνία, διακονία, ἐργόχειρον, ὑποταγή, ὑπακοή· ψυχικαὶ δὲ, ἀγάπη, μακροθυμία, πραότης, ἐγκράτεια, προσευχή καὶ τὰ τούτοις ὅμοια, χρή, Πάτερ Πνευματικὲ, τὰς μὲν κακίας ἔξειν διὰ νεκρώσεως τοῦ κόσμου παντός, δι' ἔγκρα-

τείας καθολικῆς, δι' ὑπομονῆς εὐχαρίστου, διὰ ταπεινώσεως ἀληθεύς, διὰ κακοπαθείας, δι' εὐχῆς ἀδιαλείπτου καὶ ἀγάπης πνευματικῆς. Διὰ τούτων γὰρ τῶν τε ψυχικῶν καὶ σωματικῶν ἀγωνισμάτων, αἱ μὲν κακίαι ἀπολλοῦνται, αἱ δὲ ἀρεταὶ αὐξάνονται. Διὰ μὲν τῆς κακοπαθείας πάντα τὰ σωματικὰ πάθη μαραίνουмен, διὰ δὲ τῆς ταπεινώσεως καὶ ἀγάπης ὡσαύτως καὶ τὰ τῆς ψυχῆς. Διὰ δὲ τῆς ἐγκρατείας καὶ ὑπομονῆς καὶ τὰ ἀκουσίως ἐπερχόμενα γενναίως φέρομεν καὶ τοῖς ἐκουσίοις ἡμῶν ἐγκαρτεροῦμεν σπουδάσασαι. Ἀκούσια δὲ εἰσι τὰ ἐπερχόμενα ἡμῖν λυπηρά, ἐκούσια δὲ ὅσα ἡμεῖς ἐξ ἑαυτῶν ἐπιτηδεύομεν, ὅλον νηστείας, ἀγρυπνίας καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια. Διὰ δὲ τῆς εὐχῆς, ὑπὸ τῆς θείας βοηθοῦμεθα χάριτος. Οὐδὲν γὰρ ἄνευ τῆς ἁνωθεν βοηθείας, οὔτε καὶ χωρὶς τῆς ἡμετέρας προαιρέσεως ὠφελήθηναί· δυνάμεθα.

Ὁ οὖν γνοὺς τὴν τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς ἀγάπην, καὶ ἃ ἐπηγγέιλαι ἡμῖν ἀγαθὰ καὶ τῶν καθημέραν αὐτοῦ εὐεργεσιῶν καὶ ἀντιλήψεων μεμνημένος, καὶ ὅπως ρύεται ἡμᾶς ἐκ κινδύνων καὶ πειρασμῶν ἀνθρωπίνων καὶ ἀπὸ τῆς τῶν δαιμόνων ἐπιβουλῆς, οὗτος ἀγνοίας καὶ λήθης ἐστὶν ἐκτός. Ὡς περ οὖν οἱ τὰ ἐπίγεια ἀγαπῶντες, πάντα δι' αὐτοῦ ποιοῦσι καὶ πάσχουσιν, ἵνα τούτων μὴ ἐκπέσωσιν, οὕτως οἱ τῶν οὐρανίων ἀγαθῶν ἐφιέμενοι, πᾶν εἴτι καλὸν πράττουσι καὶ πᾶν ἐρχόμενον ὑπομένουσιν, ἵνα τοῦ ποθομένου μὴ ἀποτύχῃσι. Καὶ οὐ δὴ, Πάτερ Πνευματικέ, ἐπεὶ τῇ ἁνωθεν χάριτι δυναμωθείς, πάντα τὸν κόσμον, νέος ὢν περιεφρόνησας, πιστεύσας τῷ λέγοντι Χριστῷ, ὅστις οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτῷ, οὐ δύναται μοι εἶναι μαθητής, καὶ ὁ φίλων πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ἔστι μοι ἀξίος, καὶ ὅστις ἀφῆκεν οἰκίας ἢ ἀγροὺς ἢ ἀμπελώνας κ.λ.π. ἐχαντονταπλασίονα λήφεται καὶ

ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει, καὶ δευτεῖ πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι καὶ ἄναπαύσω ὑμᾶς.

Ἐπεὶ ταῦτα ἤκουσας καὶ ἐπίστευσας καὶ ἐποίησας καὶ τὸν ἀριστον δῖον τῆς ἀσκήσεως μετελθεῖν ἠθέλησας, ἔδει μὲν στερρὸν καταβαλεῖν θεμέλιον καὶ ἐν γυμναστηρίῳ πρῶτον ὑπακοῆς ἔλθειν καὶ διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ ἀκτημοσύνης καὶ τῆς τοῦ θελήματος τελείας ἐκκοπῆς, τῶν μὲν παθῶν ἐλευθερωθῆναι, πρὸς δὲ ταπεινώσιν ἀναχθῆναι καὶ διὰ τῶν μερικωτέρων ἀρετῶν, πρὸς τὸ ὑψηλότερον ἀναβῆναι τούτων, ἥτοι τῶν λογισμῶν φυλακὴν.

Ἐπεὶ δὲ τοῦτο μὴ γέγονεν, ἀλλ' ἐπὶ στῦλον τὸν σὸν τῆς ψυχῆς οἶκον ἐπφκοδόμησας, πίστιν καὶ ἐλπίδα καὶ ἀγάπην, ὥς τινας ἰσχυράς δάσεις πηξάμενος, εἰ μὲν ἔχῃς τῶν ἐπιστημόνων τινὰ ὀδηγοῦντα, πείθου τοῖς λόγοις αὐτοῦ καὶ μηδὲν ποιεῖ δίχα τῆς αὐτοῦ ἐντολῆς καὶ συμβουλῆς, ἵνα μὴ ἐξ ἰδιορρυθμίας καὶ αὐταρεσκείας ἢ ἄλλης τινὸς περιστάσεως κατασεισθέντα τὰ τοιαῦτα στηρίγματα, συντρίψῃσι τὴν οἰκοδομήν. Εἰ δὲ μὴ ἔχῃς ἄνθρωπον, ἔχε τὸν ἀληθῆ διδάσκαλον καὶ καθηγητὴν Χριστόν, ὃς συνετίσει καὶ ἐνισχύσει σε ἐν πᾶσι τοῖς καλοῖς. Γινώθι οὖν ἐν πρώτοις τὸν σκοπόν, δι' ὃν ἐξῆλθες· ἐξῆλθες δὲ πάντως εἰς τὸ μισῆσαι μὲν τὴν ἁμαρτίαν τελείως, ἐκκόψαι δὲ τὰ πάθη, τὰ ποιοῦντα τὴν ἁμαρτίαν. Εἰσὶ μὲν ἁμαρτίαι, γαστριμαργία, πορνεία καὶ τὰ τοιαῦτα· πάθη δὲ θυμός, ἐπιθυμία, λύπη καὶ ἡδονή.

Ἐξῆλθες οὐ μόνον ταῦτα μισῆσαι, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐμπαθεῖς ἀνταγωνίσασθαι λογισμοὺς, ἵνα μὴ τῇ συγκαταθέσει τὸν νοῦν μολύνουσιν, ἵνα κτήσῃ καρδίαν καθαρὰν, ἐν ᾗ τὸ εὐθὲς ἐγκαινιζόμενον πνεῦμα, διὰ προσευχῆς καθαρᾶς τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν ἡμῖν προξενεῖ. Ἐπίλεγε οὖν

σεαυτῷ πάντοτε κατ' ἐκείνον τὸν ἅγιον Ἀρσένιον, τὸ δι' ὁ ἐξηλθες. Καὶ εἰ μὲν οἱ τῆς βλαβεράς ἐπιθυμίας παρενοχλοῦσι δαίμονες, διὰ νηστείας καὶ ἀγρυπνίας καὶ κακοπαθείας καὶ ταπεινώσεως καὶ εὐχῆς ἐκτενοῦς ὀπλισθητι κατ' αὐτῶν, εἰ δὲ οἱ τῆς ὀργῆς καὶ λύπης καὶ μνησικαχίας, διὰ πραότητος καὶ μακροθυμίας καὶ ἐλεημοσύνης καὶ συμπαθείας καὶ καταφρονήσεως ὕλης καὶ δόξης διωτικῆς, δι' ἃπερ τὸ θυμικὸν τῆς ψυχῆς ἐκταράσσεται. Ἐὰν δὲ κενοδοξίας καὶ οἰήσεως προσπέσωσι λογισμοί, ταπεινώσει καὶ εὐχῇ διηνεκεῖ καὶ τῷ πρὸς τὸν Θεὸν ἔρωτι καὶ τῇ κρυπτῇ ἐργασίᾳ καὶ τῇ μνήμῃ τοῦ θανάτου, ἀπάντησον πρὸς αὐτούς, εἰδὼς ὅτι ἐὰν μὴ Κύριος οἰκοδομήσῃ οἶκον, εἰς μάτην ἐκοπίασαν οἱ οἰκοδομοῦντες.

Ἐπ' ἀληθείας, Πάτερ πνευματικέ, καὶ αὐτὰ ἅπερ πράττομεν, ἐὰν καλῶς αὐτὰ σκοπήσωμεν, τελείως εἰσὶ φαῦλα καὶ ψεκτὰ καὶ ἐπιλήψιμα. Τίς γὰρ δύναται σωφρονῆσαι ὡς ὁ Ἰωσήφ ; Τίς ἀγαπήσαι τὸν Θεὸν ὡς ὁ Ἀβραάμ ; Τίς νηστεῦσαι ὡς ὁ Μωϋσῆς καὶ Ἠλίας καὶ Δανιήλ ; Τίς ἀποθνήσκειν καθ' ἡμέραν ὡς οἱ Ἀπόστολοι καὶ Μάρτυρες ; Τίς κακοπαῆσαι ὡς οἱ ἅγιοι Πατέρες Ἀντώνιος, Συμεών, Ἀλύπιος καὶ Δανιήλ, οἱ στυλῖται καὶ οἱ λοιποὶ Πατέρες καὶ αἱ κατ' ἔρημον γυναῖκες, ἵνα μὴ λέγω τοὺς ἀνδρας, καὶ οἱ νῦν ζηλοῦντες αὐτούς, καὶ εἰ μὴ κατ' ἐκείνους, ἀλλὰ γε κατὰ τὴν αὐτῶν σπουδάζουσιν δύναμιν ; Ἀκούω γὰρ πολλοὺς εἶναι καὶ νῦν ἐν ταῖς ἐρήμοις καὶ ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ ἐν τοῖς μοναστηρίοις ἀγωνιστάς, θεωρῶ δὲ πολλοὺς ὑπὲρ τὴν ἐντολήν καὶ τὸ τῆς ἀρετῆς ἀγωνιζομένους μέτρον. Ἀλλ' ἵνα τούτους ὡς ἔτι ἀγωνιζομένους καταλείψωμεν, τὸ γὰρ τέλος ἀδηλον, τοὺς πρὸ τούτων οὕτω καὶ ὑπεργωνιζομένους καλῶς καὶ μεταστάντας, μεμ-

φομένους ἑαυτοὺς πάντας εὐρήσωμεν. Καὶ ὁ μὲν γῆν καὶ σποδὸν ἑαυτὸν ἔλεγεν, ὁ δὲ οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς, ὁρῶντες τὴν τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς ἀγαθότητα καὶ ὅτι δι' ἡμᾶς ἀνθρώπος γενέσθαι καὶ ἀποθανεῖν ἠξίωσε. Πάντα τὰ παρ' αὐτῶν πραττόμενα «ὡς ῥάκος ἀποκαθημένης» ἡγούντο καὶ ὡς σκύδαλα καὶ σκιάν. Οὐδὲν ταῦτα καὶ ἡμᾶς λογίζομένους, τὸν τύπον δεῖ καταστέλλειν τῆς ψυχῆς καὶ τὴν οἴησιν. Καὶ ἐὰν τι ποιῶμεν, ὡς ἐλαττώματα ταῦτα καὶ προσθήκην ἁμαρτιῶν καὶ τοῦ χρέους ἡμῶν ἡγεῖσθαι, καὶ ὅτι χρεωστοῦμεν ὡς δούλοι πᾶσαν ἐντολήν πληροῦν, τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν παρὰ τοῦ Δεσπότου καὶ τότε λέγειν ἀχρεῖοι δούλοι ἐσμεν. Πᾶσαν ἀσκησιν, ἣν ἂν ποιῇς, κρυπτῶς ταύτην ἐργάζου καὶ διὰ Θεὸν ταύτην ποιεῖ, ὡς μὴδὲν ποιῶν καὶ ὡς μὴ κατὰ λόγον ταύτην ἐργαζόμενος καὶ τῷ θελήματί σου στοιχῶν, μέμφου ἑαυτὸν πάντοτε καὶ λέγε τῷ λογισμῷ, αὐτὸ τοῦτο πρῶτον κατὰ γνώμην μου ἐστίν, ὅτι τὸ θέλημά μου πληρῶ καὶ ὁ τῶν ἀνθρώπων ἔπαινος καὶ αἱ παρ' αὐτῶν εὐφημαὶ ἐνισχύουσιν με πρὸς τὴν τοιαύτην ἀσκησιν. Οἱ δὲ ἐν ὑποταγῇ ὄντες πάντα ποιοῦσιν, ἅπερ ἴσως οὐ θέλουσι καὶ πάντα κόπον, ἐν δούλει ὁ προεστὼς ὑπομένουσιν, ἐξουθενούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, ἀτιμαζόμενοι. Ἐγὼ δὲ ὡς φίλαυτος καὶ ὀλιγόψυχος, τὴν μὲν ὑποταγὴν ἔφυγον, καθέξομαι δὲ μακαριζόμενος ὑπὸ τῶν ὑποτασσομένων διὰ τὴν φαινομένην καὶ δοκοῦσαν ἀσκησιν. Ἐὰν οὖν οὕτω ποῇς καὶ λογίζῃ καὶ παντὸς ἀνθρώπου ἑαυτὸν ἐμπαθέστερον ἡγῆσαι καὶ ἁμαρτωλότερον καὶ ταλαιφθῆς ἑαυτὸν ὡς ἀργῶς διοῦντα καὶ μὴ κατὰ τοὺς κοσμικοὺς καὶ στρατιώτας ἀγωνιζόμενον καὶ ταλαιπωρούμενον καὶ εἰς πᾶσάν σου ἐργασίαν,

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Πρὸς τινὰ Ἑγούμενον περὶ κανόνος καὶ πνευματικῆς
διδασκαλίας τῶν Μοναχῶν.

Ἐπειδὴ ἔγραψάς μοι, ποθεινότατε ἀδελφέ, ἵνα κανόνα σοὶ δώσω ἀσκητικόν, τί σοι γράψω οὐκ οἶδα· δυνατὸς δέ ἐστιν ὁ Κύριος τῆς δόξης Ἰησοῦς Χριστὸς γενέσθαι σοι ὁδηγός, ἐὰν γνησίως προσενέγκῃς σεαυτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου, ἐὰν θέλῃς Πατρίδα, γένος, ὑπαρξίν, ὄλον ὁμοῦ τὸν κόσμον ἀποδύσασθαι. Ὁ γὰρ μὴ ἀποτασσόμενος πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καὶ ἀποθνήσκων ὅλως τῷ κόσμῳ, οὐ δύναται τῷ Κυρίῳ γενέσθαι μαθητῆς· μόνον ἐὰν ἀγαπήσῃς Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης καρδίας καὶ τῆς ψυχῆς σου καὶ τὸν πλησίον ὡς σεαυτὸν, ἐὰν τὴν παρθενίαν σου ἀμέμπτως φυλάξῃς σώματι καὶ ψυχῇ ἕως τέλους, ἐὰν ἔλειον καὶ συμπάθειαν κτήσεται ἕκαστος ὑμῶν ἐν τοῖς τῆς καρδίας ἀγγελίοις καὶ ἐτοιμάσῃ ἑαυτὸν μετὰ λαμπάδων φαιδρῶν εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἐπουρανίου Νυμφίου, ἵνα μὴ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ σβεσθῇ ἡ λαμπὰς ἑκάστου μὴ ἔχουσα ἔλαιον. Τί γὰρ ὠφελήσει ἀνθρω-

πον ἐὰν ἀγνὸν φυλάξῃ τὸ σῶμα, τὸ δὲ ἔσθωθεν τῆς παροψίδος, τοῦτέστιν ἡ καρδία γέμει πονηρίας, μίσους, μνησικακίας, θυμοῦ, ζήλου, φθόνου, ὑπερηφανείας; Ὁ γὰρ ὀργιζόμετος τῷ ἀδελφῷ, ἐτι ἐν τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ καὶ ἀνθρωποκτόνος ἐστί, λέγει ἡ Γραφή. Εἰ δέ τις νομίζει ὅτι ἀκαίρως γράψω, ἀποβλεψάτω εἰς τὴν παραβολὴν τῶν δέκα Παρθένων. Τὰς μὲν πέντε προνίμους, τὰς δὲ πέντε μωράς, ὠνόμασεν ἡ θεία Γραφή, οὐχὶ πόρνης, ὅτι οὐδὲν αὐτὰς ὠφέλησεν ἡ ἐξῶθεν παρθενία. Ἀντὶ ἐλέους γὰρ καὶ φιλάνθρωπίας, τοῦ καὶ πονηρίας ἐπεπλήρωτο ἡ καρδία αὐτῶν καὶ διὰ τοῦτο ἐξεβλήθησαν ἀπὸ τοῦ ἐπουρανίου ἐκεῖ· νουφῶνος τοῦ ἀρρήτου κράζουσαι· Κύριε· Κύριε· ἀνοιξὸν ἡμῖν καὶ οὐκέτι οὐδὲν ὠφελήθησαν παρὰ τοῦ Κυρίου τῆς δόξης, ἀλλὰ μόνον τὸ οὐκ οἶδα ὑμᾶς ἤκουσαν. Οὐκ ἔστι γὰρ μετὰ θάνατον ἐξομολόγησις μετανοίας, ἀλλ' ἀπαραίτητος κόλασις, ὥδε γὰρ δέησις, ὥδε λύσις κακῶν καὶ ὁ ἐὰν δῇσῃ ἕκαστος φορτίον τοῦτο καὶ βαστάσει.

ταπείνωσιν καὶ ἀγάπην προσλαμβάνης, κατὰ Θεὸν ὑπάρχει τὸ ἔργον σου, καὶ ὡς δεῖ καθέξῃ ἐν τῷ κελλίῳ σου, εἰ δὲ μὴ σκόπει Πάτερ, μὴ κοπιᾷς εἰς κενόν. Τὰς ὑπερβολὰς καὶ τὰς ἐλλείψεις τῶν ἀρετῶν φεῦγε διὰ παντός, τὸ δὲ τούτων μέσον ἐμπόνως ζῆται, καιρῷ καὶ μέτρῳ ποιῶν.

(Ἀκολουθεῖ)

Παρακαλῶ οὖν τέκνα μου καὶ ἀδελφοὶ ὑποτάγητε τῷ Κυρίῳ καὶ ἀλλήλοις ἐν φόβῳ Θεοῦ καὶ ἕκαστος ὑμῶν προτιμήσει τὸν ἀδελφόν. Ὁ γὰρ δοξάζων τὸν ἀδελφόν, Ἰησοῦν δοξάζει· ὁ δὲ ἀτιμάζων τὸν ἀδελφόν, τὸν Κύριον ἀθετεῖ τὸν εἰπόντα, ἐφόσον οὐκ ἐποίησατε ἐνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποίησατε. Παρακαλῶ

οὐν ὑμᾶς τέκνα, ὑποτάγητε τῷ Ἡγουμένῳ, ὡς αὐτῷ τῷ Χριστῷ καὶ ἀλλήλοις ἵνα μὴ τις ἐξ ὑμῶν ὡς Ἰούδας εὐρεθῇ, ἀλλ' ὡς οἱ Ἀπόστολοι ὑποτασσόμενοι τῷ Κυρίῳ. Οἱ γὰρ ἀνθεστηκότες, κρίμα ἑαυτοῖς λήφονται. Οὐ κατακρίνω δὲ ταῦτα λέγων, ἀλλὰ νουθετῶν παρακαλῶ.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς τέκνα· μὴ τις ἐξ ὑμῶν ἀντίλογος ἢ ὑβριστής ἢ φλύαρος ἢ ἀργολόγος ἢ κατάλαλος ἢ γογγυστής ἔστω. Ταῦτα δὲ πάντα καὶ τὰ τούτοις ὅμοια τοῦ διαβόλου εἰσὶ καρπὸς καὶ ἐκ τοῦ περυσεύματος τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα. Οὔτε γὰρ τὴν ἀδελφὴν Μωϋσέως καὶ Ἀαρὼν ἢ παρθενία εὐηργέτησεν· ἀλλὰ ἐλεπρώθη, ἐπειδὴ ἐξήμαρτεν εἰς τὸν μείζονα ἀδελφὸν αὐτῆς, ὡς ἡ Γραφὴ διδάσκει.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς τέκνα· ὑπακοῇ κτήσασθαι χωρὶς ἀντιλογίαν· ἡ γὰρ ὑπακοὴ μήτηρ ἐστὶ τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἡ δὲ παρακοὴ μήτηρ τῆς ἀπωλείας ἐστὶ. Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς τέκνα· ἀγαπήσατε, διὰ τὸν Κύριον, ἀλλήλους τὸν εἰπόντα ὅτι ἐὰν ἀγαπάτε με, τὰς ἐντολάς μου τηρήσατε καὶ ἐν τούτῳ φησὶ γινώσκονται πάντες οἱ ἄνθρωποι ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστέ, ἐὰν ἀγαπάτε ἀλλήλους. Ὅπου γὰρ ἀγάπη, ἐκεῖ καὶ Χριστὸς κατοικεῖ· ὁ Χριστὸς ἀγάπη ἐστὶ, ὅπου δὲ μῖσος καὶ τὰ τοιαῦτα, ὅσα προείπομεν, ἐκεῖ Χριστὸς οὐκ ἐστὶ, ἀλλὰ πονηρὸς δράκων ἐκεῖ ἀλλήζεται.

Καλὸν μὲν οὖν ἐστὶν ἀσφαλίσασθαι, ἵνα μὴ φιλονικία ἢ μάχη ἀναμεταξὺ ὑμῶν ἀνακύψῃ. Ἐὰν δὲ καὶ ἡτηθῇ τις ἐξ ὑμῶν προσπεσῇται τῷ ἀδελφῷ ὃν ἐλύπησε καὶ διαλλαγῇσεται αὐτῷ ἐξ ὅλης καρδίας ὡς ὁ Κύριος ὁρᾷ· ἄνθρωπος γὰρ εἰς πρόσωπον, Θεὸς δὲ εἰς καρδίαν.

Ἐὰν γὰρ μὴ ἀφήτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, εἶπεν ὁ Κύριος, οὐδὲ ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ Οὐράνιος ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν καὶ ἀφετε καὶ ἀφεθήσε-

ται ὑμῖν καὶ ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ ὑμῶν. Οὐ γὰρ οἶδαμεν τί τέξεται ἡ ἐπιούσα καὶ οὐκ οἶδαμεν ποῖα ὥρα ὁ κλέπτης ἔρχεται. Ἀδύνατον γὰρ μνησίκακος ζωῇ εἰς θύραν ζωῆς εἰσελθεῖν· καὶ ἐὰν πᾶσαν δικαιοσύνην ποιήσης, ὁδὲ λυγμὰ ἐστὶν ἐνώπιον Κυρίου καὶ ματαία ἡ ἐργασία τοῦ τοιοῦτου ἀνθρώπου. Καὶ λοιπὸν ἕκαστος εἴτε δικαίως εἴτε ἀδίκως ἐπιτιμηθῇ ἢ ὀνειδισθῇ ἢ ὑβρισθῇ, ἑαυτὸν ἐχέτω αἷτιον καὶ μὴ τὸν ἀδελφόν. Καὶ ὁ μὴ ὑπομένων νῦν τότε θλιδῇσεται, ὅτι οὐχ ὑπέμενεν ἀλλὰ ἐξαπώλεσε τὸν μισθὸν αὐτοῦ. Ποῖα μὲν χάρις, λέγει Κύριος, ἐὰν ἀγαπάτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς; ἀλλὰ ἀγαπάτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ εὐχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεάζοντων ὑμᾶς· Εὐλογεῖτε τοὺς διώκοντας ὑμᾶς· εὐλογεῖτε καὶ μὴ καταρᾶσθε καὶ ἀπὸ τοῦ αἵροντος τὰ σά, μὴ ἀπαίτει καὶ ἐὰν σὲ ῥάπισῃ τις εἰς τὴν δεξιὰν σιαγόνα, ἀρέχε αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην. Καὶ «Μακάριοι ἐστέ, ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξουσιν καὶ εἰπωσιν πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ἡμῶν ψευδόμενοι ἕνεκεν ἔμοῦ. Χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς.» οὐκ εἶπεν ὁτι χολᾶτε, ἀλλὰ χαίρετε.

Οὐκοῦν τῇ ἐντολῇ τοῦ Κυρίου προσέχειν δεῖ, καὶ αὐτῇ ὑποτάσσεσθαι μετὰ βίας καὶ μακροθυμίας πολλῆς. Ἐὰν γὰρ βία καὶ μακροθυμία μὴ ᾖ, ποῖος μισθός; Οἱ γὰρ ἀδικοῦντες καὶ συκοφαντοῦντες ὑμᾶς, οὗτοι μισθὸν οὐράνιον προξενουσιν ὑμᾶς καὶ τὰς ψυχὰς ὑμῶν πράξει εὐεργετοῦσι· συνεργεῖ γὰρ τὸ πονηρὸν τῷ ἀγαθῷ, προαιρέσει οὐ καλῇ. Ὅσον γὰρ σπουδάζει ὁ διάβολος διὰ τῶν ἀμελεστέρων ἀδελφῶν ἢ ἐτέραις μεθοδεύει θανατῶσαι τὴν ψυχὴν, τοσοῦτον παρασκευάζει τὸν σπουδαῖον προστρέχειν καὶ προσκολλᾶσθαι τῷ Θεῷ· καὶ λοιπὸν κατὰ μέρος ὑπὸ τοῦ Κυρίου δοηθουμένη, καὶ δυναμουμένη, ἀνωτέρα

τῶν παθῶν γίνεται καὶ οὕτω κομίζεται τὸν μισθὸν παρὰ Κυρίου καὶ εὐρίσκεται ὁ δι-
άβολος, ὥς οὐ θέλει, εὐεργέτης γενόμενος
αὐτῆς, ἕως θανάτου ἐργαζόμενος καὶ ἀντα-
γωνιζόμενος ἐκ καρδίας. Λοιπὸν ὁ ἔχων
ὥτα ἀκούειν ἀκούετω.

Παρακαλῶ οὖν τέκνον μου καὶ ἀδελφέ,
ἐπειδὴ πάλιν μοι πρὸς σέ ὁ λόγος· ἐὰν ἀ-
μάρτη ὁ ἀδελφός πρὸς σέ ἢ πρὸς τὸν πλη-
σίον σου, ἢ εἰς ἑτερόν τι εὐρεθῇ πρᾶγμα
καὶ θέλεις αὐτὸν διορθώσασθαι, πρῶτον
ἀσφάλισον τὸν ἑσὼ σου ἄνθρωπον, τοῦτέστι
τὴν καρδίαν σου καὶ φύλαξον αὐτὴν ἀτάρα-
χον μετὰ τῆς μνήμης τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἵνα μὴ, θέλων ἄλλον διορ-
θώσασθαι, τὴν ψυχὴν σου διαφθείρῃς ἐν
τῇ ὀργῇ. Κακία γὰρ κακίαν οὐκ ἐκβάλλει,
ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακὸν καὶ πρὸς
τὸ σφάλμα τὴν διόρθωσιν ἐπάγαγε· μὴ
διὰ ὕβρεων, ἢ πληγῶν, ἀλλὰ διὰ νηστεί-
ας, εἰ δέοι, καθὼς δοκιμάσεις μετὰ τοῦ
Κυρίου, τοῦτο εἰδώς, ὅτι χωρὶς αὐτοῦ οὐ-
δὲν δυνάμεθα. Παρακάλει οὖν αὐτὸν ἐν
παντὶ καιρῷ, ἵνα αὐτός σοι γένηται ὀφθαλ-
μὸς καὶ χαρίσεται· σοι σύνεσιν καλοῦ τε
καὶ κακοῦ. Ἐὰν δὲ προσπέσῃ ὁ ἀδελφός
σου μετανοῶν, καὶ οὕτω δέξαι αὐτόν· καλὴ
γὰρ ἡ συγκατάθεσις, καὶ οὕτω νομίζω, ἐ-
πὶ συμπάθειαν· οὐκ οἶδεν ἀγανακτεῖν ὁ
Κύριος ἀλλὰ, ἐπὶ τῇ ἀποτομῇ ὀργίζεται.
Ὡς καὶ ἐπὶ χρεωφειλέτῃ τῶν μυρίων τα-
λάντων, εὐρίσκομεν τῶν τοσοῦτων κακῶν
τὴν ἄφeson· καὶ αὐτὸς παρακαλούμενος ὑ-
πὸ τοῦ συνδούλου αὐτοῦ, οὐκ ἀφῆκε τὴν
ὀφειλὴν τῶν ἑκατὸν δηναρίων καὶ διὰ
τοῦτο κατεδικάσθη εἰς τὸ ἐξώτερον σκότος.
Ἐὰν δὲ τοῖς αὐτοῖς ἐμμένει τις, περὶ τού-
του γνώμην διδόναι, οὔτε τολμῶ οὔτε δύ-
ναμαι. Λοιπὸν εἴτι δοκιμάσεις ἐν Κυρίῳ
τοῦτο πράττε· καλὸν γὰρ τὸ κερδήσαι ψυ-
χὴν. Ὁ γὰρ ἐπιστρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ
πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ, σώσει ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ

θανάτου καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν αὐ-
τοῦ.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς τέκνα διὰ τὸν Κύ-
ριον· τὴν ταπεινοφροσύνην ἀγαπήσατε,
ἣν μάλιστα εἶπεν ὁ Κύριος, ὁ ταπεινώσας
ἑαυτὸν δι' ἡμᾶς μέχρι θανάτου, θανάτου
δὲ Σταυροῦ, ἵνα λοιπὸν καὶ ἡμεῖς αὐτοῦ
μιμηταὶ γενώμεθα καὶ οὕτω νικήσωμεν τὴν
ὑπερηφανεῖαν τοῦ διαβόλου διὰ τῆς ταπει-
νοφροσύνης· καὶ ὁ Κύριος διὰ τὴν ταπει-
νωσιν εἶπεν· ὁ θέλων ἐν ὑμῖν εἶναι μέγας
ἔστω πάντων διάκονος καὶ πάντων δοῦλος
καὶ πάντων ἑσχατος. Ὁ γὰρ ὑψῶν ἑαυτὸν
ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινὸς οὐδαμῶθεν
δύναται καταπεσεῖν ὑποκάτω πάντων κεί-
μενος· ὁ δὲ ὑψῶν ἑαυτὸν κάτω φέρεται εἰς
τὴν ἄβυσσον τοῦ πυρός.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς τέκνα· ἐλεήσατε ἐ-
αυτοὺς· κλαύσατε, ὥς ἔχετε καιρὸν, ἵνα
μὴ ἐκεῖ κλαύσωμεν· ὅπου ὁ βρυγμὸς τῶν ὀ-
δόντων, ὅπου ὁ σκώληξ ὁ ἀκοίμητος οὐδέ-
ποτε τελευτᾷ, ὅπου τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον
ποταμηδὸν διοδεύῃ, ὅπου ἄπλαγχοι
καὶ ἀνελεήμονές εἰσιν ἄγγελοι, οὐκ ἔ-
χοντες ἐξουσίαν ἐλεῆσαι τινὰ ἢ ἐντραπή-
ναι γέροντα ἢ φείσασθαι τινὸς ἢ τιμῆσαι
Βασιλέα, ἀλλ' ἕκαστον ἀφειδῶς τιμωρήσα-
σθαι κατὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς διάζεσθαι ἑαυτοὺς
ἕως θανάτου· πολλῆς βίας χρεῖαν ἔχει
τοῦτο τὸ ἔργον, ὅτι στενὴ καὶ τεθλιμμένη
ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν θύραν τῆς ζω-
ῆς καὶ οἱ διαζόμενοι εἰσέρχονται· διαστῶν
γὰρ ἐστὶν ἡ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν, λέγει
Κύριος· φεύγετε τὸ τῆς κενοδοξίας πνεῦμα
καὶ τὸν τῆς ἀνθρωπαρεσκαίας δαίμονα, ὁ
μάλιστα καὶ χωρίζει ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. Διε-
σκόρπισε γὰρ ὁ Θεὸς ὅσα ἀνθρωπαρέ-
σκων. κατησχύνθησαν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐξουδέ-
νωσεν αὐτούς· ἢ ὥδε ἔχομεν δοξασθῆναι
καὶ ἐπέχομεν ἐκεῖ τὸ χρέος εἰς τὴν γέννησιν
τοῦ πυρός εἰς ἀτελευτήτους αἰῶνας, ἢ ὥδε

ἔχομεν ἀτιμασθῆναι καὶ ἐκεῖ ἔχομεν ἀπολαβεῖν τὸν μισθὸν εἰς αἰῶνα αἰῶνος.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς μὴ τις ἐξ ὑμῶν φλύαρος ἢ ἀργολόγος ἢ κατάλαλος· ἢ ἐφευρετὴς ἢ γογγυστής. Ταῦτα γὰρ τὰ πάθη οὐκ ἔωσι τὴν ψυχὴν τὴν δοκὸν τῆς ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ ἰδεῖν, ἀλλὰ τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ. Τοῖς ἑαυτοῖς ἀρέσκουσιν, οὐχὶ τῷ Θεῷ, ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια μετὰ τοῦ Φαρισαίου καὶ τοῦ αὐτοῦ φρονήματος. Ἀγαπήσατε δὲ τὴν κατὰ Θεὸν θλίψιν, ὑπὲρ τὴν χαρὰν τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ τὸν κλαυθμόν, ὑπὲρ τὸν γέλωτα. Μακάριοι γὰρ οἱ πενθοῦντες, εἶπεν ὁ Κύριος, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται καὶ οὐαὶ τοῖς γελῶσιν, ὅτι κλαύσετε· φεύγετε τοὺς θλιβόντας ὑμᾶς, ἀπασχολεῖν σοφισμένους τινάς· οὐδὲν χρήσιμον ἀπὸ πολλῶν ἀναγνωσμάτων ἐπὶ διαστροφῇ τῶν ἀκουόντων καὶ μὴ θηλάζετε ἰδὼν ἀσπίδος διὰ τῆς ἀκοῆς καὶ μὴ θελήσητε πολλὰ ἀναγινῶσκειν, ἀλλ' ὀλίγα καὶ καλῶς, ἵνα δῶτε τοῖς ἀκούουσιν. Μάθετε δὲ μάλλον πολλὰ προσεύχεσθαι καὶ πολλὰ κλαίειν· τοῦτο γὰρ στηρίζει τὸν νοῦν καὶ τρέφει τὴν καρδίαν· τὸ δὲ πολλὰ ἀναγινῶσκειν, μετεωρίζει τὸν νοῦν καὶ τὴν ψυχὴν. Μισήσατε τὰς πολλὰς συντυχίας· καὶ τοὺς κατὰ σάρκα συγγενεῖς καὶ μὴ ἐπιστραφήτε πρὸς φίλον γονέων ἢ τέκνων ἢ ἄλλων τινῶν, ἀλλ' ὥς πνευματικὸς αὐτοὺς ὁρᾶτε, ὥς καὶ τοὺς πολλούς. Καὶ μὴ θελήσητε ποτὲ μυστήριον τῆς Μονῆς σαρκικῇ συγγενεῖ ἐκφᾶναι, ἵνα μὴ κατακριθῆτε ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. Ἀπεθάνετε γὰρ τῷ κόσμῳ καὶ οὐδὲν πρᾶγμα ἔχετε μετὰ τοῦ κόσμου· λέγει γὰρ ὁ Κύριος διὰ τοῦ Εὐαγγελίου, ὁπότε ἦλθεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἰδεῖν αὐτὸν καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ λέγει, «οὗτοί εἰσιν ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου, οἱ ποιῶντες τὸ θέλημα τοῦ Πατρὸς μου, τοῦ ἐν Οὐρανοῖς.» Καὶ πάλ-

ιν «ἐξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου καὶ δεῦρο εἰς γῆν ἣν ἂν σοὶ δείξω» καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα λέγει ὁ Κύριος· ταῦτα δὲ ἐγράφη εἰς νοουθεσίαν ἡμετέραν. Ὁ δὲ βουλόμενος τῷ Θεῷ εὐαρεστήσαι καὶ τὸ θέλημα Κυρίου ποιῆσαι, δυσὶ κυρίοις οὐ δουλεύει, οὐδὲ ἀγαπᾷ ἄλλον τινά, ὑπὲρ τὸν Κύριον.

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, μηδὲν προτιμήσητε τοῦ Κυρίου μηδὲ τῆς ψυχῆς ὑμῶν. Τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον ἐὰν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, λέγει Κύριος, ἢ τί δώσει ἀντάλλαγμα ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; Οὐδὲν γὰρ εἰσενέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον· δηλον, οὐδὲ ἐξενεγκεῖν δυνάμεθα. Ἀλλὰ γυμνοὶ ἔχομεν ἀναστῆναι, μόνον τὰς πράξεις καὶ τὰ ἔργα ἐνδεδυμένοι· εἴτε καλὰ, εἴτε φαῦλα, ὥσπερ ἱμάτιον· καὶ οὐ μόνον ἔργων ἀλλὰ καὶ εὐρημάτων καὶ ἐνθυμημάτων μέλομεν δοῦναι λόγον. Καὶ οὕτως ἐπὶ τῷ φοβερῷ ἐκείνῳ παραστησόμεθα θήματι· Καὶ ἕκαστος λοιπὸν τῶν ἰδίων κόπων ἔχει ἀπολαῦσαι κατὰ τὴν τοῦ Κυρίου δικαίαν ἀπόφασιν, εἴτε εἰς ἀνάπαυσιν, εἴτε εἰς κόλασιν εἰς αἰῶνας αἰώνων. Καὶ μακάριοι οἱ κλαίοντες ἐν δάκρυσιν ὁδυνηροῖς ἀπὸ καρδίας, ὅτι χαρήσονται τότε.

(Ἀκολουθεῖ)

ΔΙΑΦΟΡΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 46 τοῦ Ζ'. ἔτους)

Τοῦ Διαδόχου

Ἐὰν μὴ πρεπόντως μετανοήσωμεν καὶ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν πασῶν ἐξομολογησώμεθα, δειλίαν τινὰ ἀθῆλον ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἐξόδου ἡμῶν εὐρήσομεν ἐν ἑαυτοῖς. Χρὴ δὲ ἡμᾶς εὐχεσθαι τοὺς ἀγαπῶντας τὸν Κύριον, ἐκτὸς παντὸς εὐρίσκεισθαι φόβου· ὁ γὰρ ἐν φόβῳ εὐρισκόμενος τότε, δηλον ὅτι πρὸς τοὺς ταρταρίους ἀρχοντας ἀπε-

λεύσεται. Ἡ δὲ ἐν τῇ ἀγάπῃ τοῦ Θεοῦ ἀγαλλομένη ψυχὴ ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς ἀναλύσεως, ἐπάνω τῶν σκοτεινῶν πάντοτε πράξεων πρὸς τοὺς Ἀγγέλους τῆς εἰρήνης ἐπάγεται μετὰ χαρᾶς καὶ φέρεται. Διόπερ καὶ ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου, μετὰ τῶν Ἀγίων Πάντων οἱ μετὰ τοιαύτης παρρησίας ἐξεληθόντες τοῦ βίου ἀρπαγήσονται. Οἱ δὲ καὶ ἐν θραχεὶ δειλιῶντες ἐν τῇ καιρῷ τοῦ θανάτου, ἐν τῇ πάντων ἄλλων ἀνθρώπων καταλειφθήσονται πληθύνει, ὡς ὑπὸ κρίσειν καὶ δίκῃν ὄντες καὶ ἐξετάσιν, ἵνα διὰ τοῦ πυρὸς δοκιμασθέντες τῆς κρίσεως, τοὺς χρεωστημένους αὐτοῖς κατὰ τὰς πράξεις αὐτῶν ἀπολάβωσι κλήρους· ἐκάστου γάρ, φησί, τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστι τὸ πῦρ δοκιμάσει.

Τοῦ Χρυσοστόμου :

Ὅτι ἐπιγνωρίσουσιν ἀλλήλους ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι οἱ δίκαιοι καὶ οἱ ἁμαρτωλοί.

Τοῦτο τοῦ Δεσπότη οἰκονομία, ὅτι ἐξ ἐναντίας ἐποίησε τὴν κόλασιν τοῖς ἀσεβέσι καὶ τὴν ἀνάπαυσιν τοῖς δίκαιοις, ἵνα βλέπωσιν ἀλλήλους καὶ ἀλλήλους γνωρίζουσι. Καὶ γὰρ ἕκαστος μάρτυς τὸν ἴδιον τύραννον ἐπιγνώσεται, καὶ ἕκαστος τύραννος τὸν ἴδιον μάρτυρα γνωρίσει, ὃν ἐκόλασεν, ὅτι δὲ οὐκ ἔματ' αὐτὰ ῥήματα, ἀκουσον τῆς Σοφίας λεγούσης : τότε ἐν πολλῇ παρρησίᾳ στήσεται ὁ δίκαιος κατὰ πρόσωπον τῶν θλιφάντων αὐτόν. Ὡς περ γὰρ ὁδοιπόρος ἐν καύματι περιπατῶν, ἀνὰ καθαράν πηγὴν, τῇ δίψῃ φλεγόμενος, καὶ πολλαχῶς τις λιμῷ συνεχόμενος παρακαθέζεται τραπέζῃ ἐχούσῃ παντοῖα ἐδέσματα, παρὰ τινος δὲ δυνατωτέρου κωλύεται μὴ ἄφασθαι τῆς τραπέζης, μὴ ἀπολαῦσαι τῶν ἐδεσμάτων, σφοδρὰν ἔχει τὴν ὁδύνην καὶ τὴν κόλασιν, ὅτι τῆς τραπέζης παρακαθέ-

ζεται καὶ τῶν βρωμάτων ἀπολαῦσαι οὐ δύναται, καὶ ὁ τῇ πηγῇ παρακαθέζόμενος, τοῦ ὕδατος ἀπολαῦσαι οὐ δύναται, οὕτως ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως βλέπουσι τοὺς Ἀγίους εὐφραινομένους οἱ ἀσεβεῖς καὶ τῆς βασιλικῆς τραπέζης ἀπολαῦσαι οὐ δύνανται. Καὶ γὰρ τὸν Ἀδὰμ κολάσαι ὁ Θεὸς βουλόμενος, ἐποίησεν αὐτὸν ἐξ ἐναντίας τοῦ Παράδεισου ἐργάζεσθαι τὴν γῆν, ἵνα καθ' ἐκάστην ὥραν καὶ ἡμέραν βλέπων ἐκείνο τὸ χωρίον ὅθεν ἐξηλθεν, ἔχη πάντοτε τὴν ὁδύνην ἐν τῇ ψυχῇ. Διὸ καὶ ἡμεῖς εἰ καὶ ὧδε ἀλλήλοις μὴ συντύχωμεν, ἀλλ' ἐκεῖ οὐδεὶς ὁ κωλύσων ἡμᾶς μετ' ἀλλήλων διάγειν, καὶ ὁφείμεθα τοὺς ἐξορίσαντας ἡμᾶς, ὥς περ ὁ πλοῦσιος τὸν Λάζαρον καὶ οἱ μάρτυρες τοὺς τυράννους.

Ἄλλως, τοῦ αὐτοῦ

Καθάπερ τὸν Ἀδὰμ ἐκβαλὼν τοῦ Παραδείσου, καταντικρὺ τοῦ Παραδείσου κατήκνησεν ὁ Θεός, ἵνα ἡ συνεχὴς δίψῃ ἀνανεοῦσα τὸ πάθος, ἀκριδέστερον αὐτῷ παράσχη τῆς ἐκπτώσεως τῶν ἀγαθῶν τὴν αἴσθησιν, οὕτω δὲ καὶ τὸν πλοῦσιον κατέναντι τοῦ Λαζάρου κατήκνησεν, ἵνα ἴδῃ τίνων ἀγαθῶν ἐαυτὸν ἀπεστέρησεν. Ἐπεμφά σοι, φησὶν, εἰς τὸν πυλῶνά σου τὸν πέννητα Λάζαρον, ἵνα σοι γένηται διδάσκαλος ἀρετῆς καὶ φιλάνθρωπίας ὑπόθεσις. Παρείδες τὸ κέρδος οὐκ ἠθέλησας εἰς δέον χρήσασθαι τῇ τῆς σωτηρίας ἀφορμῇ· χρήσῃ λοιπὸν αὐτὸν εἰς μείζονα κολάσεως καὶ τιμωρίας ὑπόθεσιν. Ἀπὸ τούτων μανθάνομεν ὅτι πάντες οἱ παρ' ἡμῶν ἐπηρεαζόμενοι καὶ ἀδικούμενοι, κατὰ πρόσωπον ἡμῶν στήσονται· καίτοι οὗτος οὐδὲν ἡδικοῖτο παρὰ τοῦ πλοῦσιου· οὐ γὰρ τὰ ἐκείνου ἔλαβε χρήματα ὁ πλοῦσιος, ἀλλὰ τῶν

ἑαυτοῦ μὴ μεταδιδούς, κατήγορον ἔχει τὸν οὐκ ἤληθθέντα, ὁ καὶ τὰ ἀλλότρια ἀρπάσας ποίας τεύξεται συγγνώμης, πανταχόθεν αὐτῷ περισσιώτων τῶν ἡδικημένων; Οὐ γὰρ μαρτύρων ἐκεῖ χρεῖα, οὐδὲ κατηγόρων, οὐδὲ ἀποδείξεων, οὐδὲ τεκμηρίων, ἀλλ' αὐτὰ καὶ ἑαυτὰ τὰ πράγματα, οἷά περ αὐτὰ κατεσκευάσαμεν, πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν φαίνεται τῶν ἡμετέρων. Ἰδοὺ γάρ, φησιν, ἄνθρωπος καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ· καὶ γὰρ καὶ τοῦτο ἀρπαγή, τὸ μὴ μεταδοῦναι τῶν ὄντων.

Τελευτῶν ὁ ἄνθρωπος καὶ τῇ γῇ καλυφθεὶς ἀλλοιοῦται καὶ τὴν διάγνωσιν τῆς ὄψεως ἀπόλλυσι κατὰ τὴν τρίτην ἡμέραν· τῇ δὲ ἐνάτῃ διαρρεῖ τὸ σὺμπαν σῶμα, σωζομένης μόνης τῆς καρδίας· τῇ δὲ τεσσαρακοστῇ καὶ αὐτὴ συναπόλλυται τῷ παντί, οὐ χάριν τρίτα καὶ ἑνατα καὶ τεσσαρακοστὰ τοῖς θεονεῶσιν ἐπιτελεῖσθαι τετύπωται.

Τοῦ αὐτοῦ

Περὶ τῶν θείων μυστηρίων

Μὴ ὅτι ἄρτος ἐστὶν ἰδης, μηδ' ὅτι οἶνός ἐστι νομίσης. Οὐ γὰρ ὡς αἱ λοιπαὶ θρώσεις εἰς ἀφεδρῶνα χωρεῖ· ἀπαγε! τοῦτο μὴ ἐννόει. Ἄλλ' ὥσπερ κηρὸς πυρὶ προσομιλήσας οὐδὲν ἀπουσιάζει, οὐδὲν περισσεύει, οὕτω καὶ ὧδε νόμιζε συναναλίσκεσθαι τὰ μυστήρια τῇ τοῦ σώματος οὐσίᾳ.

Κατὰ Λατίνων

Ὁ Χριστὸς λέγει, ὅτι ἐγὼ πέμψω ὑμῖν τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται. Ἰδοὺ ὁ Χριστὸς λέγει ὅτι τὸ Πνεῦμα παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται· οὐκ εἶπεν ὅτι καὶ παρ' ἐμοῦ, ἥγουν τοῦ Υἱοῦ, οὐδὲ εἶπεν ὅτι τὸ Πνεῦμα ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ, ἀλλὰ μόνον παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται. Ὁ

δὲ λέγει ὁ Λατίνος ὅτι ὁ Χριστὸς εἶπε περὶ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου ὅτι ἐγὼ πέμψω ὑμῖν ἐκεῖνο, εἰπὲς οὐ τῷ Λατίνῳ ὅτι τὸ πέμπειν καὶ τὸ ἐκπορεύειν οὐκ ἔστιν ἓν. Ἄλλο γὰρ τὸ πέμπειν καὶ ἄλλο τὸ ἐκπορεύειν. Ἰδοὺ γὰρ ὁ Χριστὸς πέμπει καὶ τοὺς Ἀποστόλους ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων, καὶ οὐκ εἶπεν ἐκπορεύω ὑμᾶς, ἀλλ' ἀπλῶς πέμπω. Πέμπει οὖν καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ὁ Υἱός, ἀλλ' οὐκ ἐκπορεύει αὐτό. Ὁ Πατὴρ δὲ μόνος ἐκπορεύει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ὡς καὶ τὸν Υἱὸν καὶ Λόγον γεννᾷ· διὰ τοῦτο εἶπεν ὅτι ἕτερον Παράκλητον πέμψω ὑμῖν, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται. Βλέπεις ὅτι παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται, λέγει ὁ Χριστός, καὶ ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία ὁμοίως οὕτω λέγει, καὶ σὺ λέγεις ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ; ἀπαγε τῆς βλασφημίας ταύτης.

Περὶ τοῦ τί ἐρμηνεύεται τὸ ὄνομα τῆς Θεοτόκου

Χρὴ γινώσκειν ὅτι ὅτε ἐπέστη ὁ ἕνατος μὴν τῇ Ἁγίᾳ Ἀννῇ τῇ μητρὶ τῆς Θεοτόκου, καὶ εἰς φῶς ἡ πρῶτην στείρα τὴν τοῦ φωτὸς Μητέρα ἐξήγαγε καὶ ὁ πρῶτος ἐνιαυτὸς ἐγένετο τοῦ παιδίου, Ἰωακεὶμ ὁ ταύτης πατήρ εἰς ἐστίασιν τοὺς γραμματεῖς καὶ τοὺς ἱερεῖς ἐκάλεσε καὶ πάντα τὸν λαὸν Ἰσραὴλ, καὶ δεῖται αὐτῶν εὐλογῆσαι τὴν θυγατέρα. Οἱ δὲ προθύμως τοῦτο ποιοῦσι καὶ μετὰ τὴν εὐχαρίαν ὠνόμασαν τὴν παῖδα Μαρίας. Ἐκαστον δὲ τῶν ἐξ τῆς κλήσεως ταύτης γραμμάτων, λέξιν οἰκείαν ἔχει, ὡς ἀκριβῶς ἀνερευνήσας εὗρον ἐγὼ· καὶ συνιοῦσαι εἰς ἓν αἱ τούτων ἔξ λέξεις νῦν ἀποτελοῦσι μάλα σοφόν.

Τί γὰρ τὸ ΜΑΡΙΑΜ ὀνομά, φησιν,

ἄκουσον : Μόνον Α αὕτη Ρ ῥύσεται Ἰ ἱοῦ Α ἅπαντας Μ μισοκάλου. Οὕτω δὴ ἀρμοδιωτάτως ἐπιτίθεται τὸ ὄνομα τῇ Μητρὶ τοῦ Θεοῦ, τῇ πάντων ἡμῶν ὑπερμαχούσῃ πάντοτε τῶν εἰς κληρὸν αὐτῇ δοθέντων παρὰ τοῦ ταύτης Υἱοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν.

Παράδειγμα δι' οὗ ἀποδείκνυται πῶς ὁ μολυσμὸς τῆς ἁμαρτίας τοῦ Ἀδὰμ εἰς ἅπαν τὸ ἀνθρώπινον διέβη γένος.

Φασὶν οἱ γενητόναι ὅτι ἐὰν λαβὼν κλάδον ἀμπέλου καὶ ἐμβάψας ἐλαίῳ φυτεύσῃς, ἡ πιότης τοῦ ἐλαίου πᾶσα καὶ ἐν τῷ καρπῷ, ἤγουν ἐν τῇ σταφυλῇ διαδίδεται. Οὕτω καὶ ὁ Ἀδὰμ παραλαβὼν τὴν φύσιν καθαρὰν, ἔχρανεν αὐτὴν τῇ ἁμαρτίᾳ καὶ τοῖς πάθεσι καὶ διεδόθη εἰς ἡμᾶς ἡ πιότης.

Πῶς δὲ διὰ τῆς ἐνσάρκου τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν οἰκονομίας εἰς πάντας ἡμᾶς διέβη ἡ κάθαρσις ; Φασὶ δὲ πάλιν εἰ λαβὼν σπέρμα πέπονος καὶ ἐμβάψας μέλιτι σπείρῃς, ἡ γλυκύτης τοῦ μέλιτος καὶ ἐν τῷ καρπῷ διαδίδεται. Οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς τὴν φύσιν ἐκ τῆς ἐλαιώδους πιότητος, ἤγουν ἐκ τῆς ἁμαρτίας ἀποκαθάρας διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, ἀνέλαθεν αὐτὴν ἀκηλίδωτον καὶ ἄχραντον· οἷα καὶ ἦν καὶ ἐκτίσθη τὸ πρότερον, καὶ ἐμβάψας αὐτὴν ἐν τῷ μέλιτι τῇ τῆς θεότητος γλυκύτητι, ἥτοι τῇ δυνάμει τοῦ Παρακλήτου, μετέδωκεν ἡμῖν τῆς γλυκύτητος ὥς οἱ κόκκοι τοῦ πέπονος τῷ ἀπ' αὐτῶν καρπῷ καὶ κατὰ διαδοχὴν.

Περὶ τῶν σωματικῶν χαρακτήρων τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ καὶ τῆς Θεοτόκου

Ἦν δὲ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς τῇ μὲν ὥρᾳ τοῦ σφόδρα, καθὼς ὁ Προφήτης λέγει : «ὥρᾳ τοῦ κἀλ-
λει παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων»,

τῇ δὲ ἡλικίᾳ ἕξ πόδας ἔχων τὸ μήκος, ξανθόθριξ, ἐπίρρινος, ξανθόμματος, εὐόφθαλμος, μαυρόφρυς, ἐπιξανθίζων τὸ γένειον, μακροθρίξ, οὐδέποτε ξυρὸς ἀνέβη ἐπὶ τὴν κεφαλὴν, οὔτε χεὶρ ἀνθρώπου, πλὴν τῆς Μητρὸς αὐτοῦ νηπιάζοντος. Τριάκοντα δὲ ἐτῶν γενόμενος ἐβαπτίσθη ὑπὸ Ἰωάννου ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ.

Ἦν δὲ καὶ τῆς Κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου τὸ ἦθος σεμνόν, ὀλιγόλαλος, ταχυπήκοος, σεμνοπρεπεστάτη, ἀπαρρησίαστος πρὸς πάντας, ἀγέλαστος, ἀτάραχος, ἀόργητος, εὐπροσκύνητος, τιμητικὴ πρὸς πάντας, ὥστε θαυμάζεσθαι αὐτὴν παρὰ πάντων. Ἦν δὲ τῇ ἡλικίᾳ μέση, τρίπηχυς, σιτόχρους, ξανθόθριξ, ξανθόμματος, μαυρόφρυς, μεσόρρινος, μακρόχειρ, μακροδάκτυλος, μικροπρόσωπος, ἄτυφος· αὐτόχροα ἀγαπῶσα καὶ φοροῦσα, μαρτυρεῖ γὰρ τὸ μαφόριον αὐτῆς.

Περὶ γαστριμαργίας

Λέγει ὁ ἅγιος Δωρόθεος ὅτι δύο εἶσιν αἱ διαφοραὶ τῆς γαστριμαργίας. Ἔστιν ὅτε πολεμεῖται τις εἰς τὴν ἡδύτητα μόνον καὶ οὐ θέλει πολλὰ φαγεῖν, ἀλλὰ τὰ ἡδέα· αὕτη λέγεται λαιμαργία. Ἄλλος πολεμεῖται πολλὰ φαγεῖν, καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ ἡδύτητος, καὶ αὕτη λέγεται γαστριμαργία. Ταῦτα οὖν φεύγειν χρὴ μετὰ νήψεως τὸν θέλοντα σωθῆναι· οὐ γὰρ εἰσι κατὰ χρεῖαν σώματος, ἀλλὰ κατὰ παράχρησιν καὶ πάθος. Τὸ δὲ κατὰ χρεῖαν τοῦτό ἐστι, τὸ καθ' ἡμέραν ἐσθίειν καὶ μὴ χορτάζεσθαι· μήτε πάλιν ὑπὲρ τὸ μέτρον νηστεύειν καὶ καταπίπτειν τῷ σώματι. Λέγει δὲ καὶ ἄλλος Ἅγιος ὅτι τὰς υπερβολὰς καὶ τὰς ἐλλείψεις φεύγε.

Ἡθικὸν

Ὅφειλομεν καὶ ἡμεῖς μὴ μόνον περὶ
θρώσεως καὶ πόσεως ἐγκρατεῦσθαι,
ἀλλὰ καὶ ἄλλου τινὸς ἐφάμαρτου πράγ-
ματος ἐγκρατεῦσθαι· ἵνα ὡς νηστεύο-
μεν τῇ κοιλίᾳ, νηστεύσωμεν καὶ τῇ
γλώσσῃ ἀπεχόμενοι καταλαλιᾶς, ψεύ-
δους, λοιδορίας, ὀργῆς, ὕβρεως, μωρο-
λογίας καὶ πάσης ἄλλης ἁμαρτίας γι-
νομένης διὰ τῆς γλώσσης. Ὅμοίως
νηστεύσωμεν καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ
μὴ βλέπειν μάταια, τοῦ μὴ εἰς ἄλλο-
τρίας ὀφθεῖν ἀναιδῶς βλέπειν, καὶ μά-
λιστα εἰ τύχοιεν νεωτέρων, εἰ δυνα-
τὸν, καὶ τὴν καθόλου ἐκεῖνων δμιλίαν
ἐκκλίνει· φησὶ γὰρ ὁ ἅγιος Ἰωάννης
ὁ Κολυβὸς ὅτι ὁ χορταζόμενος καὶ λα-

λὼν μετὰ παιδίου, ἤδη ἐπόρνενσε τῷ
λογισμῷ μετ' αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ
τῶν ἰδίων μελῶν χρὴ ἐγκρατεῦσθαι
τὸν ἀγωνιζόμενον, πολλῶν δὲ μᾶλλον
ἐκ τῶν τῆς ψυχῆς ἀτάκτων κινήματων
καὶ τῶν πονηρῶν ἐνθυμήσεων τοῦ νοῦς
τοῦ καθαίρειν λογισμοὺς καὶ πᾶν ὕ-
ψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως
τοῦ Θεοῦ καὶ αἰχμαλωτίζειν πᾶν νόη-
μα εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ. Ὁ
οὖν ταῦτα μετερχόμενος ἀνοθεύτως ἐν
πολλῇ ταπεινοφροσύνῃ, οὗτος νηστεύει
τὴν ἀληθῆ νηστείαν, σώματος, λέγω,
ψυχῆς καὶ πνεύματος.

[Ἐκ τοῦ Λαυριωτικοῦ κώδικος
K 128 IH'. αἰῶνος]

Γέρων Παντελεήμων Λαυριώτης.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΟΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ ΡΩΜΑΙΩΝ

Παραίνεσις πρὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν Λέοντα τὸν σοφόν.
ἧς ἡ ἀκροστοιχίς ὧδε πῶς ἔχει.

«Βασίλειος ἐν Χριστῷ Βασιλεὺς Ρωμαίων, Λέοντι τῷ πεποθημένῳ υἱῷ καὶ
συμβασιλεῖ».

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 7 τοῦ Ζ'. ἔτους).

Κεφάλ. ΚΑ'. Περὶ Δικαιοσύνης

Ἵνα σου τὴν Βασιλείαν ἀμειπτον
διαφυλάξης, ἅπερ ἂν ἑτέροις πράτ-
τουσιν ἐπιτιμήσης, ταῦτα πράττειν
αὐτὸς μὴ ἐπιχειρήσης, δεινὸν γὰρ
πῶς ἰὸ ὑπήκοον τὰς τῶν ἀρχόντων
πράξεις λογοθετεῖ· εἰ γὰρ τοῦτο
φυλάξης, δύο ταῦτα τὰ μέγιστα κα-
τορθώσεις καὶ σεαυτὸν ἀνέγκλητον
παντὸς μώμου διατηρήσεις καὶ τοὺς
ὑπὸ χεῖρα διδάξεις καὶ σιωπῶν καὶ
λέγων, πᾶσαν ἀσκῶν ἀρετὴν, εἰ δὲ

ἐναντία ὧν λέγεις πράττεις ἕξεις σου
κατήγορον τὴν συνείδησιν, εἰ δὲ λέ-
γων ἀγαθὰ τὰ ὁμοια πράττεις, ἕξεις
τοὺς λογοθετοῦντάς σου τὸν βίον ὁ-
μοῦ καὶ μάρτυρας καὶ μιμητὰς τῆς
σῆς καλοκάγαθίας ἀπαραγράφτους.

Κεφαλ. ΚΒ'. Περὶ εὐεργεσίας

Λανθανέτω σοι μηδεὶς τῶν παρὰ
σοῦ δωρεᾶς ἢ ἀξιώματα ἐπιζητούν-
των καὶ τούτους ἀναμανθάνων τοὺς
μὲν ἀγαθοὺς εὖ ποιεῖ, ἕξεις γὰρ αἰ
τὴν εὐνοίαν ἀδιάπτωτον· ἄσυχος

γὰρ θησαυρὸς παρ' ἀνδρὶ σπουδαίῳ καὶ πολλαπλασίῳ ἢ χάρις παρ' αὐτοῖ· ἐποφείλεται, ὁ δὲ τοὺς κακοὺς εὐεργετῶν ἐγκόλπιον ἔχει τὸν ὄφιν, ἐν καιρῷ μὲν θαλπόμενον, ἐν καιρῷ δὲ τὴν εὐεργεσίαν ἰοβόλῳ δῆγματι ἀμυνόμενον· ὥσπερ γὰρ οἱ ἀλλότριοι κύνες τῶν σιτιζόντων ξένων καθυλακτοῦσιν, οὕτως οἱ κακοὶ τοὺς τε ὠφελοῦντας ὥσπερ τε βλάπτοντας ἀδικοῦσιν· ἀγαθοὺς γὰρ εὐεργετῶν, ἔξεις σεαυτὸν πολλαπλοῦν καὶ κτήσῃ μίαν ψυχὴν ὑπὸ πολλῶν φρενῶν καὶ ὀφθαλμῶν κύκλῳ διαφυλαττομένην.

Κεφάλ. ΚΓ'. Περὶ Φίλων

Ἐκείνους κτῆσαι φίλους καὶ θεράποντας οἰκειοτάτους, οἵτινες ἀγαθοὶ καὶ πρὸς ἐτέρους φίλους ἡ δεσπότης προγεγονότες τυγχάνουσιν, ἃ γὰρ ἂν ἐκείνοις εἰργάσαντο, ταῦτα καὶ εἰς σὲ ποιήσειν οὐκ ἀποκνήσουσιν· ὁ μὲν γὰρ σπουδαῖος περὶ τοὺς φίλους φίλους γεγονώς, σπουδαῖος ἂν καὶ περὶ σὲ γενέσθαι πιστευθήσεται, ὁ δὲ τοῖς προτέροις φίλοις ἡ δεσπότης κἂν Χριστὸς τε καὶ εὐθυμος γεγὼνώς σφαλερόν, εἰ περὶ σὲ σπουδαῖος καὶ χρήσιμος ὀφθήσεται ποτέ.

Κεφάλ. ΚΔ'.

Περὶ ὑπεροψίας χρημάτων

Ὑψηλὸν μὲν καὶ ἀδούλωτον τὸ τοῦ Βασιλέως δεικνύει φρόνημα, οὐ τοσοῦτον ὄγκος τοῦ ἀξιώματος, ὅσον ἢ τῶν χρημάτων ὑπεροψία, ἐν τούτῳ γὰρ μᾶλλον τὸ εὐγενὲς αὐτοῦ τῆς ψυχῆς καταφαίνεται· ὑπεροψία δὲ χρημάτων οὐ τὸ μὴ τοῖς βαλαντίοις ἐναποτίθασθαι, ἀλλὰ τὸ δαψιλῶς ἐν ταῖς ἀναγκαίαις χρεαῖς αὐτὰ χορηγεῖν· ἀναγκαῖα δὲ Βασιλεῖ καὶ μᾶλλον τῶν ἄλλων φίλους οὖν ποιεῖν

καὶ ἐχθροὺς ἀμύνεσθαι, ὧν ἀμφοτέρων τὸ κατορθοῦν ἢ τῶν χρημάτων δαπάνη· εἰ γοῦν καὶ αὐτὸς ὑψηλὸς ἐν πᾶσιν εἶναι βούλει καὶ μάλιστα ἐν συνέσει, ὑπερόπτης γίνου χρημάτων ἐπεὶ οὐδὲ ἐστὶ τὰ (σαυτοῦ) ἴδια, ἀλλὰ τῶν συνδούλων τῶν σῶν καὶ μάλιστα τῶν πεινῶν καὶ ξένων· φανηθὶ τοίνυν εὐεργέτης ἐν τοῖς κοινοῖς καὶ οὕτως ὑψηλὸς ἔσῃ καὶ περίβλεπτος ἐν φρονήσει.

Κεφάλ. ΚΕ'. Περὶ μέθης

Συνουσίας τὰς ἐν πότοις εὐλαβοῦ, μέθη γὰρ τῇ φρονήσει ἐναντίον τι χρῆμα καὶ πολέμιον· ὅταν γὰρ ὁ νοῦς ὑπὸ τοῦ οἴνου τυραννηθῇ, ταῦτ' ὅν πάσχει τοῖς φαύλοις ἡνιόχοις, οἱ τὸ ἄρμα κυβερνῶν ἀδυνατοῦντες καὶ ἑαυτοὺς καὶ τοὺς ἵππους ᾧδε κακῶς περιφέρουσι καὶ γέλωτα τοῖς ὁρῶσι μέγιστον ἐμποιοῦσιν· οὕτω δὲ πασχούσης τῆς διανοίας, ἀνάγκη εἰς τὴν ψυχὴν πολλὰ σφαλλομένην διατελεῖν.

Κεφάλ. ΚΣΤ'. Περὶ κτήσεως φίλων

Ραδίως κτήσῃ φίλον ὃν ἂν βουληθῇς, εἰ ἀγαθὰ τινὰ λέγεις περὶ αὐτοῦ ἀπόντος ἐπὶ τῶν ἐπαγγελλόντων αὐτῷ· ἀρχὴ γὰρ ὥς ἔοικε φιλίας μὲν ἔπαινος, ἐχθρας δὲ ψόγος ἐστὶ, ἀλλὰ καὶ οὗς ἤδη κέκτησαι φίλους, εἰ βούλει πλεῖον ἐφέλκεσθαι, ἐπαίνει ἀπόντας ἐπὶ τῶν παρόντων καὶ γὰρ οὕτω δόξεις ἐπαίνειν καὶ τοὺς παρόντας ἐπὶ τῶν ἀπόντων· δοκίμαζε δὲ τοὺς φίλους ἐν ταῖς ἀνάγκαις καὶ ταῖς δυσπραγίαις, τῶν εὐημερούντων γὰρ φίλοι πολλοί, καὶ ἐκείνους ἀληθεῖς φίλους λογίζου, ὅσοι μὴ κέρδους ἕνεκα φιλοῦσιν, ἀλλὰ δι' αὐτὴν τὴν ἀρετὴν τῆς ἀγάπης· ἢ γὰρ ἄλλως φιλία τῷ καιρῷ δουλεύουσα, ἐμπορία τις,

ἀλλ' οὐ φιλία οὕσα ἐλέγχεται.

Κεφάλ. ΚΖ'.

Περὶ πλούτου καὶ πλεονεξίας

Ὦν ἕνεκα τὴν πολιτείαν ὑψώσεις, τούτων χάριν ποιεῖν μὴ κατόκνει· ἄριστα δὲ τὸ ὑπήκοον διασώσεις· εἰ χρημάτων δημοσίων κτήσιν ἐπιμελῶς ποιήσεις, λέγω δὲ τὴν ἐκ τῶν δικαίων ποριζομένην, οὐδὲ τὴν ἐξ ἀδίκων συναγομένην, οὐδὲ τὴν ἐκ δακρύων συλλεγομένην· χρήματα μὲν γὰρ εἰ δικαίως συνάγεται πολλὰ τὸν κεκτημένον ὀνήσει καὶ ἰσχύς τῇ βασιλείᾳ χρημάτισει, εἰ δὲ ἐξ ἀδικίας καὶ δακρύων πορίζεται καὶ τὰ ἐκ δικαίων συλλεγόμενα ἐξαφανίζει καὶ Θεὸν ἀντίδικον τὸν τοῦ δικαίου νομοθέτην ἐπισπᾶται· Οὐχ' οὕτω γὰρ πῦρ ἀφανίζει χόρτον, ὥς ὁ κακῶς συνηγμένος πλοῦτος καὶ ἀδίκως, ὃς καὶ τὸν καλῶς καὶ δικαίως σωρευθέντα πλοῦτον προσάπολλυσι.

Κεφάλ. ΚΗ'. Περὶ μακροθυμίας

Μὴ ἴσθι φιλαίτιος τοῖς ὑπὸ χεῖρα, βαρὺ γάρ· μὴδὲ τιμὰς ἐπιτιμῶν ἐν ταῖς ἀναστροφαῖς αἶτει, φορτικὸν γάρ· μὴδὲ γέλωτα ἀκρατῇ στέργε, ἀπαίδευτον γάρ, ἀλλ' ἔσο μακρόθυμος μὲν ἐπὶ τοῖς πταίοуси, φιλάνθρωπος δὲ ἐν τοῖς ἐπιτιμίοις, σεμνὸς τὸ ἦθος, πρῶτος δὲ τὸν λόγον, ἡμερος καὶ ὁμιλητικὸς τὸν τρόπον· ταῦτα γὰρ ἅπαντα ποθητὸν σε ποιήσει τοῖς ὑπὸ χεῖρα καὶ πατέρα μᾶλλον, ἢ Βασιλέα σε καλεῖσθαι παρασκευάζει.

Κεφάλ. ΚΘ'.

Περὶ ἀληθείας καὶ ψεύδους

Ἀληθῇ λόγον περὶ πλείστου ποιοῦ καὶ αὐτὸς ἔχων καὶ ἑτέρους ἔχοντας οἰκειοῦσθαι, οὕτω γὰρ βεβαίως τε

εἶναι δόξης περὶ ἅπαντά σου τὰ λεγόμενα καὶ πραττόμενα καὶ βεβαίαν καὶ ἀνύποπτον τὴν εἰς σὲ φιλίαν τῶν ὑπηκόων διαφυλάξης· εἰ γὰρ καὶ ψευδέσι λόγοις χρῆσθαι ὑποπτεύῃς, κἂν βασιλεύειν κατηξιώθης, ἀλλ' ἀνάξια τῆς τοιαύτης ἀξίας διαπραττόμενος ἐλεγχθῇς, καὶ περιδεῖς τοὺς ὑπὸ χεῖρα καὶ τεταραγμένους σοι πάντοτε εἶναι παρασκευάζης· ὅσον γὰρ ὁ τῆς ἀληθείας λόγος τὸν κεκτημένον ἄνδρα ποθητὸν ἐργάζεται, τοσοῦτον ὁ ψευδῆς τε καὶ ὑφαλος τὸν ἐπιτηδεύοντα μισεῖσθαι παρασκευάζει.

Κεφάλ. Λ'. Περὶ ἀρχῆς

Ἰατρὸς ἐκεῖνός ἐστιν ἀληθής, ὃς καταλλήλους τοῖς νοσήμασι τὰς ἰατρείας ἐπιτίθῃσι καὶ βασιλεὺς ἐκεῖνός ἐστιν ἀγαθός, ὃς ἀδικουμένων τῶν ὑπηκόων τοὺς τὰς ἀδικίας ἐκδιώξαντας προβάλλεται ἄρχοντας· ὥσπερ γὰρ ἱπποκόμων ἴδιον τὸ τῶν ἵππων ἐκάστου τὴν ἀρετὴν ἐπιγινώσκειν, κυνηγέτου δὲ τὸ τοὺς διώκοντας τῶν κυνῶν καλῶς ἐξεπίστασθαι καὶ στρατηγοῦ δὲ τὸ τοὺς στρατιῶτας γνωρίζειν, ὅποιοι τὰς ἀρετὰς ὑπάρχουσιν ἕκαστος, ἵνα ἐν παρατάξει τὸν ἄριστον ἐκλέγεσθαι ἔχη, οὕτω καὶ βασιλέως ἀγαθοῦ τὸ τὰ ἦθη καὶ τοὺς τρόπους καὶ τὰς ἀρετὰς καὶ γνώμας τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀρχόντων μανθάνειν ἵνα ἐπιστημόνως ἔχη περὶ ἐκάστου καὶ καταλλήλως τὸν καθ' ἓνα τῇ προσηκούσῃ τάξει διατάττειν καὶ τοὺς μὲν λοιμοὺς τῆς πολιτείας ἐξορίζειν, τοὺς εὐσεβεῖς δὲ καὶ ἐναρέτους τὰς πολιτικὰς ἀρχὰς διοικεῖν καταπιστεύειν.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΠΡΟΣ ΤΗΝ Α. Μ. ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ ΜΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΜΑΣ

Ἐν Βόλῳ τῇ 17 Ὀκτωβρίου 1946

Πρὸς τὴν Α. Μεγαλειότητα τὸν Βασιλέα ἡμῶν

Γεώργιον τὸν Β'.

Ἀθήνας

Μεγαλειώτατε,

Ἀφατον χαρὰν ἡσθάνθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν ἐπὶ τῇ παλινορθώσει Σας εἰς τὸν θρόνον τὸν θεμελιωθέντα ἐπὶ τῆς ἀφοσιώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Βαρὺς ὅμως ὁ κλῆρος, ὅστις ἀποκείται ὑμῖν, ὅταν ἐχθροὶ τῆς Πατρίδος μας, ὑπείκοντες εἰς ξένας εἰσηγήσεις καὶ εἰς μίσθαρνα συμφέροντα,βάλουν ἐναντίον αὐτῆς ἀποσκοποῦντες εἰς τὴν ὑπονόμευσιν τῆς ὑποστάσεώς της.

Ἀλλὰ πῶς ἄνθρωποι ἀσεβοῦντες πρὸς αὐτὸν τὸν Δημιουργὸν τοῦ σύμπαντος νὰ μὴ ἀρνοῦνται καὶ τὸν ἐπὶ γῆς ἐγγυητὴν τῆς εὐνομίας, ὅστις ἀγωνίζεται διὰ τὴν ἐμπέδωσιν τῆς γαλήνης εἰς τὸ κράτος Του; Ὅργανα ἀργυρώνητα αὐτοῖ τοῦ σκοπούς, ἐμπνευστὴν ἔχοντες τὸν ἄρχοντα τῶν πονηρῶν δυνάμεων, πῶς εἶναι δυνατόν νὰ σεβασθοῦν τὴν θεόσδοτον σύστασιν τὸν «Β α σ ι λ έ α τ ι μ ᾶ τ ε;»

Ὁ Διευθυντὴς καὶ ἐκδότης τοῦ ἀνὰ χεῖρας περιοδικοῦ τῆς «Ἀγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης» μεθ' ὅλων τῶν συνδρομητῶν της ἀγιορειτῶν Πατέρων καὶ ἀδελφῶν, ἐμπλεως χαρᾶς διὰ τὴν αἰσίαν ἐπάνοδόν Σας εἰς τὸ Πάτριον ἔδαφος, εὐχεται, ὅπως ὁ Κύριος κατευθύνῃ τὰ διαβήματα ὑμῶν, ἵνα τῇ βοθείᾳ τῆς πασθενοῦς χειρὸς Του ἀποκαταστήσῃτε τὴν εἰρήνην εἰς τὴν δοκιμασθεῖσαν ὑπερμέτρως Πατρίδα μας καὶ ἀνακαλέσῃτε εἰς τὴν τάξιν τοὺς ἀποξενωθέντας παντὸς ἑθνικοῦ ἰδεώδους ἀναρχικοὺς, τοὺς κατ' ὄνομα Ἕλληνας.

Εἴθε νὰ ἀζιωθῇτε ἐπὶ τῆς Βασιλείας Σας νὰ ἴδῃτε τὴν γαλήνην τῆς τε Ἐκκλησίας καὶ πολιτείας, ἀνάγοντες αὐτὰς εἰς τὴν ἀρχαίαν Βυζαντινὴν εὐκλειαν, ἐπ' ἀγαθῇ τῆς χειμαζομένης Πατρίδος μας.

Ὁ Διευθυντὴς
ΣΩΤ. Ν. ΣΧΟΙΝΑΣ

Η ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

Κύριον Σωτ. Σχοινᾶν
Διευθυντὴν «Ἀγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης»
Κοραὴ 47 - Βόλον
Εὐχαριστῶ ἐγκαρδίως
Γεώργιος Β'.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΟΡΕΣΙΟΥ

*Αποφθέγματα (ἢ ὡς τὰ ἀποκα-
λει ὁ κώδιξ παραδείγματα
καὶ ὁμοιότητες εἰς διάφο-
ρα συμβαλλόμενα.)

— "Ὡσπερ τὸ ὅμοιον φυτόν, τῷ ὁμοίῳ ἔγκεντρίζεται, οὕτω καὶ τοῖς ἀγαθοῖς οἱ ἀγαθοὶ ἔγκεντρίζονται.

— "Ὡσπερ ἡ ῥυπαρὰ δεξαμενὴ καὶ τὰ καθαρὰ ὕδατα εἰς ἀκαθαρσίαν μεταρρυθμίζει, οὕτω καὶ ὁ πονηρὸς καὶ ἀκάθαρτος ἀνθρώπος τὰς ψυχωφελεῖς διδασκαλίας εἰς ψυχοφθόρους μεταβάλλει.

— "Ὡσπερ ὁ τὰ ῥόδα συλλέγων, τὰ κέντρα παρορᾷ, οὕτω καὶ ὁ χριστιανὸς συναθροίζεται τὰς καλὰς διδασκαλίας καὶ ὑπερφρονεῖ τὰς ἐλλείψεις τοῦ διδάσκοντος.

— Κατὰ τὸν Μέγαν Βασίλειον, οὔτε σκληρὸς κηρὸς τοὺς τύπους δέχεται, ἀλλὰ χρὴ προλεαίνεσθαι, οὔτε ψυχὴ μὴ ἀποπλουμένη τὰ διδάγματα ἐπιδέχεται.

— Οἱ σιγῶντες καὶ μὴ τοῖς ἔργοις καυχώμενοι, τῶν καυχωμένων προτιμῶνται, ὡς καὶ ὁ χρυσοῦς ἐμπροσθεν τοῦ χαλκοῦ ἀγεται.

— "Ὡσπερ ὁ μὴ καθ' ἑαυτὸν ὑφούμενος κισσός, ἄλλοις ἐπερειδόμενος δένδροις ἀνορθοῦται, οὕτω καὶ μὴ εὐτυχεῖν καθ' ἑαυτὸν δυνάμενος ἀχάριστος, ἐπιστηριζόμενος τῇ δυνάμει τῶν ἄλλων ἀνορθοῦται. Καὶ ὡσπερ ὁ κισσὸς τὸν εὐεργέτην ἀφανίζει, οὕτω καὶ ὁ ἀχάριστος.

— "Ὡσπερ ἐκσπασθείσης τῆς ῥίζης τοῦ δένδρου οὐκ ἔστιν ἔτι ἐλπίς καρποφορίας, οὕτω τῆς πίστεως ἐκρίζωθείσης, οὐκ ἔτι καρπὸς ἀρετῆς γίνεται, ὡσπερ καὶ τὸ διερρωγὸς σκεῦος οὐκ ἔτι ὕδωρ φέρει.

— Οἱ προσπελάζοντες τῷ ῥόδῳ εὐωδίας

πληροῦνται, καὶ οἱ προσπελάζοντες τοῖς ἀγαθοῖς, εὐοσμίας γέμουσι. Κατὰ γὰρ τὸν Παῦλον εὐοσμία ἐστὶν ἡ καλὴ πράξις, καὶ ὡς ὑπὸ τοῦ ἡλίου καταγλαίσκεται.

— "Ὡσπερ τὸ γλυκὺ ὕδωρ τῇ μεθέξει τοῦ θαλαττίου ὕδατος πικρὸν γίνεται, οὕτω καὶ ὁ χρηστὸς διὰ τῆς ἐντυχίας καὶ ὁμιλίας τοῦ φαύλου κακοῦται.

— "Ὡσπερ ὁ ἥλιος τὸ νυκτερινὸν σκότος διώκει καὶ τὴν ἡμέραν ἐργάζεται, οὕτω καὶ τὸ φῶς τῆς μετανοίας τὸ σκότος τῆς ἁμαρτίας τάχιστα ἀφανίζει.

— "Ὡσπερ ὁ κάμνων οὐκ ἐντὸς θεραπείας γίνεται ἐὰν μὴ εἴπῃ τῷ ἱατρῷ τὸ ἄλγος. οὕτω καὶ ὁ ἐξομολογούμενος ἐὰν μὴ εἴπῃ τῷ πνευματικῷ τὸ ἁμάρτημα οὐ θεραπεύεται.

— "Ὡσπερ ἡ ἔχιδνα πάντα αἰ ἐσθλεί ἡ καὶ καλὰ εἶη ὅμως ἰώδη ἀποδείκνυσιν, οὕτω καὶ ὁ τῷ φθόνῳ ὑποκείμενος, τὰ ἐνόντα καλὰ τοῖς ἄλλοις εἰς ἰὸν καθ' ἑαυτὸν μετοχετεύει.

— "Ὡσπερ ἡ σκιά τοῖς φωτιζομένοις ἔπεται, οὕτω καὶ ὁ φθόνος τοῖς ἀγαθοῖς. Καὶ κατὰ τὸν Πίνδαρον, ἐπὶ γὰρ τὸν ἔχοντα ὁ φθόνος ἔρπει.

— Οὔτε πολλοὶ κύνες ἡττῶνται τὸν λέοντα, οὔτε πολλοὶ φαῦλοι τοὺς ἀγαθοὺς νικῶσιν.

— "Ὡσπερ ὁ νοσῶν τῇ ἐφέσει τῆς ὑγείας συνεχόμενος τὰ πικρότατα φάρμaka ἡδέως πίνει, οὕτω καὶ ὁ ἁμαρτωλὸς οὐκ ἀποβάλλεται τὰ τῆς ἱκανοποιήσεως δυσχερῆ ἀποτεινῶν πρὸς σωτηρίαν.

— "Ὡσπερ ὁ κόραξ ταῖς τῶν δυσωδῶν κρεῶν τροφαῖς χαίρει, οὕτω καὶ ὁ ἁμαρτωλὸς ταῖς κακίαις τρέφεται.

— "Ὡσπερ τὸ ἔλαιον πάντων τῶν ὑγρῶν ἐπιπλέει, οὕτω καὶ ἡ ἐλεημοσύνη πασῶν τῶν ἀρετῶν ἀνωτέρα ὑπάρχει.

— "Ὡσπερ ἡ εὐθεῖα ῥάβδος ἐν τῷ ὕδατι σκολιὰ φαίνεται, οὕτω καὶ τοῖς φαῦλοις

αἱ τῶν ἀγαθῶν πράξεις σχολιαὶ εἶναι δοκοῦσιν.

— Ὡς περ οἱ παλαῖοντες χρήζουσι τοῦ ἀλείφεσθαι ἐλαίῳ, ὅπως μὴ ῥαδίως ὑπὸ τῶν ἀνταγωνιστῶν ἀλίσκονται, οὕτω καὶ ὁ τοῖς ἐχθροῖς ἀνταγωνιζόμενος χριστιανὸς τοῦ ἐλαίου δεῖται τοῦ θείου.

— Ὡς περ ἡ πληθώρα τοῦ στόμαχου πολλὰ νοσήματα ἐργάζεται καὶ δυσωδίαν τίκει, οὕτω καὶ τὸ πλήθος τῶν ἐν τῇ ψυχῇ συναγομένων καταλαλιῶν διάφορα νοσήματα ἐν ἐκείνῃ τίκει καὶ ποιεῖ αὐτὴν τυχοῦσαν δυσωδίας. Καὶ γὰρ ἡ κακὴ συνείδησις τῇ κακῇ στομάχῳ ὁμοιοῦται.

— Ὡς περ τὸ πῦρ ὅσον μᾶλλον μετέχει ὕλης τοσοῦτον μᾶλλον ὑφούται, οὕτω καὶ πᾶς χριστιανὸς ὅσῳ μᾶλλον τρέφεται τῇ θεῖᾳ διδασκαλίᾳ, τοσοῦτῳ μᾶλλον πρὸς τὰ ἄνω αἵρεται.

— Ὡς περ ὁ ἀρξάμενος τῆς οἰκοδομῆς ἐὰν μὴ ταύτην ἐπιτελέσῃ καταγέλαστος γίνεται, οὕτω καὶ ὁ ἀρξάμενος καλοῦ ἔργου, ἐὰν ἐάσῃ τοῦτο ἀτελές καταγέλαστος.

— Ὡς περ ἡ ἰώδης πηγὴ τοὺς πίνοντας διαφθείρει, οὕτω καὶ ἡ τῶν αἰρετικῶν διδασκαλία τοὺς ἀποδεξαμένους διόλλυσιν.

— Ὡς περ τὸ σαπρὸν μέλος ὑπὸ τοῦ τῆς χειρουργίας ἐμπεῖρου τέμνεται, οὕτω καὶ ὁ πονηρὸς τῶν ἀγαθῶν ἀποτεμνέσθω.

— Ὡς περ ὁ κηρὸς αἰτία ὑπάρχει τοῖς ἄλλοις ἡδονῆς λάμπων ἑαυτὸν δὲ ἀφανίζει, οὕτω καὶ οἱ κακοὶ προεστῶτες καὶ τοὺς ἄλλους ἐπηρεάζοντες τοῖς μὲν ἄλλοις σωτηρίαν, ἑαυτοῖς δὲ φθοράν.

— Ὡς περ ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ Θαλάσσῃ οἱ μὲν ἐχθροὶ τοῦ Θεοῦ κατεποντίσθησαν, ὁ δὲ τοῦ Θεοῦ λαὸς ἐσώθη, οὕτω καὶ οἱ φαῦλοι ταῖς δυστυχίαις διάζονται, οἱ δὲ ἀγαθοὶ σώζονται.

— Ὡς περ ὁ σκώληξ κατεσθίει τὸ δένδρον, ἐὰν μὴ ἀποκτανθῇ, οὕτω καὶ ἡ κακὴ ἐφesis, ἐὰν μὴ ἐξέλθῃ τῆς ψυχῆς, ταύτην

ὅλως ἐξαφανίζει.

— Ὡς περ τὸ ὕδωρ τῆς καύσεως τοῦ πυρὸς τὸν οἶκον σώζει, οὕτω καὶ τὸ δάκρυον τῆς μετανοίας, τοῦ αἰωνίου πυρὸς λυτροῦται τὸν ἄνθρωπον.

— Ὡς περ τὰ ὕδατα τῶν φρεάτων ὅσῳ μᾶλλον ἀντλεῖται τοσοῦτῳ μᾶλλον καθαρά καὶ δαφιλέστερα γίνονται, οὕτω καὶ ὁ πλοῦτος ὅσῳ μᾶλλον τοῖς πτωχοῖς παρέχεται, τοσοῦτῳ μᾶλλον καθαίρεται.

— Ὡς περ τῶν σκευῶν τὰ μὲν παλαιὰ πλείονι κινδυνότῃ διαρρήξεως ἐνέχεται, ὅμως καὶ τὰ νεοπαγῇ συντριβῆναι δύναται, οὕτω καὶ πάντες οἱ ἄνθρωποι κινδύνους ὑποπίπτουσι, πλείονι δὲ οἱ τῇ ἡλικίᾳ προβεβηκότες, καὶ διὰ τοῦτο τοῦ ἀφθάρτου αἰῶνος μνημονεύεωσαν.

— Ὡς περ ὁ κισσὸς περιπλέκεται τοῖς δένδροις καὶ πρῶτον μὲν κοσμεῖν φαίνεται τῇ τῶν φύλλων εὐροίᾳ, εἶτα δὲ τὰ δένδρα διόλλυσιν, οὕτω καὶ τὰ ἐγκόσμια διὰ τῆς περιπλοκῆς ὅλως τοὺς ἐγκοσμίους ἐξαφανίζει.

— Τὸν ἐγκόσμιον βασιλέα παντοίοις τρόποις περιποιεῖς καὶ πιστῶς καὶ προθύμως ἐκείνῳ ὑπουργεῖς, ὅπως πρὸς εὐνοίαν ἐλκύσῃς ἄνθρωπον θνητὸν καὶ ἐφήμερον καὶ ἐφήμερά σοι χαρίζοντα, τὸν δὲ βασιλέα τοῦ κόσμου τὸν ἀθάνατον καὶ ἀθάνατά σοι παρέξοντα περὶ ὀλίγου τίθεσσι;

— Ὡς περ ὁ κυβερνήτης οὐ τὸ πᾶν τῇ αἰθρίᾳ ἀποδίδει, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς τι ἐργάζεται, οὕτω καὶ ἡμῖν οὐκ ἀμελητέον τῶν ἐφ' ἡμῖν, μήτε τὸ πᾶν δοτέον τῇ χάριτι.

— Ὡς περ τὸ πτηνὸν οὐ τῇ μιᾷ, ἀλλὰ ταῖς δυσὶν ἵπταται πτέρυξιν, οὕτω καὶ ἡμεῖς πίστει καὶ εὐπραξίᾳ τὴν πτήσιν τοῦ βίου ποιησώμεθα.

— Ὡς περ ὁ κύων οὐδέποτε τροφῆς κορέννεται, ἀλλὰ τῷ δεσπότῃ προσέρχεται θωπεύων καὶ τὴν κέρκον σείων καὶ ὀρούμενος ὑπὲρ πλείονος ἐδωδῆς, οὕτω καὶ

δ φιλάργυρος οὐδέποτε ἀρκεῖται τῷ πλούτῳ, ἀλλ' αἰεὶ πλεονα ἐπιζητεῖ.

— "Ὡσπερ ὁ εὐρυχωρότατος Ἄδης οὐδέποτε τῶν ἀμαρτωλῶν κορέννεται, οὕτω καὶ ὁ τοῦ φιλαργύρου σάκκος αἰεὶ ἀκόρεστος τῶν χρημάτων ὑπάρχει.

— "Ὡσπερ ὁ χρυσὸς ἐν τοῖς στυγνοῖς καὶ ξηροτάτοις τῆς Ἰνδίας ὄρεσιν εὗρίσκειται, οὕτω καὶ ὁ πλοῦτος ἐν ταῖς σκληροτάταις καρδίαις καὶ στυγναῖς θείας δρόσου προσγίνεται.

— "Ὡσπερ ὁ σκληρότατος λίθος ἐξωθεν ἀλλ' οὐκ ἐνδοθεν δρέχεται, οὕτω καὶ τὴν τοῦ σκληροτάτου χριστιανοῦ ψυχὴν μικρὸν δροσίξει καὶ ἐξωθεν, ἀλλ' οὐκ ἐνδοθεν.

Γ.Π.Α.

ΟΙ ΑΚΟΛΟΥΘΟΙ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

"Ὅταν ἦλθεν ὁ Χριστὸς εἰς τὸν κόσμον εὗρεν αὐτὸν εἰς κατάστασιν ἡθικῆς καὶ πνευματικῆς ἀποσυνθέσεως. Τελεῖα ἀγνοία τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, προσκόλλησις εἰς τὴν ὕλην, δουλεία εἰς τὴν ἁμαρτίαν, ἦσαν ἐκεῖνα, ποὺ ἐχαρακτήριζον τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ὁ Χριστὸς ἠθέλησε νὰ δάξῃ μίαν νέαν τάξιν εἰς τὴν κοινωνίαν, νὰ θέσῃ θεμέλια στερεὰ εἰς τὸ πνευματικὸν οἰκοδόμημα, τὸ ὁποῖον ἐμελλε νὰ ἰδρῦσῃ καὶ τὸ ὁποῖον θὰ εἶχε σκοπὸν νὰ περιλάβῃ ἔλους τοὺς ἀνθρώπους.

"Ἦνοιξε τὸ θεῖον στόμα Του καὶ προσεκάλεσεν ὄσους συνήνητησεν εἰς τὸν δρόμον Του. Ἦκουσαν τὴν πρόσκλησίν Του πρῶτοι μερικοὶ ἅλιεῖς τῆς Γαλιλαίας, οἱ ὁποῖοι τόσον ἐγοητεύθησαν ἐκ τῆς γλυκύτητος τῶν λόγων Του, τόσῃ ἐμπιστοσύνην ἔδωσαν εἰς τὸν χαρακτήρα Του, ὥστε ἀμέσως, χωρὶς συζήτησιν καὶ χωρὶς ὁρὸς ἀφησαν τὰ πάντα καὶ τὸν ἠκολούθησαν. Αὐτοὺς, τοὺς προθύμους, τοὺς ἀφωσιωμένους ἔκαμε μαθητὰς Του καὶ συνεχιστὰς τοῦ με-

γάλου ἔργου τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ἤδη τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ δύο χιλιάδων ἐτῶν συνεχίζεται μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Διότι τὸ παράδειγμα τῶν μαθητῶν ἐκείνων ἠκολούθησαν ἄλλοι, ἐπίσης πρόθυμοι καὶ θερμοὶ ὁπαδοὶ τῆς νέας ζωῆς, τὴν ὁποίαν ἐνεκαίνισεν ὁ Χριστός. Ἀφησαν καὶ αὐτοὶ τὰ πάντα καὶ ἠκολούθησαν Αὐτόν.

Μία κίνησις σοδará, ἐν ἔργον μέγα, εἰς σκοπὸς ὑψηλός, χρειάζεται ὁπαδοὺς πιστοὺς, ἀφωσιωμένους, μὲ τελείαν αὐταπάρνησιν. Τοιοῦτοι εἶναι καὶ πρέπει νὰ εἶναι καὶ ἔσοι ἀπεφάσισαν νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Ἡ δὲ ἀπόφασίς των αὕτη εἶναι πράγματι ἀξία θαυμασμοῦ, διότι πρῶτον μὲν ἐκεῖνοι ποῦ θὰ τὴν λάβουν ἔχουν νὰ παλαίσουν πρὸς μεγάλα ἐμπόδια καὶ δεύτερον δεόν νὰ ἀκολουθήσουν ὠρισμένον τρόπον ζωῆς.

Α'. Ἐμπόδια πρὸ τοῦ Χριστιανοῦ

Τὸ πρῶτον ἐμπόδιον, ποῦ θὰ συναντήσῃ ἐκεῖνος ὅστις θὰ θελήσῃ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν Χριστόν, εἶναι ὁ ἑαυτός του. Δηλαδή ὁ ἐγωϊσμός, ὅστις ἐμφωλεύει ἐντὸς τῆς καρδίας του καὶ δὲν τὸν ἀφήνει νὰ διακρίνῃ τὰ ἐλαττώματα, τὰς κακίας, τὰ πάθη του, τὴν ἁμαρτίαν ἐν γένει, ἢ ὁποῖα τὸν παρασύρει εἰς τὴν καταστροφὴν. Διὰ τοῦτο ὁ Κύριος λέγει ρητῶς· «εἰ τις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν...» (Ματθ. ΙΣΤ' 24). Εἶναι ὁρὸς ἀπαραιτήτος δι' ἐκεῖνον, ποῦ θὰ σκεφθῇ ν' ἀκολουθήσῃ τὸν Χριστόν, νὰ ἀρνηθῇ τὸν ἑαυτόν του. Τοῦτο ἀποτελεῖ δι' αὐτόν τὸ πρῶτον δῆμα, ποῦ χρειάζεται νὰ κάμῃ διὰ νὰ θαδίσῃ τὸν χριστιανικὸν δρόμον. Ἀνθρώπος ἐγωϊστῆς, υπερήφανος δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι καὶ ὁπαδὸς τοῦ Χριστοῦ. Διότι ἐγωϊστῆς καὶ χριστιανὸς εἶναι δύο πράγματα ἀντίθετα. Ὁ πιστὸς εἰς τὸν Χριστόν δεόν νὰ διακρίνεται διὰ τὴν τα-

πείνωσίν του. Τότε θά είναι πρόθυμος νά υπακούσῃ, νά υπηρετήσῃ, νά βοηθήσῃ τοὺς ἄλλους, νά υποβληθῇ εἰς κόπους καὶ θυσίας χάριν τῶν πεποιθήσεών του, νά ἀπολέσῃ τὴν ζωὴν του, ἂν παραστῇ ἀνάγκη, χάριν τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Εὐαγγελίου. (Μάρ. Η' 35). Παράδειγμα ὑπέροχον ταπεινώσεως μᾶς δίδει πρῶτον αὐτὸς ὁ Σωτὴρ, τοῦ ὁποίου δλόκληρος ἡ ζωὴ, ἀπὸ τῆς ἁγίας γεννήσεως μέχρι τῆς ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ θυσίας, ὑπῆρξε ταπεινώσις καὶ ὑπηρεσία τῶν ἄλλων. Ἐπὶ τὰ ἔχνη τοῦ Χριστοῦ ἐβάδισαν οἱ θεῖοι Αὐτοῦ Ἀπόστολοι, οἱ Πατέρες καὶ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας, οἱ μάρτυρες καὶ πάντες οἱ ἅγιοι. Δύνανται δὲ νά ταπεινωθοῦν καὶ ὅσοι θελήσουν νά γίνουν ἀκόλουθοι πραγματικοὶ τοῦ Χριστοῦ.

Ἄλλ' ἀπὸ τῆς στιγμῆς κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος ἀποφασίσῃ νά ἀπαρνηθῇ τὸν ἑαυτὸν του, θά ἀντικρύσῃ πρὸ αὐτοῦ ἄλλα ἐμπόδια εἰς τὸν χριστιανικὸν του δρόμον. Θά ἐγερθῇ κατ' αὐτοῦ ὁ κόσμος μὲ ὅλα τὰ ἐν αὐτῷ. Τὸ περιβάλλον θά προσβάλῃ μὲ εἰρωνείας καὶ σκώμματα, Οἱ πρῶν φίλοι του θά τὸν μισήσουν, οἱ γείτονες θά τὸν ἀποστρέφονται, οἱ γνωστοὶ θά ψιθυρίζουν λόγους εἰς βάρος του, οἱ ἄγνωστοι θά τὸν γνωρίσουν ὡς δῆθεν ὀπισθοδρομικόν, ὁ ἀμαρτωλὸς ἐν γένει κόσμος θά ἐγείρῃ κατ' αὐτοῦ γῆν καὶ οὐρανόν. Ἐνδέχεται μετὰ τῶν λοιπῶν νά συνωμοτήσουν ἐναντίον του καὶ αὐτοὶ οἱ γονεῖς του, ἡ οἰκογένειά του, τὰ παιδιὰ του, οἱ ὅποιοι θά προσπαθοῦν νά τὸν ἀπομακρύνουν ἀπὸ τὸν Χριστὸν ἄλλοτε μὲ παρακλητικὸς λόγους, ἄλλοτε μὲ ἀπειλὰς, ἄλλοτε μὲ διωγμούς. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει καὶ ἡ περιουσία του δὲν θά εἶναι ἀσφαλὴς εἰς χεῖρας του, διότι θά κινδυνεύῃ νά χαθῇ. Ποίαν στάσιν θά τηρήσῃ ἐναντι ἑλίου αὐτοῦ τοῦ ἐχθρικοῦ ὄγκου ὁ χριστιανός; Θά ἀναγ-

κασθῇ βεβαίως ἢ νά ὑποχωρήσῃ καὶ ἐγκαταλείψῃ τὰς ἀρχάς του, ἀκολουθῶν τὴν προτέραν ζωὴν του, ἢ νά μείνῃ σταθερὸς εἰς τὰς πεποιθήσεις του, πιστὸς εἰς τὸν Χριστόν. Ἄν θέλῃ νά εἶναι πραγματικὸς χριστιανός, δὲν θά ὑπολογίσῃ οὐδὲν ἀπολύτως, ἀλλὰ μὲ θάρρος, μὲ αὐταπάρνησιν, μὲ ἀποφασιστικότητα, θά ἐγκαταλείψῃ «οἰκίαν, ἀδελφούς, ἀδελφάς, πατέρα, μητέρα, γυναῖκα, τέκνα, ἀγροὺς» (Ματθ. ΙΘ' 29) καὶ κάθε ἄλλο ἐμπόδιον καὶ θά προσκολληθῇ εἰς τὸν Χριστόν.

Βεβαίως σήμερον, ὁπότε ὁ χριστιανισμὸς ἔχει ἐξαπλωθῇ, δὲν παρουσιάζονται ἐμπόδια τοιαῦτα, παρουσιάσθησαν ὅμως, ὅταν ὁ χριστιανισμὸς ἦτο εἰς τὴν γένεσίν του, ὅταν εὕρισκετο εἰς περιβάλλον εἰδωλολατρικόν, ἀντιχριστιανικόν. Ἀνεδείχθησαν τότε οἱ ὁμολογηταί, οἱ μάρτυρες, οἱ μεγάλοι ἅγιοι καὶ ἐφηρμύσθησαν οἱ λόγοι τοῦ Χριστοῦ, κατὰ τοὺς ὁποίους δὲν ἦλθε γὰ δάλη εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν (Ματθ. Ι' 34—36). Σήμερον—ἐκτὸς ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, ὁπότε πρέπει νά τηρήσῃ τις ἀνάλογον στάσιν—τὸ οἰκογενειακὸν περιβάλλον, πού εἶναι χριστιανικόν, εὐχαριστεῖται καὶ χαίρει νά βλέπῃ τὰ μέλη του νά ζοῦν τὴν χριστιανικὴν ζωὴν. Τώρα ἐπομένως καὶ ὁ χριστιανὸς ὀφείλει νά ἀγαπᾷ τοὺς γονεῖς του καὶ κάθε ἄλλον πλησίον του ἐνδισκόμενον. Δέον ὅμως νά προσέξῃ ὥστε ἡ ἀγάπη του νά μὴ ὑπερβαίνει τὴν πρὸς τὸν Χριστὸν ἀγάπην, διότι τότε θά εἶναι ἀνάξιος ὁπαδός Του, ὅπως ὁ ἴδιος τονίζει ρητῶς· «ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὃ π ἐ ρ ἐ μ ἐ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος· καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὃ π ἐ ρ ἐ μ ἐ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος» (Ματθ. Ι' 37). Ὁ Χριστὸς θέλει τοὺς ὁπαδούς Του ἀφωσιωμένους κατὰ πάντα εἰς Αὐτόν. Οὐδεμία πρόφασις, οὐδεμία δικαιολογία πρέπει νά ἀπομακρύνῃ ἔστω καὶ ἐπ' ἐλάχισ-

στον τὸν πιστὸν ἀπὸ τὸν Χριστόν. Ἀπ' ἐναντίας δέον νὰ εἶναι ἀφιερωμένοι εἰς Αὐτόν με τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα, με τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν. Τότε δὲ ἀκριβῶς θὰ εἶναι καὶ εἰς θέσιν νὰ ἀκολουθήσῃ καὶ ὠρισμένον τρόπον ζωῆς, ἄξιον τοῦ ὑψηλοῦ ἐνόματός του.

Β'. Τρόπος ζωῆς τοῦ Χριστιανοῦ

Ἐκεῖνος ποὺ θὰ λάβῃ τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ ἀκολουθήσῃ τὰ ἔχνη τοῦ Χριστοῦ, εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἀποφασίσῃ συγχρόνως νὰ συμμορφώσῃ καὶ τὴν ζωὴν του πρὸς τὸ θεῖον θέλημα. Ποῖα ὅμως δέον νὰ εἶναι ἡ ἀπασχόλησις τοῦ χριστιανοῦ ;

Πρώτη καὶ κυρία ἀπασχόλησις του πρέπει νὰ εἶναι ἡ Π ρ ο σ ε υ χ ῇ. Ἡ προσευχὴ εἶναι τόσον ἀναγκαῖα καὶ ἀπαραίτητος διὰ τὸν ἄνθρωπον, ὅσον εἶναι καὶ ἡ ἀναπνοή. Δύναται νὰ ζήσῃ κανεὶς χωρὶς ἀναπνοήν ; Ὅχι βεβαίως. Ὁσαύτως δὲν δύναται νὰ ζήσῃ καὶ χωρὶς προσευχὴν. Πρέπει δὲ νὰ προσεύχεται κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ θεοῦ Παύλου «ἀδιαλείπτως» (Α' Θεσσαλον. Ε' 17). Δηλαδή δέον νὰ ἔχῃ τὸν νοῦν του πάντοτε ἐστραμμένον πρὸς τὸν Θεόν, οἷαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ ἀσχολία του. Ὁ προσευχόμενος ἀδιαλείπτως εἶναι ἀδύνατον καὶ νὰ ἁμαρτήσῃ.

Εννοεῖται ὅμως ὅτι ἰδιαιτέρως πρέπει νὰ καταφεύγῃ ὁ χριστιανὸς εἰς τὴν ἀτομικὴν προσευχὴν, ὥπως καὶ εἰς τὴν κοινὴν ταύτην, ὅταν προσκαλῆται εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας. Ἡ προσευχὴ θὰ τὸν ἐνισχύῃ εἰς τὴν πίστιν, θὰ τὸν δυναμώσῃ εἰς τὴν ζωὴν του.

Ἄλλη ἀπασχόλησις τοῦ χριστιανοῦ πρέπει νὰ εἶναι ἡ Μ ε λ ῆ τ η. Εἶναι περὶ τὸν νὰ τονισθῇ, ὅτι ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν μελέτην πρέπει νὰ λείπουν τὰ ἐλαφρά, ἀνῆθικα, ἁμαρτωλὰ ἀναγνώσματα. Ἡ μελέτη τοῦ χριστιανοῦ πρέπει νὰ εἶναι σοβαρά, καθαρὰ, ἁγία. Ὑπάρχουν τόσα καὶ

τόσα ἔργα χριστιανικά, ποὺ πρέπει νὰ ἀποτελοῦν τακτικὰ ἀναγνώσματα τοῦ πιστοῦ. Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας ἀφησαν εἰς ἡμᾶς περίφημα καὶ ἀθάνατα συγγράμματα, τὰ ὅποια μᾶς καθοδηγοῦν εἰς τὸν δρόμον τοῦ Θεοῦ, τοῦ Εὐαγγελίου. Ὁ ἀσχολούμενος με τὴν μελέτην αὐτῶν συναναστρέφεται με μεγάλους σοφοὺς, παρὰ τῶν ὁποίων λαμβάνει ἀπείρους πνευματικούς θησαυροὺς χρησιμωτάτους εἰς τὴν ζωὴν του. Ἐπίσης ὑπάρχουν ἄλλα ἠθικοθρησκευτικὰ βιβλία, ψυχωφελέστατα εἰς ὅσους τὰ συμβουλευόνται. Ὑπεράνω ὅλων ὅμως τῶν βιβλίων αὐτῶν εἶναι τὸ βιβλίον τοῦ Θεοῦ, ἡ Ἀγία Γραφή, ἡ ὁποία πρέπει καὶ νὰ ἀποτελῇ καθημερινὸν ἀνάγνωσμα διὰ κάθε πιστόν. Δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ οὔτε καὶ ἓνας χριστιανός, γνωρίζων ἔστω καὶ στοιχειώδη ἀνάγνωσιν, ὃ ὅποιος νὰ μὴ μελετᾷ καὶ ἐν ἀκόμῃ κεφάλαιον καθ' ἡμέραν ἐκ τοῦ βιβλίου αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ. Σημειώνομεν ἐν τούτοις μετὰ μεγάλης μας λύπης, ὅτι ὑπάρχουν εὐσεβεῖς ψυχαί, ποὺ μελετοῦν διάφορα ἄλλα ἠθικοθρησκευτικὰ βιβλία, ἀλλὰ τὴν Ἀγίαν Γραφήν, τὴν Πηγὴν τῆς ἀληθείας, δὲν τὴν γνωρίζουν ἢ μὴ μόνον ἐκ τῶν ἀναγνωσκομένων κατὰ Κυριακὴν περικοπῶν τῆς εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς... Νὰ ἤξευραν ὅμως αἱ ψυχαὶ αὗται πόση εἶναι ἡ ζημία των ἐκ τῆς ἀμελείας των αὐτῆς ! Ἀναμφιβόλως ἀνυπολόγιστος. Θὰ ἦσαν ἀπείρως ἀνώτεροι καὶ λαμπρότεροι εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν χριστιανικὴν ζωὴν των, ἂν δὲν παρέλειπον τὴν μελέτην τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Καὶ ὅχι ἀπλῶς χάνουν, ἀλλὰ καὶ ἁμαρτάνουν. Νομίζομεν ὅτι δὲν ὑπερβάλλομεν, ὅταν λέγωμεν τοῦτο. Μάλιστα ἁμαρτάνουν, διότι παραβαίνουν τὴν ρητὴν σύστασιν αὐτοῦ τοῦ Σωτῆρος μας Χριστοῦ, ὅστις λέγει «ἐρευνάτε τὰς Γραφάς... ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι

περί ἑμοῦ» (Ἰωάν. Ε' 39). Αἱ Γραφαὶ θὰ μᾶς διδάξουν τὸν Χριστὸν καὶ τὰ πρὸς Αὐτὸν καὶ τὸν πλησίον καθήκοντά μας. Καθημερινῶς, λοιπόν, μετὰ προσοχῆς καὶ προσευχῆς πρέπει νὰ μελετῶμεν ὅλοι μας τὴν Ἀγίαν Γραφήν.

Ἐπίσης εἰς τὴν ζωὴν τοῦ πιστοῦ ἀπαραίτητος εἶναι ἡ Ἐργασία. Νὰ ἐργάζεται καὶ οὐδέποτε νὰ μένῃ ἀργός. Ἡ ἀργία, ὅπως ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι, εἶναι μήτηρ πάσης κακίας. Οἱ ἀργοὶ δίδουν καιρὸν εἰς τὸν διάβολον νὰ τοὺς παρασύρῃ εἰς τὰ δίκτυα τῆς ἁμαρτίας καὶ τοὺς καταστρέψῃ. Ἀπ' ἐναντίας οἱ ἐργατικοὶ οὐδέποτε ἐπιτρέπουν εἰς αὐτὸν νὰ τοὺς πλησιάσῃ καὶ νὰ τοὺς προκαλέσῃ ἔστω καὶ ὀλίγην ζημίαν. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος λέγει ρητῶς, ὅτι ἐκεῖνος ποὺ δὲν θέλει νὰ ἐργάζεται δὲν πρέπει καὶ νὰ τρώγῃ (Β' Θεσ. Γ' 10). Ἄρα ἡ ἐργασία δὲν εἶναι μόνον διώκτης τῆς ἁμαρτίας, ἀλλὰ καὶ προμηθευτὴς τῶν μέσων τῆς ζωῆς μας. Λαμπρὰ παραδείγματα ἐργασίας μᾶς ἔδωσαν ὁ Χριστὸς καὶ οἱ μαθηταὶ Του, οἵτινες εἰργάσθησαν καὶ σωματικῶς καὶ πνευματικῶς. Ἐγίναν χειρῶνακτες καὶ ἐργάται τοῦ πνεύματος, ὑποδεικνύοντες τοιοῦτοτρόπως ἐμπράκτως εἰς τοὺς σωματικῶς ἐργαζομένους καὶ τοὺς πνευματικῶς κοπιᾶζοντας, ὅτι πρέπει νὰ κάμνουν τὸ ἔργον των μὲ ζῆλον, ἐπιμέλειαν καὶ ἀγάπην.

Διὰ τῶν ἀνωτέρω μέσων καὶ γενικῶς διὰ τῆς προσοχῆς εἰς τὴν ζωὴν τοῦ θά φροντίζῃ ἕκαστος διὰ τὸν ἀτομικὸν κατάρτισμόν του καὶ τὴν ἐν Χριστῷ συνεχῇ προκοπὴν καὶ πρόοδόν του, οὕτως ὥστε νὰ φθάσῃ εἰς τὸ σημεῖον νὰ λέγῃ καὶ αὐτὸς μετὰ τοῦ ἀποστόλου Παύλου· «ζῶ οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστὸς» (Γαλ. Β' 20). Θὰ εἶναι τότε ὅπως τὸν θέλῃ ὁ Χριστὸς «φῶς τοῦ κόσμου», φωτίζων διὰ τοῦ λόγου καὶ τῶν ἔργων, διὰ τῆς διδα-

σκαλίας καὶ τοῦ παραδείγματος. Τοιοῦτοι ὑπῆρξαν οἱ θεοὶ συνεργάται τοῦ Σωτῆρος μας εἰς τὸ κοσμοσωτήριον ἔργον Του, οἱ συνεχισταὶ αὐτοῦ μεγάλοι Πατέρες καὶ Διδάσκαλοι τῆς οἰκουμένης, οἱ πολύφωτοι ἐκείνοι ἀστέρες τοῦ νοητοῦ στερεώματος, οἱ φωτίζοντες τὸν κόσμον μὲ τοὺς ὑπερέχους λόγους, ἀλλὰ καὶ μὲ τὰ λαμπρά των ἔργα, ὅλοι οἱ καλλίνικοι μάρτυρες καὶ οἱ λοιποὶ ἀγιοὶ, οἱ ὅποιοι ἠκολούθησαν τὰ ἴχνη τοῦ Χριστοῦ, ἔζησαν κατὰ τὸ θέλημά Του καὶ ἀπέθανον διὰ τὸ ὄνομά Του.

* *

Ἐκάλεσεν εἰς τὴν Βασιλείαν Του ὁ Οὐράνιος Βασιλεὺς πολλούς. Εἶπεν ὅμως καὶ τὴν ἀλήθειαν, ὅτι «πολλοὶ εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί» (Ματθ. Κ' 16). Εἶναι δὲ οἱ ἐκλεκτοὶ ὅσοι Τὸν ἠκολούθησαν ἐλευθέρως, προθύμως, ὅσοι ἀφιερώθησαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν Του μὲ ὅλον τὸν νοῦν, ὅλην τὴν ψυχὴν, ὅλην τὴν καρδίαν, ὅλην τὴν θέλησίν των. Μεταξὺ τῶν κλητῶν βεβαίως εἴμεθα καὶ ἡμεῖς. Εἴμεθα ἀραγε καὶ μεταξὺ τῶν ἐκλεκτῶν; Αὐτὸ τὸ γινώρίζει ἕκαστος διὰ τὸν ἑαυτὸν του. Δυνάμεθα ὅμως, ὅσοι θελομεν, νὰ ἀφοσιωθῶμεν τελείως εἰς τὸν Χριστόν, νὰ παραδώσωμεν ἀνεπιφυλάκτως τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν μας εἰς Αὐτόν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι ἀφοροῦν καὶ ἡμᾶς οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου, κατὰ τοὺς ὁποίους ἐκεῖνος ὅστις θὰ Τὸν ἀκολουθήσῃ προθύμως, «ἐκκατονταπλασίονα λήψεται καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσῃ» (Ματθ. ΙΘ' 29).

ΒΑΣ. Δ. ΚΑΤ. ΜΑΚΗΣ
Θεολόγος

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΙΚΟΥ ΕΙΣ ΦΡΑΣΙΝ ΑΠΛΗΝ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 45 τοῦ Ζ'. ἔτους)

Δ'. Περὶ τοῦ πληροφορηθέντος ὁρᾶν τὰ πάντα

*Ένας ἀββᾶς ἔλαβε χάριν νὰ βλέπῃ καὶ νὰ γνωρίζῃ ἀπὸ μακρόθεν τὰς πράξεις τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἁγίων ἀνδρῶν, καὶ ἔλεγεν : ὅτι ἐγὼ εἶδα εἰς ἓνα Κοινόβιον ἓνα ἀδελφὸν κατήμενον εἰς τὸ κελλίον του καὶ μελετῶντα διὰ προσευχῆς τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς του. Καὶ ἓνας δαίμων ἦλθε καὶ ἐστάθη πλησίον τοῦ κελλίου ἔξωθεν τῆς θύρας· καὶ ὁσὴν ὥραν ἐμελέτα ὁ μοναχὸς καὶ εἶχε τὸν νοῦν του εἰς τὸν Θεόν, δὲν ἠδύνατο ὁ δαίμων νὰ εἰσελθῇ εἰς τὸ κελλί, καὶ ὅταν ἄφινεν ὁ ἀδελωδὸς τὴν μελέτην, εἰσῆρχετο ὁ δαίμων μέσα καὶ τοῦ ἔδανε λογισμοὺς πονηροὺς καὶ τὸν ἐπολέμει.

Ε'. Περὶ τῶν δύο συμφωνητῶν τῶν μο-
νασάντων.

Δύο τινὲς ἐσυμφώνησαν νὰ γίνουν καλόγεροι, καὶ ὅταν ἔγιναν ἐδόουλευσαν τὴν καλογηρικὴν πολὺ καλὰ καὶ ἐπολιτεύθησαν ἐν ἀρετᾷ. Συνέβη δὲ μὲ καιρὸν καὶ ὁ μὲν ἓνας ἔγινε Κοινοβιάρχης, ὁ δὲ ἄλλος ἔγινεν ἀναχωρητῆς εἰς τὴν ἔρημον. Καὶ ἐκεῖ ἀσκητεύων ἠξιώθη νὰ κάμνῃ θαύματα, νὰ ἐκβάλλῃ δαιμόνια, νὰ ἰατρεύῃ ἀσθενεῖς καὶ νὰ προφητεύῃ τὰ μέλλοντα. Λοιπὸν ὁ σύντροφός του, ποὺ ἔγινε Κοινοβιάρχης, ἅμα ἤκουσεν ὅτι τοσοῦτων χαρισμάτων κατηξιώθη ὁ συμφωνητής του, ἠσούχασε καὶ ἐκρύβῃ νὰ μὴ φανῇ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς ἐβδομάδας τρεῖς, δεόμενος τοῦ Θεοῦ νὰ τοῦ ἀποκαλύψῃ τὸ μυστήριον ἐκεῖνο λέγων : Κύριε ὁ Θεός μου φανέρωσόν μοι πῶς

ἐκεῖνος μὲν θαυματοουργεῖ καὶ ἔγινεν ἐξάκουστος, ἐγὼ δὲ δὲν ἠξιώθην καμμία· χάριτος ; Καὶ ἦλθεν Ἄγγελος Κυρίου καὶ εἶπεν αὐτῷ : ὅτι ἐκεῖνός καθέζεται μοναχὸς εἰς τόπον ἔρημον, θλιβόμενος, πεινῶν καὶ διψῶν διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, ἐνῷ ἐσὺ κάθησαι εἰς τὸ κοινόβιον καὶ ἔχεις πολλοὺς ἀδελφοὺς ποὺ σὲ παρηγοροῦν καὶ ἀρκεῖ σε ἡ ἀνάπαυσις ἐ εἰνῇ, ἐκεῖνος δὲ διὰ παρηγορίαν τῆς μοναξίας του, ἃς ἔχῃ τὴν χάριν τῶν θαυμάτων.

ΣΤ'. Περὶ τοῦ κατακρίναντος τὸν πορνεύσαντα.

*Ἦκουσεν ἓνας ἀσκητῆς ὅτι ἓνας ἀδελφὸς ἔπεσεν εἰς πορνείαν καὶ εἶπεν ὅτι κακὰ ἔκαμε καὶ εἶναι κληρονόμος τῆς αἰωνίου κολάσεως. Λοιπὸν εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἐκοιμήθη ὁ ἀδελφὸς ἐκεῖνος καὶ λαβὼν Ἄγγελος Κυρίου τὴν ψυχὴν του, ἦλθε πρὸς τὸν ἀσκητὴν καὶ λέγει του : Ἴδου γέρων ἀββᾶ ἐκοιμήθη ἐκεῖνος ὅπου κατέκρινες· ποῦ ὀρίζεις νὰ θάλω τὴν ψυχὴν τοῦ, εἰς τὴν κόλασιν ἢ εἰς τὸν Παράδεισον; Τοῦτο ἀκούσας ὁ γέρων ἐτρόμαξε καὶ ἐζήτησε συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Ἄγγελόν, ὅτι κακὰ ἔκαμε καὶ κατέκρινε τὸν ἀδελφόν. Καὶ ἀπὸ τότε ἔκλαιε καὶ ὠδύρετο καὶ ἐδέετο τοῦ Θεοῦ νὰ τοῦ συγχωρήσῃ διὰ τὴν κατάκρισιν ὅπου ἔκαμε τοῦ ἀδελφοῦ.

Ζ'. Περὶ ἀδελφοῦ τινος καλλιγράφου.

*Ένας ἀδελφὸς καλλιγράφος ὅταν ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ, παρεκάλεσε τὸν γείτονά του ὅπου ἦτο πλησίον τοῦ κελλίου του καὶ τοῦ εἶπε : Κάμε ἀγάπην ἀδελφὰ καὶ μὴν εἰπῆς τινος ὅτι ἀσθενῶ, ἀλλὰ παράμεινον ἐδῶ σήμερον καὶ ὅταν κοιμηθῶ ἐν Κυρίῳ, πάρε τὸ σῶμά μου γυμνὸν καὶ ρίψε το νὰ τὸ φάγουν τὰ θηρία καὶ τὰ πέτεινά, διότι ἤμαρ-
τεν εἰς τὸν Θεὸν πολλὰ καὶ δὲν εἶναι

ἄξιον νὰ ταφῇ. Ἦτο δὲ ἐκεῖνος ὁ γεί-
τονάς του κηπουρός, καὶ λέγει αὐτῷ :
Πίστευσον ἀββᾶ ὅτι δὲν τὸ βαστᾷ ἡ
ψυχὴ μου νὰ κάμω τὸ πρᾶγμα αὐτό.
Καὶ εἶπεν ὁ ἀσθενής : Αὐτὸ τὸ κρῖμα
ἂς εἶναι ἐπάνω μου, μόνον σὲ παρακα-
λῶ νὰ κάμῃς καθὼς σοῦ λέγω καὶ
τάζω σου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν
Ἀγγέλων του, ὅτι ἂν εὕρω παρρησίαν
εἰς τὸν Θεόν, θέλω σοῦ κάμει τὴν ἀν-
τάμειψιν. Ὑπήκουσε λοιπὸν ὁ κηπου-
ρὸς καὶ παρέμεινεν ἐκεῖ τὴν ἡμέραν ἐ-
κείνην, καὶ ὅταν ἀπέθανεν, ἔκαμε κα-
θὼς τοῦ παρήγγειλε καὶ ἔρριψε τὸ
σῶμά του γυμνὸν εἰς τὴν ἔρημον. Καὶ
ὅταν ἐπέρασαν τρεῖς ἡμέραι ἐφάνη ὁ
ἀδελφὸς εἰς τὸν κηπουρὸν τὴν νύκτα
καὶ λέγει του : Ἀδελφέ, ὁ Θεὸς νὰ σὲ
ἐλεήσῃ καθὼς με ἠλέησες. Πίστευσον
ὅτι μέγα ἔλεος καὶ ἀνάπαυσιν ἡῶρεν ἡ
ψυχὴ μου διότι ἔμεινεν ἄταφον τὸ σῶ-
μά μου, καὶ ἐπληροφόρησέ με ὁ Θεὸς
λέγων : Ἴδε διὰ τὴν πολλὴν σου τα-
πείνωσιν, ὥρισα νὰ ἦσαι μετὰ τοῦ
Ἀντωνίου. Καὶ διὰ τοῦτο ἤξευρε πῶς
ἡῶρα παρρησίαν καὶ παρεκάλεσα καὶ
διὰ λόγου σου. Λοιπὸν ἄφησε τὸν κή-
πον καὶ φρόντισε διὰ τὸν ἄλλον κῆπον
καὶ γίνωσκε ὅτι ἀπὸ ἀγάπην σὲ συμ-
βουλεύω, ἐπειδὴ καὶ ἐγὼ ὅταν ἔβγαί-
νεν ἡ ψυχὴ μου ἔβλεπα ὅτι τὰ δάκρυα
τῆς μετανοίας μου ἔσθυσαν τὸ πῦρ τὸ
αἰώνιον, εἰς τὸ ὅποιον ἐμελλὰ νὰ ὑ-
πάγῃ διὰ τὰς ἀμαρτίας μου.

Η'. Περὶ ἀνομβρίας γενομένης ἐν μιᾷ
Χώρᾳ.

Μίαν φορὰν εἰς μίαν χώραν ἐγένεν
ἀβροχία καὶ ξηρασία πολλή, καὶ ἐδεή-
θη ὁ ἐπίσκοπος τοῦ Θεοῦ νὰ λυπηθῇ
τὰ πλάσματά του καὶ νὰ δώσῃ βροχὴν.
Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεὸς δι' Ἀγγέλου :
Πήγαινε εἰς τὴν δεῖνα πόρταν τῆς πό-

λεως ἐνωρὶς καὶ ὅποιον εὕρεις ὅπου
εἰσέρχεται πρῶτος, ἐκεῖνον πάρε καὶ
ἂς κάμῃ δέησιν καὶ θέλει γίνει βροχὴ.
Ἐπῆγγε λοιπὸν εἰς τὴν πόρταν με τοὺς
κληρικούς του καὶ ἐκάθισε, καὶ τὴν
ῶραν ἐκείνην πρωτύτερα ἀπὸ ἄλλους
ἔρχεται ἓνας γέρων μαῦρος ἀράπης,
βαστάζων εἰς τὴν βράχην του ἓνα φορ-
τίον ξύλα νὰ τὰ πωλήσῃ εἰς τὸ κά-
στρον. Καὶ ὡς τὸν εἶδεν ὁ ἐπίσκοπος
τὸν ἐκράτησε, καὶ ὁ γέρων ἔβαλε κάτω
τὰ ξύλα. Παρεκάλεσεν ὁ ἐπίσκοπος
αὐτὸν λέγων : Εὐχαὶ καὶ κάμε δέησιν
ἀββᾶ νὰ ἔλθῃ βροχὴ καὶ ὑπήκουσεν ὁ
γέρων καὶ ἔκαμε δέησιν καὶ παρευθὺς
κατέβη βροχὴ πολλή. Καὶ φοβηθέν-
τες οἱ ἄνθρωποι τὸ πλῆθος τῆς βροχῆς
νὰ μὴ καταποντισθοῦν, τὸν παρεκάλε-
σαν πάλιν νὰ προσευχηθῇ νὰ παύσῃ
ἡ βροχὴ. Καὶ κάμνοντας δευτέραν
δέησιν εἰς τὸν Θεὸν ἐσταμάτησεν ἡ
βροχὴ. Τότε ὁ ἐπίσκοπος παρεκάλεσε
τὸν γέροντα λέγων : Ποίησον ἀγάπην
ἀββᾶ δι' ὠφέλειαν πολλῶν καὶ εἰπέ
μας τὴν πολιτείαν σου καὶ τὴν ζωὴν
σου, με τί ἀρετὴν τὴν περναῖς διὰ νὰ ἀ-
κούσωμεν νὰ μιμηθῶμεν. Καὶ εἶπεν ὁ
γέρων, συγχώρησόν μοι ὦ Δέσποτά
μου, ἰδοὺ καθὼς βλέπεις ἐβγαίνω καὶ
κόπτω ξύλα καὶ τὰ πωλῶ, κάμνοντάς
τα ἔτοι μικρὸν φορτίον ὅσον δύναμαι,
καὶ ἀγοράζω ψωμῖα καὶ κρατῶ μόνον διὰ
λόγου μου δύο ψωμῖα, καὶ τὰ λοιπὰ
τὰ δίδω τοῖς δεομένοις, καὶ ἐγὼ κοι-
μῶμαι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ πάλιν
ἐβγαίνω τὴν αὔριον καὶ κάμνω ὁμοίως.

Καὶ ἐὰν γίνῃ χειμῶνας ἢ ταραχὴ,
μίαν ἢ δύο ἡμέρας, ὅπου δὲν ἡμπορῶ
νὰ μαζώξω ξύλα, ἀπομένω νηστικὸς ἐ-
κείνας τὰς ἡμέρας, ὡς στοῦ νὰ γίνῃ
εὐδία νὰ μπορέσω νὰ βγῶ νὰ κόψω
ξύλα. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἐπίσκοπος

μετὰ τοῦ κλήρου παρὰ τοῦ γέροντος ἐδόξασε τὸν Θεόν· καὶ εἶπεν ὁ ἐπίσκοπος : Ἐπ' ἀληθείας ἐσὺ ἐπλήρωσας τὸν λόγον τῆς Γραφῆς ὅπου λέγει : Πάροικος ἐγὼ εἰμι ἐν τῇ γῇ, ἥγουν ξένος εἰς ταύτην τὴν γῇν.

Θ'. Περὶ τοῦ αἰτήσαντος τὸν Θεὸν ἐν ποίῳ μέτρῳ ἐστὶ.

Ἐνας ἀπὸ τοὺς ἀγίους Πατέρας παρεκάλεσε τὸν Θεὸν νὰ τοῦ ἀποκαλύψῃ καὶ νὰ τὸν πληροφορήσῃ εἰς ποῖον μέτρον ἔφθασε. Καὶ ἔδειξέ του ὁ Θεὸς λέγων : Εἰς τόδε τὸ κοινόβιον εἶναι ἕνας ἀδελφὸς καλλίτερός σου. Καὶ ὡς ἤκουσεν ὁ γέρον ἐσηκώθη καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸ κοινόβιον, καὶ τὸν προϋπῆντησεν ὁ Ἡγούμενος μετὰ χαρᾶς, διότι ἦτο ὀνομαστὴς ὁ γέρον αὐτός. Καὶ λέγει ὁ γέρον : Θέλω νὰ ἰδῶ ὅλους τοὺς ἀδελφούς καὶ νὰ τοὺς χαιρετήσω. Καὶ ὤρισεν ὁ Ἡγούμενος καὶ ἦλθαν ὅλοι· ἀμὴ ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἐγύρουν ὁ γέρον δὲν ἦλθε. Καὶ λέγει ὁ γέρον : Δὲν εἶναι πλέον ἄλλος ἀδελφός ; Καὶ εἶπον οἱ ἀδελφοί : Εἶναι ἀκόμῃ ἕνας, ἀμὴ εἶναι λωλὸς καὶ δουλεύει τὸν κῆπον. Καὶ εἶπεν ὁ γέρον : Κράξατέ τον καὶ ἐκεῖνον, καὶ τὸν ἐφώναξαν καὶ ἦλθε. Καὶ ὡς τὸν εἶδεν ὁ γέρον, ἔδωκέ του τὸν ἐν Χριστῷ ἀσπασμόν. Ἐπειτα τὸν ἐπῆρε κατὰ μόνας καὶ τὸν ἠρώτησε λέγων : Ἀδελφε ἀνάγγελόν μοι τὴν ἐργασίαν σου. Ὁ δὲ ἀδελφὸς ἀποκριθεὶς εἶπεν : Ἐγὼ εἰμαι ἄνθρωπος λωλός. Λέγει ὁ γέρον : Δὲν θέλω νὰ μοῦ λέγῃς ὅτι εἶσαι λωλός, ἀμὴ σὲ ὀρκίζω εἰς τὸν Χριστὸν νὰ μοῦ δείξῃς τὴν ἀρετὴν σου νὰ ὠφεληθῶ καὶ ἐγώ. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀδελφὸς εἶπε : Καμμίαν ἀρετὴν δὲν ἔχω ἀββά. Τοῦτο μόνον ἤξεύρω, ὅτι ὁ Ἡγούμενος βάνει κάθε βράδυ τὸ βόδι

τοῦ μοναστηρίου καὶ κοιμάται μέσ' τὸ καλλί μου. Καὶ καθ' ἡμέραν τὸ βόδι ἐκεῖνο κόπτει τὰ σχοινία τοῦ ψιαθίου, ὅπου πλέκω. Καὶ ἔχω τώρα τριάντα χρόνους, ὅπου τὸ ὑπομένω αὐτό. Καὶ ποτέ μου δὲν ἄφησα τὸν λογισμόν μου νὰ βαρεθῇ καὶ νὰ ἀγανακτήσω κατὰ τοῦ Ἡγούμενου, μήτε ἔδαιρα τὸ βόδι καμμίαν φορὰν, ἀλλὰ μετὰ ὑπομονῆς πάλιν ἐπλέκα τὰ σχοινία, εὐχαριστῶν τὸν Θεόν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ γέρον ἐθαύμασε, καὶ ἀπὸ τὴν ὑπομονὴν του ἐγνώρισε καὶ τὴν λοιπὴν ἐργασίαν καὶ ἀρετὴν τοῦ ἀδελφοῦ. Καὶ ἀσπασάμενος αὐτόν, ἀπῆλθε χαίρων εἰς τὸ κελίον του.

Ἐκ τοῦ Λαυριωτικοῦ κώδικος
M 55 αἰῶνος ΙΗ'.

Γέρον Παντελεήμων Λαυριώτης

Ἀπὸ τὰς ἡμέρας τῆς πείνης 1941—44

Ὁ πεινασμένος οἰκογενειάρχης

Τὸν παρηκολούθουν πάντοτε. Ἐνας ἀπὸ τοὺς πεινασμένους οἰκογενειάρχας, παρῆλιξ, ρυτιδωμένος, τοῦ ὁποῖου ἡ δυστυχία καὶ ἡ θλιψὶς ἦτο ἐξωγραφισμένη εἰς τὸ πρόσωπόν του, φέρων ἐπὶ τῆς ράχεώς του πάντοτε τὴν μικρὰν θαλίτσαν του περασμένην ἀπὸ τοὺς ὤμους του μὲ δύο ἰσχυρὰς λωρίδας πανιοῦ, περιέχουσας τὸ ἐμπόρεμά του, ἔτρεχε, ἔτρεχε εἰς τὰ χωρία καὶ τὰς πόλεις τοῦ Θεσσαλικοῦ κάμπου διὰ τὴν ἐξοικονόμησιν τοῦ ἄρτου τῆς οἰκογενείας του.

Φεύγων ἀπὸ τὸ σπίτι του, ἄφινε τὴν παραγγελίαν, εἰς τὰ μικρά του ἀκόμη παιδάκια, νὰ προσεύχωνται δι' αὐτόν, ἵνα ἀφ' ἐνὸς μὲν τὸν ἐπαναφέρῃ ὁ Θεὸς ζῶντα καὶ σφόν εἰς τὴν οἰκογενειάν του, λόγῳ τῶν πολλῶν ἐμποδίων καὶ δυσχερειῶν ὡς

ἐκ τῆς βαρβαρικῆς κατοχῆς καὶ ἀφ' ἐτέρου, ἵνα ἐπιτύχῃ ἡ ἐργασία του καὶ φέρῃ ἱκανὸν σῆτον, ἵνα ἐπαρκέσῃ τοῦλάχιστον διὰ τὰς ἡμέρας τῆς νέας ἀπουσίας του.

Εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν.

Κόσμος ἀπειρος· χιλιάδες ἐπιβάται νέοι, γέροντες, γυναῖκες νέες καὶ γρηῆς ἀκόμη, μὲ τὰ τσουδάλια καὶ τὰ καλάθια καὶ μὲ παντὸς εἶδους φορτία ἐπὶ τῶν ὤμων των, ἴσταντο εἰς τὴν οὐρανὸν νὰ πάρουν ἕνα εἰσιτήριο.

— Κύριοι, φωνάζει ὁ ὑπάλληλος τοῦ σταθμοῦ. Θὰ φύγουν μόνον τὸ ἐν τρίτον τῶν ἐπιβατῶν, διότι ἔτσι διέταξεν ὁ Ἰταλὸς φρούραρχος τοῦ σταθμοῦ. Καὶ ἀρχίζουν τὰ κλάματα ἀπὸ τὰς γυναῖκας καὶ αἱ δλασφημῖαι καὶ τὰ ἀναθέματα ἀπὸ τοὺς ἄνδρας.

Καὶ τότε ἐτίθεντο εἰς ἐνέργειαν ὅλαι αἱ δυνάμεις. Ὅποιος εἶχε σωματικὴν δύναμιν ἐπιηδοῦσε κρυφὰ ἀπὸ τοῖχον ἢ κάγκελλα διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ βαγόνι. Ὅποιος εἶχε τὰ μέσα μὲ τοὺς σιδηροδρομικοὺς ἢ μὲ τοὺς Ἰταλοὺς ἢ Γερμανοὺς, διωλίσθηγε κρυφὰ ἀπ' ἐξῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ μὲ τὸ πῶ καὶ εἰσῆρχετο εἰς τὸ βαγόνι. Ἄλλοι πάλιν μεγὰλοὶ αὐτοί, εἰσῆρχοντο, πάντοτε μὲ ἐπιτηδεϊότητα, εἰς τὸ γραφεῖον ἐκδόσεως εἰσιτηρίων καὶ ἐπερναν ἐκεῖ μεγαλοφανῶς τὸ εἰσιτήριόν των καὶ ἐμπαιναν εἰς τὸ βαγόνι μὲ μεγὰλοπρέπειαν καὶ μὲ ὑπερηφάνειαν, ὅτι τάχα αὐτοὶ εἶναι μεγάλοι καὶ δὲν ἔχουν ἀνάγκην νὰ στριμωχθοῦν μὲ τοὺς μικροὺς καὶ μὲ τοὺς κομποῦς.

Ἐρχονται τώρα οἱ περισσότεροι, οἱ κομποὶ (νομοταγεῖς), οἱ μὴ διαθέτοντες ἀπὸ τὰς ἀνωτέρω δυνάμεις καὶ περιμένουν ἔξω στὴν οὐρὰ μὲ τὴν σειρά, δίκην ζώων, νὰ πάρουν εἰσιτήριο, ἐνῶ τὸ τραῖνο πλησιάζει ν' ἀναχωρήσῃ.

Μόλις ἐτοιμάζεται νὰ πάρῃ τὸ εἰσιτή-

ρίον του ὁ νομοταγής, παρουσιάζεται ἐξ ἀντιθέτου καὶ παρὰ τὴν διάταξιν, ἡ δεσποινίς...

— Καλὲ κύριε. Δῶσε μου ἕνα εἰσιτήριο γιατί... γιατί ὑποφέρω ἀπὸ τὴν καρδιά μου καὶ θὰ πάθω. Τὸ πέρνει καὶ αὐτὴ χάρις εἰς τὴν ἐξυπνάδα της καὶ χάρις εἰς τὸ ψέμμα της. Ὁ ἄλλος μένει καὶ πάλιν καὶ ἔτσι κατορθώνουν νὰ ταξειδεύουν μόνον οἱ ἐξυπνοὶ καὶ οἱ ἐπιτήδαιοι.

Εἰς τὴν εἴσοδον πρὸς τὸ τρέκιν.

— Ὅλοι ἐτοιμοὶ τὰ πράγματα στὰ χέρια σας· αἱ ταυτότητες ἀνοιχτὲς πρὸς ἐλεγχον καὶ νὰ μπαίνετε ἕνας-ἕνας, φωνάζει ὁ χωροφύλακας μαζί μὲ τὸ σιδηροδρομικόν.

Ἄλλο μαρτύριο ἐδῶ. Νὰ βλέπῃς τοὺς δυστυχεῖς αὐτοὺς νὰ στριμώνωνται ἀπὸ τίς τέσσερες πλευρὲς, νὰ ἔχουν τὸ λάδι ἢ ἄλλο ἐμπόρευμα στὸν ὦμο, τὸ σακοῦλι ὑπὸ μάλῃς καὶ τὸ καλάθι στὸ ἴδιο χέρι. Ἀπὸ τὸ ἄλλο χέρι τὸ δισάκκι καὶ νὰ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ κρατῇ στὸ χέρι του τὴν ταυτότητα ἀνοικτὴ. Ἄν ἔκαμε πῶς διεμαρτύρητο ἢ παρεπονείτο, θὰ ἐδοκίμαζε τὴν μπότα τοῦ Γερμανοῦ ἢ τοῦ Ἰταλοῦ τὸ τακοῦνι νὰ φθάνῃ μέχρι τῶν πλευρῶν του καὶ νὰ τοῦ τσάκιζε εἴτε τὰ πλευρά του ἢ τὸν τενεκὲ μὲ τὸ λάδι του ἢ θὰ τοῦ ἐπροξένει μίαν οἰανδήποτε ζημίαν ἀρκετὰ μεγάλην, γελῶν κατόπιν σαρκαστικῶς.

Ἡ θέσις αὕτη τῶν ἐλεεινῶν τούτων ὑπάρξεων, φαντασθῇτε πόσον ἐγένετο ἀσυγκρίτως τραγικωτέρα, ὅταν κατὰ τὸν χειμῶνα ἔδρεχε ραγδαίως καὶ συνεχῶς ἡ ἐχιδνίς, ὅπως κατὰ τὸ 1941—42, ὅποτε εἰχομέν συνεχῇ χιόνια ἐπὶ 4 μῆνας. Πόσα ἄραγε παράπονα ἢ δλασφημῖαι δὲν θὰ ἐξήρχοντο ἀπ' αὐτοὺς, τότε, διότι δὲν γνωρίζομεν πόσοι θὰ εἶχον τὴν ἀρετὴν τῆς ὑπομονῆς καὶ καρτερίας, φέροντες ὡς ἐνόχους διὰ τὴν κατάστασιν αὐτὴν τοὺς ἑαυ-

τούς των καὶ μόνον, ἀπομακρυνθέντας ἀπὸ τὸν Θεόν.

Τέλος πάντων, πατεῖς με πατῶ σε διὰ νὰ προλάβουν μίαν θέσιν εἰς τὴν ἀμαξοστοιχίαν, εἰσῆρχοντο εἰς τὸ θαγόνι, τὸ ὁποῖον ἐδέχετο μέσα 32 καθιστοὺς καὶ 132 ὄρ. θίους. (Ὁ τῶν εἰσιτηρίων ὑπάλληλος μετὰ μεγάλης δυσκολίας ἐμάζεψε τὰ εἰσιτήρια, βλασφημιῶν ὅλους τοὺς δαίμονας διὰ τὴν κατάστασιν αὐτήν). Οἱ λοιποί, οἱ μείναντες ἔξω, ἐστριφογύριζον καὶ ἔτρεχον δεξιὰ καὶ ἀριστερά, βλέποντες τὴν ἀμαξοστοιχίαν ἐκκινουσαν, νὰ εὗρουν ὁπὴν τινα ἢ νὰ πηδήσουν κανένα τοῖχον διὰ νὰ ταξειδεύσουν καὶ αὐτοί, διότι εἶχον πραγματικὴν ἀνάγκην, ἀλλ' ἦτο ἀδύνατον, ἕως οὗ τοῦ ἀπεμακρύνετο αὕτη καὶ ἐπέστρεφον οὗτοι μὲ τὰ φορτία των, βλασφημοῦντες καὶ γογγύζοντες.

Ἡ ἀμαξοστοιχία φθάνουσα εἰς ἕκαστον σταθμὸν ἀπὸ τὸν Βελεστίνον καὶ πέρα, εἴτε πρὸς τὴν Λάρισαν, εἴτε πρὸς τὰ Τρίκαλα, ἄφινε τοὺς δι' ἐκεῖ ἐπιβάτας καὶ ἀνεχώρει διὰ τὸν ἀμέσως ἐπόμενον σταθμὸν καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Ὁ ἰδικός μου ἦρως, ὁ οἰκογενειάρχης καὶ παρῆλιξ, κατῴρθωνε νὰ ταξειδεύῃ κάθε ἑβδομάδα κάμωνων χρῆσιν καὶ αὐτὸς τῆς ἰδικῆς του δυνάμεως. Εἰς ἕκαστον χωρίον τοῦ προορισμοῦ του, τὸν ἔβλεπα νὰ συναντᾷ πάντοτε τὸν ἱερέα καὶ νὰ τὸν λέγῃ:

— Ἐκτελῶ ἔργον ἀποστολικόν. Φέρνω τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, ὅπου εἶναι ἀγνωστος.

Καὶ πράγματι, εἰς τὰ περισσότερα χωρία τοῦ κάμπου ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἦτο ἀγνωστος, μολοντί εἶχον ναὸν καὶ ἱερέα. Ὁ ἱερεὺς ἦτο ὅμοιος πρὸς αὐτούς, μὴ διακρινόμενος ὡς λειτουργὸς τοῦ Ὑψίστου, οὔτε ἐδείκνυε τὴν φιλοστοργίαν τοῦ πατρὸς πρὸς τὰ τέκνα του. Τὸν ναὸν τὸν ἤνοιγε μόνον τὴν Κυριακὴν διὰ νὰ κάμῃ

τὴν θείαν λειτουργίαν καὶ κατόπιν ἕκαστος εἰς τὸ ἔργον του. Οὐδεμία διδασκαλία, οὐδεμία συμβουλή διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς.

Μόλον τοῦτο ὑπάρχουν καὶ ἱερεῖς εἰς ἄλλα χωρία, οἱ ὅποιοι ἀμιλλῶνται, ἂν δὲν ὑπερβάλλουν, τοὺς ἱερεῖς τῶν πόλεων καὶ οἱ ὅποιοι ἐργάζονται εὐσυνειδήτως ὡς πραγματικοὶ λειτουργοὶ τοῦ Κυρίου.

— Ἐχω ἔγγραφον σύστασιν ἀπὸ τὸν ἀρχιερέα σας νὰ συντρέξετε τὸ ἔργον τὸ ἀποστολικόν.

Καὶ ἐξάγει ἀπὸ τὸ βαλιτσάκι του διάφορα θρησκευτικὰ βιβλία, περιμένοντας νὰ τὰ ἐγκρίνῃ ὁ ἱερεὺς καὶ κατόπιν, ἂν θὰ τὰ εὗρισκε γνήσια, θὰ τὰ συνίστα εἰς τοὺς χριστιανούς τοῦ χωριοῦ του.

— Μήπως εἰσθε χιλιαστῆς ;

— Ὁχι, ἀπαντᾷ ὁ ἀδελφός.

— Μήπως εἰσθε κομμουνιστῆς ἢ καθοδηγητῆς ;

— Ἀπαγε τῆς βλασφημίας. Τὰ μὲν βιβλία τῶν χιλιαστῶν εἶναι γνωστὰ καὶ εὐδιάκριτα, διότι γράφουν, ὅτι αὐριο τὸ πρῶτ' θὰ γίνῃ ἡ δευτέρα παρουσία καὶ ἂν δὲν γίνῃ αὐριο τὸ πρῶτ', θὰ γίνῃ ὅμως ἐξάπαντος τὴν ἄλλην ἡμέραν ἢ τὴν μεθεπομένην. Οἱ δὲ κομμουνιστὰι δὲν προσφέρουν ποτὲ θρησκευτικὰ βιβλία, διότι αὐτὰ εἶναι τὸ ὄπιον τοῦ λαοῦ, λέγουν.

— Ἀλλὰ τί βιβλία λοιπὸν ἔχεις ;

— Δὲν βλέπεis ; Ἐχω τὴν ἀμαρτωλῶν σωτηρίαν, τὸν θησαυρὸν τοῦ Δαμασκηνοῦ, τὸν ἀββᾶ Ἰσαάκ, τὴν «Ἀγιορειτικὴν Βιβλιοθήκην», τὸ διήγημα τοῦ Στρατῆ, ποὺ ἐθεράπευσε τὴ βασιλοπούλα μὲ τὸ χρυστόνερν, τὸν προορισμὸν τοῦ ἀνθρώπου, τὴν Μετάνοιαν κ.λ.π.

— Βλέπω πράγματι ὅτι ἔχεις καλὰ καὶ ὁρθόδοξα βιβλία, πᾶμε λοιπὸν νὰ σὲ συστήσω νὰ δώσης μερικὰ στὰ σπίτια.

— Ξέρεις, πάτερ μου, θά προτιμοῦσα ἀντὶ χρημάτων νὰ μοῦ ἐδίδαν ὀλίγο σιτάρι καὶ ἂν κανένας δὲν ἔχει, ὥς εἶναι καὶ χρήματα.

— Θὰ προσπαθήσωμεν, ἀδελφέ μου, κάτι νὰ μαζεύσωμε.

Ὁ ἀδελφός, λοιπόν, ἐπήγαινε εἰς τὰ διάφορα σπίτια ἢ καὶ στὰ καφενεῖα, ὅπου ὑπῆρχον καὶ ἦσαν μέσα ἄνθρωποι, καὶ ἐδείκνυε τὰ κατάλληλα βιβλία, ἀλλὰ οἱ ὀλιγώτεροι ἔπερναν, οἱ περισσότεροι δὲν ἔπερναν, αὐτὸς ὅμως, εἴτε ἔπερναν, εἴτε δὲν ἔπερναν, ἔκαμε τὴν σχετικὴν θρησκευτικὴν διδασκαλίαν, δηλαδὴ ἔρριπτε τὸν εὐαγγελικὸν σπόρον, προσευχόμενος ἐνδομύχως νὰ πέσῃ εἰς τὴν ἀγαθὴν γῆν, τὴν εὐφορον, διὰ νὰ φέρῃ καρπὸν τὸ ἐν ἐκαστῷ.

Τὴν νύκτα, ἂν ἔμενεν εἰς τὸ χωριό, κάποιος ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς θὰ τὸν ἐφιλοξένοι ἢ ὁ ἱερεὺς, ἔαν ἦ τ ο κ α ἰ ἢ π ρ ε σ β υ τ ῆ ρ α σ ύ μ φ ω ν ο ς. Ἄλλοιμονον εἰς τὸν ἱερέα, ἂν ἐτόλμα νὰ πάρῃ μουσαφίρη ἀνευ τῆς συγκαταθέσεώς της. Ἐπρεπε νὰ γίνῃ μεγάλος καυγᾶς. Συνήντησα πρεσβυτέρους (ὅπως μοι τὸ ὠμολόγει ὁ ἴδιος) με ἀπαράμιλλον σκληρότητα καὶ ἀφιλοξενίαν παρ' ὅλην τὴν καλὴν διάθεσιν τοῦ ἱερέως πρὸς φιλοξενίαν.

Τὴν ἐπομένην ἐφορτώνετο τὸ ὀλίγο σταράκι, στὸν ὅμο καὶ αὐτό, καὶ ἐπήγαινε διὰ τὸ ἄλλο χωριό, ἂν τὸ σιτάρι ἦτο περισσότερο, ἐζητοῦσε κανένα γαῖδουράκι, τὸ ἐφόρτωνε καὶ ἐπέστρεφε τὸ γαῖδουράκι με κανένα πρόθυμο παιδί τοῦ χωριοῦ.

Ἔτσι ἀφοῦ ἐτελείωνε 4-5 χωριά τὴν ἑβδομάδα, κατήρχετο εἰς Βόλον στὴν οἰκογένειάν του καὶ ἔφερνε τὸ ψωμί τῆς ἑβδομάδος, διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἐπομένην ἑβδομάδα τὸ ἴδιον.

Μίαν ἡμέραν ἐνῷ ἦτο βαρὺς χειμῶν καὶ ἡ χιὼν ἦτο περὶ τὰ 40 ἑκατοστά, εὐρέθη

εἰς χωρίον τι τῶν Φαρσάλων σχετικῶς μεγάλο. Κατὰ τὴν συνήθειαν κατηυθύνθη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἱερέως. Ἦτο Σάββατο βράδυ. Ἐπερίμενε τὴν ἄλλην ἡμέραν, Κυριακὴν, μετὰ τὸν ἐκκλησιασμὸν νὰ κάμῃ ὁ ἱερεὺς τὴν σύστασιν εἰς τοὺς ἐκκλησιαζομένους νὰ πάρουν ἀπὸ τὰ ὠραῖα θρησκευτικά του βιβλία. Ἄλλ' ὁ ἱερεὺς, ὥς φαίνεται, λίαν ἀφιλόξενος, ἐλυπήθηκε τὸ ψωμί ποῦ θὰ ἔτρωγε ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς τὸ βράδυ καὶ τοῦ λέγει μετὰ τρόπον: Κύριε... ἡξεύρεις ὅτι ἐδῶ οἱ ἄνθρωποι εἰναι πολὺ ψυχροὶ καὶ ἄθεοι καὶ δὲν φαντάζομαι νὰ κάμῃς δουλειά, ἀλλὰ σὲ συνιστῶ ἐφ' ὅσον εἶναι ἀκόμῃ μέρα (ἦτο ἡ ὥρα 4η ἀπογευματινὴ) νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸ δεῖνα χωρίον, τὸ ὅποιον μόλις εἶναι καὶ δὲν εἶναι μίᾳ ὥρᾳ ἀπ' ἐδῶ. Ἐκεῖ εἶναι καλοὶ ἄνθρωποι καὶ θὰ δώσῃς πολλὰ βιβλία. Μὴ νομίσῃς ὅτι θέλω νὰ σὲ διώξω! ἀλλὰ γιὰ καλὸ σου σοῦ λέγω νὰ πᾶς ἐκεῖ. Αὐτὸς ἐνόησεν ἀμέσως τὴν πρόθεσιν τοῦ ἱερέως καὶ εἶδε ὅτι ἔπρεπε νὰ φύγῃ. (1)

Τὸ νυκτερινὸν σχεδὸν ἐκεῖνο φύχος ἦτο τόσον δριμύ, ὥστε ἡ ἀναπνοὴ μόλις ἐξήρχετο ἀπὸ τὸ σῶμα, ἀμέσως ἐπάγωνε καὶ ἐγίνετο ὁ μύσταξ ὡς ἂν κρύσταλο.

Ὁ ἀδελφός ἔλαβεν ἐπ' ὤμου τὸ βαλίστακι του γεμάτο με βιβλία καὶ χαιρετίσας εὐγενικὰ τὸν ἱερέα ἀνεχώρησε. Βαδίζων μετὰ κόπου πολλοῦ μέσα στὰ χιόνια ἐπὶ μίαν σχεδὸν ὥραν, ὁπότε ἐσκοτίνευσεν ἀρκετὰ καὶ γυρίσας ὀπίσω βλέπει ὅτι δὲν εἶχεν ἀπομακρυνθῇ πολὺ ἀπὸ τὸ χωριὸ ποῦ ἔφυγε. Κατὰ θεῖαν πρόνοιαν συνήντησε κάποιον μεταβαίνοντα εἰς Φάρσαλα καὶ

(1) Εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν ἔπρεπε νὰ συμβῇ τὸ ἀντίθετον. Ἄν ἀπεφάσιζεν ὁ ἀδελφός νὰ φύγῃ, ἔπρεπεν ὁ ἱερεὺς νὰ τὸν κρατήσῃ διὰ τῆς βίας νὰ μείνῃ, λόγῳ τοῦ ἐπικειμένου σκότους καὶ τῆς πολλῆς χιόνος. Ἀκόμῃ καὶ διότι ὁ δρόμος τοῦ ἦτο ἄγνωστος καὶ ὑπῆρχε κίνδυνος νὰ χαθῇ καὶ νὰ ταλαιπωρηθῇ ὅλην τὴν νύκτα.

ἔρωτων διὰ τὸ χωριὸν ποῦ ἐπήγαине, ἔλαβε τὴν ἀπάντησιν ὅτι τὸ χωριὸν ποῦ θέλει νὰ ὑπάγῃ εἶναι δύο ὥρας καὶ ὅτι πολὺ θὰ κινδυνεύσῃ ἕως ἐκεῖ ἀπὸ τὸ ψύχος. Δυνατὸν νὰ παγώσῃς εἰς τὸν δρόμον, τοῦ εἶπε.

— Τότε τί μὲ συμβουλευέτε νὰ κάμω ;

— Νὰ πᾶς σὲ κεῖνο τὸ χωριὸν ποῦ φαίνονται τὰ φῶτα· εἶναι ποῖδ' κοντὰ καὶ αὐριο πηγαίνει στὸ χωριὸν ποῦ θέλεις.

Ἐστράφη τότε νὰ ὑπάγῃ στὸ χωριὸν ποῦ τὸν ὑπέδειξεν ὁ καλὸς ἐκεῖνος ὁδοιπὸρος καὶ ἔφθασεν ἐκεῖ μετὰ μίαν ὥραν ὅποτε ἡ νύξ εἶχε προχωρήσει ἀρκετά.

Εἰς τὸν πρῶτον ποῦ συνήντησεν, ἔρωτᾷ :

— Ποῦ εἶναι τοῦ παπαῦ τὸ σπίτι ;

— "Α ! Εἶναι τὸ τελευταῖον ἐπάνω. Θὰ κουρασθῇς λιγάκι, ἀλλὰ ἀφοῦ θέλεις νὰ πᾶς, πῆγαине.

Ἐμπᾶτε τώρα μέσα τοῦ νὰ ἰδῇτε τὴν στενοχωρίαν τοῦ τὴν σωματικὴν κούρασιν νὰ ὑποφέρῃ ἢ τὴν ἡθικὴν κούρασιν ποῦ τὸν ἔδιωξεν ὁ παπᾶς ἐκεῖνος μὲ τέτοιον καιρὸν καὶ νύκτα ;

Ἐπὶ τέλους· ἡ ἐλπίς ὅτι θὰ ἐξεκουράζετο καὶ θὰ ἀνεπαύετο, τὸν ἔδωκε δυνάμεις νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ἀνώτατον ὕψος τοῦ χωριοῦ διὰ νὰ εὕρῃ τὸ σπίτι τοῦ ἱερέως.

Τὸ εὗρε.

Κτυπᾷ τὴν πόρτα. Οὐδεμία φωνή. Ἐνακτυπᾷ τὸ ἴδιον.

Μήπως ἔκαμα λάθος, εἶπε καθ' ἑαυτόν, καὶ δὲν εἶναι αὐτὸ τὸ σπίτι ; Ἀλλὰ καὶ δὲν πιστεύω νὰ μὲ ἐγέλασεν ὁ ἄνθρωπος.

Κτυπᾷ πάλιν ἐντονώτερον, ἀκούεται τώρα μία σιγανὴ φωνή.

— Ποιὸς εἶναι ;

— Ἐγὼ εἰμαι, ἀπαντᾷ ὁ ἀδελφός.

— Ποιὸς εἶσαι σὺ ;

— Τὸν ἱερέα θέλω νὰ ἰδῶ.

— Δὲν εἶναι ἐδῶ· λείπει.

Ὁ ἀδελφὸς ἀπὸ πονηρίαν ἐκύτταξε ἀπὸ

τὴν κλειδαρότρυπα καὶ εἶδεν ὅτι ὁ ἱερεὺς ἦτο παραπλεύρως καὶ ἤκουε.

— Μὰ σᾶς παρακαλῶ ἀνοιξατέ με, εἰμαι ξένος καὶ κατάκοπος ἀπὸ τὸν δρόμον καὶ τὸ κρύο, καὶ κοντεύω νὰ ἀποθάνω.

— Σοῦ λέγω ὅτι ὁ παπᾶς δὲν εἶναι ἐδῶ καὶ νὰ πᾶς νὰ μείνῃς στὸν ἐπίτροπο.

Ὁ ἀδελφὸς ἔχων πίστιν εἰς τὴν πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ, δὲν ἀπηλπίσθη, ἀλλ' ἔλαβε θάρρος καὶ κατηυθύνθη πρὸς τὸ κέντρον τοῦ χωριοῦ, διότι ἀνερχόμενος πρὸς τὰ ἄνω, ἀντίκρυσεν ἐκεῖ εἰς τὸ κέντρον μικρόν τι πεπαλαιωμένον καφενεῖον, ὅπου ἦσαν συγκεντρωμένοι μερικοὶ νέοι γύρω ἀπὸ τὸ μαγκάλι· εἶπε μέσα τοῦ ἂν προλάβω αὐτοὺς ἐκεῖ, θὰ ζητήσω ἄσυλον ὅπου δῆποτε καὶ ἐπὶ τέλους θὰ διανυκτερεύσω στὸ καφενεῖον. Ἡ αἰσχρὰ διαγωγὴ τοῦ ἱερέως τὸν ἔκαμε νὰ πιστεύῃ ὅτι ἦσαν ὅλοι ἀφιλόξενοι. Εὐτυχῶς ὅτι τὸ καφενεῖον ἦτο ἀκόμη ἀνοικτὸν καὶ ἦσαν ἐκεῖ 2—3 νέοι. Ἐρωτᾷ ποῦ εἶναι τὸ σπίτι τοῦ κ. Γιαννουλάκη; Αὐτὸ τὸ ὄνομα τοῦ εἶχον δώσει εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἱερέως.

— Ἐγὼ εἰμαι τὸ παιδί τοῦ, ἀπαντᾷ πρόθυμα εἰς νέος.

— Ποῦ εἶναι τὸ σπίτι παιδί μου ;

— Θὰ πᾶμε ἀμέσως μαζί κύριέ μου.

Δόξα τῷ Θεῷ, εἶπεν, ἀναστενάζων, ὁ ἀδελφός.

Ἀμέσως τότε ἐξεκίνησαν ἀμφότεροι καὶ ἦλθαν στὸ σπίτι τοῦ καλοῦ ἐπιτρόπου Γιαννουλάκη, τὸ ὅποιον δὲν ἦτο μακρὰν ἀμέσως δὲ ἐκλείσε καὶ τὸ καφενεῖον.

Μόλις εἰσῆλθεν εἰς τὸ σπίτι τοὺς εὗρε τρώγοντας πρὸ μεγαλοπρεποῦς φωτιᾶς. Ἀμέσως ἡγέρθησαν καὶ τὸν ἐκαλοῦσαν, τὸν ἐπαρηγόρησαν, ἀφοῦ ἤκουσαν τὴν περιπέτειάν του, τὸν ἔδωσαν ρούχα νὰ ἀλλάξῃ, κάλτσες κ.λ.π. καὶ ἀφοῦ ξεκουράσθηκε λιγάκι, τὸν ἐκάθησαν στὴν τράπεζαν νὰ φάγῃ. Μετὰ παρέλευσιν μιᾶς

ῥας, ἀφοῦ ἔφαγε καὶ ἀνεπαύθη, τὰ ἐξέ-
 χασεν ὅλα. Τὴν νύκτα ἐκοιμήθη εἰς ἀνα-
 παυτικώτατον κρεββάτι ὥστε νὰ σηκωθῇ
 τὴν πρωτὴν λίαν εὐθυμος. Τὴν πρωτὴν,
 λόγῳ τῆς Κυριακῆς, δὲν ἠθέλησε νὰ ἐκ-
 κλησιασθῇ ἐκεῖ, λόγῳ τῆς ἀντιδράσεως
 ἰσως τοῦ ἱερέως. Λίαν πρωτὶ μετέβη στὸ
 πλησιέστερον ἐκεῖ χωρίον καὶ ἐκκλησιά-
 σθη, ὁπότε τὴν ὠρισμένην πάλιν ἡμέραν ἐ-
 πέστρεψεν στὸν οἶκον του.

Ἡ ἀγωνιώδης αὕτη ζωὴ τοῦ ἀδελφοῦ
 διήρκησεν ἐπὶ τρία ἔτη. Κατὰ τὸ τρίτον
 ἔτος τρεῖς συνελήφθη ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν
 μας, τῶν ἀνταρτῶν, ὡς μὴ ἐμπνέων ἐμπι-
 στοσύνην εἰς αὐτοὺς καὶ ὠδηγήθη εἰς τὰ
 χρυσόφυγάτα των, ἐπειδὴ ὁμως δὲν τὸν εὐ-
 ρισκον ἔνοχον εἰς τίποτε, τὸν ἀπέλυον.
 Ἐν πάσῃ ὁμως περιπτώσει, τὸν ἀπηγό-
 ρευσαν νὰ κάμῃ αὐτὴ τὴ δουλειὰ καὶ ἔτσι
 ἔπαυσε νὰ ἐξέρχεται, διότι ἐὰν δὲν ὑπή-
 κουε στὰς διαταγὰς των, ἐκινδύνευεν ἡ
 ζωὴ του.

* *

Ἡ ἱστορία τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ χριστια-
 νοῦ, εἶναι μία ἀμυδρὰ εἰκὼν τῶν ἐτῶναυτῶν
 τῆς πείνης καὶ τῆς δυστυχίας.

Περιφερόμενος κανεῖς τότε εἰς τὰ διά-
 φορα χωρία, πρὸ παντὸς τοῦ κάμπου, ἔ-
 βλεπε ζωντανὴν τὴν δυστυχίαν. Γυναῖκες
 ἀπαλαι καὶ καλῶν οἰκογενειῶν, ἀκόμη καὶ
 κυραὶ ἐπιστημόνων, τὰς ἔβλεπε κανεῖς
 νὰ βαδίζουν πεζῇ ἐν μέσῳ χειμῶνι ἐπὶ 10
 καὶ 12 ὥρας φορτωμέναι μὲ λάδι ἢ ἄλλο
 ἐμπόρευμα, ἐντελῶς ξυπόλυτοι. Πολλοὶ δὲ
 καὶ μὲ λωρίδες σάκκων περιτυλιγμέναι
 στὰ πόδια των, ἐβάδιζον μέσα στὰ χιόνια
 ἢ τὰς λάσπες διὰ νὰ ἀνταλλάξουν τὸ ἐμ-
 πόρευμά των μὲ σῖτον ἢ ἄλλα τρόφιμα
 διὰ τὴν συντήρησιν τῶν οἰκογενειῶν των.
 Ἄλλος πειρασμὸς διὰ τοὺς δυστυχεῖς αὐ-
 τοὺς ἦσαν τὰ μανδρόσκυλα ἢ τὰ σπιτικά
 σκυλιά, τὰ ὅποια ἐπετίθεντο μὲ ἀγρίας
 διαθέσεις νὰ σὲ δαγκώσουν καὶ νὰ μὴ ἔ-

χῃς χέρια ἀδειανὰ νὰ τὰ ἀποδιώξης μὲ
 καμμιὰ πέτρα, ἐνῷ τὰ ἀφεντικά των ἐγέ-
 λων καὶ δὲν τὰ ἠμπούδιζον ὡς ἐπὶ τὸ
 πλεῖστον.

Διὰ νὰ περιγράψῃ κανεῖς τὰ θάσανα
 καὶ τὰ παθήματα τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν
 κατὰ τὰ ἔτη τῆς κατοχῆς, θὰ ἐγείμζον
 τόμοι ὁλόκληροι. Εὐτυχῶς ὁ Θεὸς δὲν ἀ-
 φῆκε καὶ πάλιν τὸν ἀχάριστον καὶ ἀγνώ-
 μονα ἀνθρώπον ἀπέναντί Του, νὰ κατα-
 στραφῇ τελείως, ἀλλ' ἐκολόθῃσε τὰς ἡμέ-
 ρας αὐτὰς καὶ οὕτω τοὺς μὲν κατακτητὰς,
 οἵτινες ἀρνηθέντες τὸν Θεὸν καὶ θεοποιή-
 σαντες τὸν Μουσολίνι καὶ τὸν Χίτλερ κα-
 τηράσθη καὶ ἐξωλόθρευσεν παντελῶς, ἡμᾶς
 δὲ ἐλυπήθη καὶ ἔσωσε.

Ἄς προσπαθήσωμεν καὶ ἄς ἀποφασί-
 σωμεν νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὸν Θεόν, τὸν
 μόνον Πατέρα μας, ἐὰν θέλωμεν νὰ ζήσω-
 μεν καὶ ἐδῶ εὐτυχεῖς, τύχωμεν δὲ μετὰ
 ταῦτα καὶ ἐκεῖ τῆς αἰωνίου μακαριότητος.
 Σ. Σ.

ΧΡΕΩΣΤΙΚΟΝ ΟΜΟΛΟΓΟΝ

Τῆς Ἱερᾶς Ἐπιστασίας τοῦ Ἁγίου
 Ὁρους δανειζομένης παρὰ τοῦ Λαυ-
 ριώτου Διονυσίου Ἱερομονάχου 500
 γρόσια πρὸς 10 ο).ο.

«†διὰ τῆς παρούσης ἡμῶν ὁμολο-
 γίας δηλωποιοῦμεν ἡμεῖς οἱ ἐπιστα-
 τοῦντες εἰς τὴν μεγάλην μέσιν, πῶς ἐ-
 λάβαμεν διαχρεῖαν καὶ ἀνάγκην τῆς
 μεγάλης μέσης παρὰ τοῦ παπᾶ κὺρ
 διονυσίου λαυριώτου ἐκ τῆς νήσου ἁν-
 δρου γρόσια τὸν ἀριθμὸν —500— ἡ-
 γουν πεντακόσια. διὰ μῆναν ἕνα. τὰ
 δέκα ἑνδεκα τὸν χρόνον. διὰ γοῦν τὸ
 βέβαιον τῆς ἀληθείας ἐπεδώκαμεν αὐ-
 τῷ τὸ παρὸν γράμμα ὑπογεγραμμένων
 ἡμῶν ἰδίαις χερσίν. κατὰ τὸ -1761- ὁ-
 κτωβρίου -27-

ὁ ἐπηροτάτης τοῦ ὄρους βησσαρίων
 ἡπόσχομε τὰ ἀνοθεν

ΣΑΒΒΑ ΜΟΝΑΧΟΥ ΦΙΛΟΘΕΪΤΟΥ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Εἰς τὴν Περικοπὴν τῆς πρὸς Γαλάτας ἐπιστολῆς τοῦ
 Ἀπ. Παύλου τοῦ Ε΄. κεφαλ. 22, 23, 24.

«Ἀδελφοί, ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματος ἐστὶν ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, πραότης, ἐγκράτεια· κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔστι νόμος. Οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ, τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις.» (Γαλάτ. Ε΄. 22, 23, 24.)

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ

Ὅστις ἐμελέτησε μετὰ προσοχῆς πάσας τὰς ἐπιστολάς τοῦ οὐρανοβάμνονος Παύλου, ἐκεῖνος εἶδε καὶ ἐγνώρισεν ἐν αὐταῖς τὸ βάθος καὶ τὸ ὕψος τῶν ἐν αὐταῖς ἀπορρήτων νοημάτων.

Ὁ τρισμακάριος οὗτος ἄνθρωπος δὲν ἄφησεν οὐδεμίαν ὑπόθεσιν ἀνθρωπίνην ἀδιάλυτον. Καὶ εἰς μὲν τὴν πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολὴν του βλέπει ὁ προσεκτικὸς μελετητὴς τὴν αὐστηρὰν ἀκρίβειαν τῆς ἠθικότητος, εἰς δὲ τὴν πρὸς Θεσσαλονικεῖς τὴν λύσιν τῶν ἀποριῶν, εἰς τὴν πρὸς Ἑβραίους τὸ ὕψος καὶ πλῆθος τῶν ἀποδείξεων περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ Μεσοῦ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ εἰς τὰς λοιπὰς ἐπιστολάς αὐτοῦ τὸ βάθος τῶν δογματικῶν ἀποδείξεων, πρὸς δὲ καὶ σαφεῖς ὁδηγίας πρὸς σωτηρίαν τῶν πιστευόντων Χριστιανῶν.

γέροντας τῆς μεγάλης μέσης Θεοδόσιος

γέροντάς τῆς μεγάλης μέσης χατζὶ Ἰδᾶσαφ ανανηας ἰεργίτις»

(Ἐκ τοῦ Ἀρχείου τῆς Ἱ. Μ. Μ. Λαύρας)

Εἰς δὲ τὴν πρὸς Κορινθίους καὶ Γαλάτας, ἐκτὸς τῶν ἄλλων σωτηριωδῶν διασαφηνίσεων, ἐξυποῖ καὶ διατρανεῖ εἰς πολλὰ σημεῖα τὴν πηγὴν καὶ ρίζαν πάντων τῶν ἀρετῶν, τὴν ἀγάπην, καὶ τὰ λοιπὰ χαρίσματα καὶ καρποὺς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ὅτε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἱδρυσεν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Γαλατίας, καὶ ἀφοῦ ἐστήριξε τοὺς Γαλάτας εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, τότε ἀνεχώρησεν εἰς ἄλλην ἐπαρχίαν κηρύσσων τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. Μετὰ δὲ καιρὸν τινα τῆς ἐκεῖ ἀπουσίας αὐτοῦ, παρεισέχθησαν τινες ψευδαπόστολοι, οἵτινες διετάραξαν τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Γαλατίας, διδάσκοντες εἰς τοὺς Γαλάτας ὅτι, ἐὰν δὲν «περιτέμνωνται τῷ ἔθει Μωϋσέως, σωθῆναι οὐ δύνανται.» Τοῦτο διετάραξε τὴν εὐαίσθητον καρδίαν τοῦ Ἀποστόλου, ὅστις ἠναγκάσθη ἵνα ἰδιοχείρως γράψῃ τὴν ἐν λόγῳ ἐπιστολὴν πρὸς Γαλάτας συνισταμένην εἰς κεφαλ. στ. (Ἀδελφοί, ἴδετε πηλικοῖς ὑμῖν γράμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρὶ, κ.λ.π.) δι' ἧς διασαφηνίζει τὴν πλάνην τὴν ὁποίαν ἐνέσπειραν οἱ

ψευδαπόστολοι εἰς τοὺς Παλάτας· καὶ ἀποῦ δριμυτάτως ἐλέγχει αὐτοὺς, διὰ τῆς φράσεως «ὡ ἀνόητοι Γαλάται, τίς ὑμᾶς ἐβάσκανε τῇ ἀληθείᾳ μὴ πεῖθεσθαι; (Γαλάτ. Γ. 1) ἔτι δὲ διὰ πολλῶν ἐπιχειρημάτων διασαφηνίζων αὐτοῖς τὸ ὀρθῶ· πιστεύειν, προλέγει εἰς αὐτοὺς καὶ φανερώνει τὰ ἔργα τῆς σαρκός, πρὸς ἀπαλλαγὴν τῆς πλάνης· ἵνα ψύχῃ εἰς τὸ συμπέρασμα.

«Φανερά, λέγει, ἐστὶ τὰ ἔργα τῆς σαρκός, ἅτινά ἐστι μοιχεία, πορνεία, ἀκαθαρσία, ἀσέλγεια, εἰδωλολατρεῖα, φαρμακεία, ἔχθραι, ἔρεις, ζήλοι, θυμοί, ἐριθείαι, διχοστασίαι, αἰρέσεις, φθόνοι, φόνοι, μέθαι, κῶμοι καὶ τὰ ὅμοια τούτοις, ἃ προλέγω ὑμῖν καθὼς καὶ προείπον, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν.» (Γαλάτ. στ. 12 - 22). Ἀποῦ δὲ εἶπε περὶ τῶν ἔργων τῆς σαρκός, ἐπάγει καὶ ἀριθμεῖ τὰς ἀρετάς, ἃς ὀνομάζει καρπὸν τοῦ Πνεύματος. «Ὁ δὲ καρπὸς τοῦ Πνεύματος, λέγει, ἐστὶν ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, πραότης, ἐγκράτεια.» (Αὐτόθι κεφ. στ. 22)

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Περὶ ἀγάπης.

«Ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματος ἐστὶν ἀγάπη.»

Ποίαν ἀγάπην ἐννοεῖ ἐνταῦθα ὁ Ἀπόστολος; ὄχι τὴν σαρκικὴν ἢ κοσμικὴν βεβαίως, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον, ἣν ἐκήρυξεν ὁ ἐνανθρωπήσας Θεὸς Λόγος. «Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοί-

ας σου· καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.» (Λουκ. Ι'. 27) Τὴν ἀγάπην δηλαδὴ τὴν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον· ἣτις καὶ πνευματικὴ λέγεται ἐν ἡ ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ Προφῆται κρέμανται.

Ἡ ἀγάπη λοιπὸν ἔχει βαθμοὺς ὡς ἐδήλωσεν ὁ Κύριος εἰπὼν εἰς τὸν Φαρισαῖον, «οὐ χάριν λέγω σοι, ἀφένονται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαί, ὅτι ἡγάπησε πολὺ· ὃ δὲ ὀλίγον ἀφίεται, ὀλίγον ἀγαπᾷ.» (Λ. Ζ'. 47)

Ἡ ἀγάπη παραβάλλεται μὲ τὸ θερμὸν ὕδωρ· διότι ὅπως ἔχομεν ὕδωρ χλιαρόν, θερμόν, ζέον, βραστόν, κοχλάζον, οὕτως ἔχομεν καὶ ἀγάπην χλιαράν, θερμὴν, ζέουσαν, βράζουσαν, κοχλάζουσαν· τὸ κοχλάζον ὕδωρ ὁμοιάζει μὲ ἐκείνην τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν διακηρύττει ὁ Σωτὴρ, τὴν ἐνεργουμένην δι' ὅλων τῶν πνευματικῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου. «Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου». Ἀκούεις πῶς ἐπιτείνει τὴν ἀγάπην διὰ τῆς προθέσεως καὶ διὰ τοῦ ἐπιθέτου ὅλης; δηλαδὴ μὲ ὅλας τὰς ψυχικὰς δυνάμεις παραινεῖ ὁ Σωτὴρ τὸν χριστιανὸν πρὸς ἀγάπῃσιν Αὐτοῦ. Ὅταν δὲ ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Σωτὴρα καὶ Θεὸν πυρωθῇ καὶ τρόπον τινὰ ὁ χριστιανὸς καταφλέγεται ἡ καρδιά του ἀπὸ τοιαύτην καυστικὴν καὶ ἀχόρταγον ἀγῶπην πρὸς τὸν Θεόν, τότε αὕτη ὀνομάζεται ἔρως θεϊκός. Διὰ νὰ μάθωμεν δὲ τὰ ἀποτελέσματα τῆς μακαρίας ταύτης ἀρετῆς, τῆς πρώτης κλειδὸς τοῦ Παραδείσου, τῆς θεϊκῆς δηλ. ἀγάπης, πρέπει νὰ διευκρινίσω-

μεν καὶ διατυπώσωμεν ὅσον τὸ δυνατὸν τὰς διακριτικὰς προτάσεις τῶν ἀνωτέρω στίχων τοῦ Εὐαγγελίου : « Ἀγαπήσεις, λέγει, Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου ».

Ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου, ἀγαπητοί, ἀποτελεῖ τὸ ταμειυτήριο πᾶν των τῶν πνευματικῶν συναισθημάτων αὐτοῦ· ἐν αὐτῇ θησαυρίζονται ὅλοι οἱ λογισμοί, τοὺς ὁποίους διευθύνει ὡς ὁ πηδαλιούχος τοῦ πλοίου, ὁ νοῦς· ἐξ αὐτῆς τῆς καρδίας ἐξέρχονται αἱ καλὰ καὶ κακὰ ἐπιθυμίαι. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀποβάλλῃ ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ του τὸν ἔνδον καὶ νέον (κατὰ τὸν Ἀπόστολον) ἄνθρωπον, καὶ ἐνδυθῇ τὸν ζώοντα ἄνθρωπον, τότε γίνεται ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου τούτου σπήλαιον ληστῶν (δαίμόνων)· ἐξ αὐτῆς τότε ἐξέρχονται αἱ κακὰ ἐπιθυμίαι, φόνοι, μοιχεῖαι, ἀσέλγεια καὶ πᾶσαι ἀκατονόμαστοι ἀκολασίαι. « Ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονηροί, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνείαι, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι. Ταῦτά ἐστι τὰ κοινούντα τὸν ἄνθρωπον ». (Ματθ ΙΕ'. 19, 20). Ὅταν ὁμοῦς ὁ ἄνθρωπος ὁ χριστιανὸς ἐκ τοῦ ἐναντίου ἀποβάλλῃ ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ του τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον καὶ ἐνδυθῇ τὸν νέον, τὸν ἀνακαινούμενον, (κατ' αὐτὸν τὸν Ἀπόστολον) τότε ἡ καρδία τοῦ τοιοῦτου ἀνθρώπου γίνεται κατοικητήριον τοῦ Παναγίου Πνεύματος· τότε ἀνοίγονται οἱ θησαυροὶ τῆς καρδίας τοῦ ἀνθρώπου τούτου καὶ ἐξέρχονται ὡς ποταμοὶ οἱ καλοὶ καὶ θεάρεστοι λογισμοί, οἵτινες διευθυνόμενοι διὰ τοῦ νοῦς πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν καὶ θεάρε-

στον, ἐπιδρῶσι πρὸς ψυχικὴν ὠφέλειαν τοῦ πλησίον.

Ἄλλ' ἡμεῖς θέλομεν νὰ μάθωμεν προσέτι καὶ τὰ ιδιώματα τῆς θεϊκῆς ἀγάπης, καὶ τί θέλει νὰ εἰπῇ ὁ Σωτὴρ ἡμῶν « ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου ». Ὑπόθετε, ἀδελφέ, ὅτι παρέστη διὰ τῆς βίας ὁ προστάτης σου, ὁ εὐεργέτης σου, ὁ πατὴρ σου, ἡ μήτηρ σου ἢ ὁ ἀδελφός σου, ὅπως ἀδίκως ἔμπροσθεν τοῦ τυράννου κακούργου, καὶ ἐνώπιόν σου ἀρχίζουσιν τὰ βλασφημιακά ὄργανα διὰ τῶν χειρῶν τῶν κοκούργων νὰ ξεσχίζωσι τὸ σῶμα τοῦ πατρὸς σου, ἢ τοῦ προστάτου καὶ εὐεργέτου σου, τότε βλέπων σὺ τὰ βάσανα, τὰ ὁποῖα ὑποφέρει οὗτος, καίεται ἡ καρδία σου ὑπὸ τοῦ συγγενητικοῦ φίλτρου διὰ τὸν πάσχοντα πατέρα σου. Ἐ! λοιπὸν, ἀγαπητέ, ἐὰν διὰ τὸν πρόσκαιρον καὶ θνητὸν πατέρα σου, τὸν προστάτην καὶ εὐεργέτην σου, τὸν ὁποῖον βασανίζουν, πονεῖ καὶ καίεται ἡ καρδία σου τόσον, πόσον πρέπει νὰ καταφλέγεται αὕτη διὰ τὸν οὐράνιον σου Πατέρα, τὸν Ἀθάνατον, τὸν Ποιητὴν, τὸν Πλάστην σου, τοῦ ὁποῦ ἡ φιλοστοργία καὶ ἡ φιланθρωπία ὑπερβαίνει πᾶσαν φιλοστοργίαν τῶν θνητῶν πατέρων τῆς γῆς; Ὅστις διὰ νὰ σὲ ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ ἐχθίστου ἐχθροῦ σου τοῦ διαβόλου, ἐνηνθρώπησε, ἐσταυρώθη καὶ ἔχυσε τὸ πανάγιόν του αἷμα διὰ σέ, ὦ ἄνθρωπε, πόσον, λέγω, πρέπει νὰ ἀγαπήσῃς αὐτόν; Τοιαύτην ἀγάπην ζητεῖ ὁ Θεός, ὅταν λέγῃ : « Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου ». Ἡ τοιαύτη ἀγάπη, ὅταν ἀνάψῃ εἰς

τὴν καρδίαν τοῦ εὐσεβοῦς χριστιανοῦ καταφλέγει πάντα τὰ σαρκικά πάθη τοῦ ἀνθρώπου, καὶ κατακαίει πάντας τοὺς αἰσχροὺς καὶ ἀτόπους λογισμοὺς· καὶ ὅταν ἀπαλλαχθῇ ἀπὸ αὐτὰ τότε ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδία (αἱ δύο αὗται ψυχικαὶ δυνάμεις) λαμβάνουσαι τρόπον τινὰ πτέρυγας, ἀνίστανται εἰς ὕψη πρὸς ἔνωσιν τοῦ νοητοῦ Ἑλλίου Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Δὲν δύναμαι, ἀγαπητοί, ἐγὼ ὁ ὑλικὸς καὶ ἀμαρτωλὸς νὰ περιγράψω τὴν τοιαύτην ψυχικὴν κατάστασιν τοῦ τοιοῦτου ἀνθρώπου! Τοιαύτην ἀγάπην πρὸς τὸν Σωτῆρα εἶχον οἱ πνευματοφόροι Ἀπόστολοι μετὰ τὴν φώτισιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Τοιαύτην ἀγάπην εἶχον καὶ οἱ Μάρτυρες· ἔβλεπον ἀπέναντι αὐτῶν τοὺς τυράννους, τὰ ξίφη, τοὺς φούρνους, τὰ τήγανα, τὰ τριβέλια, διὰ τῶν ὁποίων ἐτρύπων καὶ κατέκοπτον τὰ μέλη των καὶ οὐδὲ ποσῶς ἐφοβοῦντο, διότι ἡ τελεία ἀγάπη—κατὰ τὸν Ἐπιστήθιον— «ἔξω βάλλει τὸν φόβον». Ἡ τοιαύτη ἀγάπη ὡς εἴρηται, ὀνομάζεται ἔρως θεϊκός. Ἀπὸ τοιοῦτου θεϊκοῦ ἔρωτος κυριευθέντες καὶ οἱ ὅσοι τῆς ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡμῶν, κατῴρθωσαν ἐκείνα τὰ ὑπεράνθρωπα κατορθώματα τῆς ἀσκήσεως, τῆς νηστείας, τῆς κακουχίας, τῆς ἀγρυπνίας, τῆς κατὰ κράτος νίκης τῶν σαρκικῶν παθῶν καὶ φθάσαντες εἰς τελείαν ἀπάθειαν, ὡς ἄγγελοι ἐν οὐρανῷ ἐπὶ τῆς γῆς ἐπολιτεύθησαν, ἀγιασθέντες ψυχῇ τε καὶ σώματι. Οὗτοι λοιπὸν ἐξεπλήρωσαν τὴν εὐαγγελικὴν φωνήν: «Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου,

καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου» ἥτις ἐστὶ «ἡ πρώτη ἐντολή, ἐν ἣ ὁλος ὁ νόμος καὶ οἱ Προφῆται κρέμονται». Καὶ περὶ μὲν τῆς ἀγάπης ἀροκοῦσι ταῦτα· ἃς εἴπωμεν δὲ καὶ περὶ τοῦ ἄλλου καρποῦ τοῦ Πνεύματος, ἡγουν τῆς χαρᾶς.

Περὶ χαρᾶς

Εἴπομεν ἀνωτέρω περὶ ἀγάπης ὅσα ἦτο δυνατόν, ἃς εἴπωμεν δὲ καὶ περὶ τῆς χαρᾶς, καὶ τί εἶδος χαρὰν ἐννοεῖ ὁ Μακάριος Παῦλος. Πολλοὶ νομίζουσιν, ὅτι ἄλλοι μὲν ἐν ταῖς διασκεδάσεσιν, ἐν χορφαδαῖς καὶ συμποσίοις, ἄλλοι δὲ ἐν ταῖς ἀπολαύσεσι τῶν ἡδονῶν καὶ χαροποιῶν τοῦ κόσμου τούτου θὰ εὕρωσι τὴν ἀληθινὴν χαρὰν, ἀγαλλίασιν καὶ εὐχαρίστησιν καὶ ἱκανοποιήσιν τοῦ πόθου των· πλανῶνται δρῶς οἰκτρῶς καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δέ· διότι δὲν εἶναι αὕτη ἡ χαρὰ περὶ ἧς ὁ Παῦλος ὁμιλεῖ. Οὗτος ὁμιλεῖ περὶ πνευματικῆς καὶ οὐχὶ κοσμικῆς χαρᾶς. Ἄς ἴδωμεν δὲ καὶ πόθεν πηγάζει ἡ τοιαύτη χαρὰ.

Πρὶν πέσωσιν οἱ Πρωτόπλαστοι εἰς τὸ ἁμάρτημα τῆς παρακοῆς, ἠσθάνοντο καὶ ἀπελάμβανον πλήρως τὸ ἀθάνατον τοῦτο δῶρον ἐν τῷ Παραδείσῳ, μὴ χορταζόμενοι νὰ χαίρωσιν, ἀπολαμβάνοντες τὸ ἄρρητον κάλλος τῆς μακαρίας θεότητος· ἐκεῖ ἐβασίλευεν ἡ ἀληθινὴ χαρὰ, ἡ εἰρήνη, ἡ ἀπάθεια καὶ εὐφροσύνη. Ὅτε δὲ εἰσῆλθεν ἡ ἁμαρτία καὶ ἐξέπεσον εἰς τὸ παράπτωμα τῆς παρακοῆς, καὶ συνεπῶς ἐξαχθέντες τοῦ Παραδείσου, τότε ἔχασαν φεῦ! τὸ οὐράνιον τοῦτο δῶρον· καὶ ἀντὶ χαρᾶς ὑπέφερον θλίψεις, στενοχωρίας καὶ

τὰ ἄλλα, ὅσα παρουσιάζονται διαδοχικῶς εἰς τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον. «Ὅτι ἤκουσας τῆς φωνῆς τῆς γυναικὸς σου καὶ ἔφαγες ἀπὸ τοῦ ξύλου, οὗ ἐνετειλάμην σοι τούτου μόνον μὴ φαγεῖν, ἀπ' αὐτοῦ ἔφαγες, ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις σου· ἐν λύπαις φαγῇ αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου· ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀνατελεῖ σοι καὶ φαγῇ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ· ἐν ἰδρωτί τοῦ προσώπου σου φαγῇ τὸν ἄρτον σου, ἕως τοῦ ἀποστρέψαι σε εἰς τὴν γῆν, ἐξ ἧς ἐλήφθης· ὅτι γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ» (Γέν. Κεφ. Γ'. 17, 18, 19). Ἐκτοτε ὁ ἀποστάτης ἄνθρωπος διαδοχικῶς μετὰ τὴν παράβασιν τοῦ Ἀδάμ, ἐδοκίμαζε καὶ δοκιμάζει τὰς φοβερὰς ταύτας συνεπειὰς τῶν θλίψεων καὶ στενοχωριῶν ἐν τῇ ἁμαρτωλῇ ζωῇ αὐτοῦ. Ποῦ καὶ ποῦ σποραδικῶς καὶ σπανίως εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην παρουσιάζονται ἄνθρωποι ἀγαθοὶ καὶ γενναῖοι, οἵτινες διὰ τῆς πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἔφθασαν εἰς τὸ στάδιον τῆς ἀγιότητος, καὶ εὐαρεστήσαντες τῷ Θεῷ διὰ τῆς τηρήσεως τῶν ἐντολῶν Αὐτοῦ, ἀπελάμβανον τὸ ἀθάνατον τοῦτο δῶρον· δηλ. τὴν χαρὰν τὴν πνευματικὴν. Ἐξ ὧν ὁ Ἀβραάμ, ὁ Ἰσαάκ, ὁ Ἰακώβ, οἱ Δώδεκα Πατριάρχαι, ὁ Μωϋσῆς, ὁ Δαβίδ, οἱ Προφῆται καὶ ἄλλοι τινές. Οἱ πλεῖστοι ὁμῶς τῶν ἀνθρώπων ἐπορεύοντο ἐν τῷ σκότει καὶ ἀγνοίᾳ καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ, νομίζοντες ὅτι ἐν ταῖς ἀπολαύσεσι τοῦ κόσμου θὰ εὕρωσι τὴν ἀληθινὴν χαρὰν καὶ εὐφροσύνην.

Ὅτε δὲ ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου καὶ ἐσαρκώθη ὁ Υἱὸς καὶ

Λόγος τοῦ Θεοῦ, γενόμενος ἄνθρωπος, καὶ ἐσταυρώθη καὶ ἐτάφη, τότε ἀναστὰς ἐκ τοῦ τάφου, ἐπήγαγεν ὡς ἐκ πηγῆς ἀεννάου τὸ θεϊκότατον τοῦτο δῶρον, ἡ πνευματικὴ, λέγω, χαρὰ· τότε πρῶτος Αὐτὸς μετέδωκε τὴν χαρὰν εἰς τὰς Μυροφόρους διὰ τῆς φράσεως «χαίρετε». Ἀλλὰ καὶ ὅτε ἦτο ἐν τῇ ζωῇ ὁ Κύριος ἡμῶν, οἱ Μαθηταὶ τοῦ ἔχοντες τὴν συνειδησιν αὐτῶν καθαρὰν, ἀπελάμβανον τὸ οὐράνιον τοῦτο δῶρον. Κατὰ δὲ τὴν νύκτα, ὅτε ἔμελλε νὰ παραδοθῇ τοῖς Ἰουδαίοις, προέλεγεν εἰς τοὺς Μαθητάς του τὴν μέλλουσαν χαρὰν, ἣν θὰ ἀπέκτουν μετὰ τὴν Ἀνάστασιν καὶ τὴν κάθοδον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. «Καὶ ὑμεῖς οὖν λύπην νῦν ἔχετε· πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἶρει ἀφ' ὑμῶν» (Ἰωάν. ΙΣΤ'. 22). Ὅτε δὲ ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν ὁπόσῃν χαρὰν μετέδωκεν εἰς τοὺς Μαθητάς του, ὅτε εἶδον Αὐτὸν ἐπανειλημμένως ζῶντα, ἐξαίφνης ἐνώπιον αὐτῶν; «Οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιμένη ἦν ἐν ἡμῖν, ὡς ἐλάλει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡς διήνοιγεν ἡμῖν τὰς γραφάς;» (Λουκ. ΚΔ'. 32). «Καὶ αὐτοὶ προσκυνήσαντες Αὐτὸν ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης». (Αὐτόθι ΚΔ'. 52).

Ἄλλ' ἐνεργέστερον ἐρριζώθη ἐν ταῖς καρδίαις τῶν Ἀποστόλων τὸ θεϊκότατον τοῦτο φυτὸν καὶ δῶρον, ἐν τῇ καθόδῳ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· οὕτως ὥστε καὶ ὁσάκις ὑπέφερον καὶ ἐδέροντο ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων ἔχαιρον χαρᾷ ἀνεκφράστῃ. «Καὶ προσκαλεσάμενοι τοὺς Ἀποστόλους δεῖραντες, παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν

ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέ-
λυσαν αὐτούς· οἱ μὲν οὖν ἐπορεύον-
το χαίροντες ἀπὸ προσώπου
τοῦ συνεδρίου, ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνόμα-
τος αὐτοῦ (τοῦ Ἰησοῦ) κατηξιώθη-
σαν ἀτιμασθῆναι». (Πράξ. ΣΤ'.
40, 41).

Ὁ δὲ μακάριος Παῦλος ἐν ταῖς
ἐπιστολαῖς του συχνάκις συνιστᾷ
τὴν χαράν. Ἰδοὺ πῶς γράφει πρὸς
τοὺς Φιλιππισίους: «Εἴ τις οὖν πα-
ράκλησις ἐν Χριστῷ, εἴ τι παραμύ-
θιον ἀγάπης, εἴ τις κοινωνία Πνεύ-
ματος, εἴ τις σπλάγχνα καὶ οἰκτιρ-
μοί, πληρώσατέ μου τὴν χαράν, ἵνα
τὸ αὐτὸ φρονῇτε, τὴν αὐτὴν ἀγά-
πην ἔχοντες σύμψυχοι, τὸ ἐν φρο-
νοῦντες». (Φιλίπ. Β'. 1, 2).

Ὅτε δὲ ἐπλησίζεν ὁ καιρὸς τοῦ
μαρτυρίου του, πλημμυρίζον τὸ οὐ-
ράνιον τοῦτο δῶρον ὅλην τὴν καρ-
δίαν του, ἔγραφεν ὁ τρισμακάριος
πρὸς τοὺς ἰδίους: «Ἄλλ' εἰ καὶ
σπένδομαι (θυσιάζομαι) ἐπὶ τῇ θυ-
σίᾳ καὶ λειτουργίᾳ τῆς πίστεως ὑ-
μῶν, χαίρω καὶ συχαίρω πᾶσιν ὑ-
μῖν· τὸ δ' αὐτὸ καὶ ὑμεῖς χαίρετε καὶ
συχαίρετέ μοι.» (Αὐτόθ. 17, 18).

Ἐρχεται ἤδη τὸ πλῆθος τῶν
Μαρτύρων, ἵνα διὰ τῆς πείρας ἀπο-
δείξῃ τὴν ἐνέργειαν τοῦ οὐρανίου
τούτου δώρου. Οἱ Μάρτυρες δηλ. ἐ-
δέροντο, ἐκαίοντο, ἐσφάζοντο, δια-
φοροτρόπως βασανιζόμενοι, μ' ὅλα
ταῦτα ἀντὶ νὰ ἐκκαλίσουν τοὺς τυ-
ράννους καὶ φονεῖς των, ἡὺχαρί-
στουν λέγοντες: Σᾶς εὐχαριστοῦ-
μεν, καὶ ἐν χαρᾷ καὶ ἀγαλλιάσει ἀ-
πέθνησκον· προξενοῦντες θαυμα-
σμόν εἰς τοὺς φονεῖς των.

Τί δὲ νὰ εἴπωμεν διὰ τὰ πλήθη
τῶν ὁσίων καὶ ἀσκητῶν, οἵτινες ὑ-

στερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχού-
μενοι, πεινῶντες, διψῶντες καὶ γυ-
μνητεύοντες ἐν ταῖς ἐρήμοις καὶ ταῖς
ὄπαῖς τῆς γῆς, καὶ ὅμως ἔχαιρον
πνευματικῇ χαρᾷ διὰ τὴν ἀπόλαυσιν
τῶν οὐρανίων ἀγαθῶν; Πλὴν καὶ
εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν, εἰς ἐκεί-
νους οἵτινες ἐν ἀκριβεῖα φυλάττουσι
τὰ παραγγέλματα καὶ τὰς ἐντολὰς
τοῦ Θεοῦ ἐν ταπεινώσει καρδίας,
πλημμυρεῖ καὶ εἰς αὐτοὺς τὸ οὐρά-
νιον τοῦτο δῶρον· διότι «Ἰησοῦς
Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς
καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας». Καὶ ἰδοὺ
ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέ-
ρας, ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος.
Ἀμήν». (Ματθ. ΚΗ'. 20). Ἄλλ'
ἐντελέστερον ἀγαπητοί, ἀπολαμβάνου-
σι τὴν πνευματικὴν ταύτην εὐ-
δαιμονίαν, εὐφροσύνην καὶ ἀγαλ-
λασιν αἱ ἅγαι ψυχαὶ τῶν ἁγίων εἰς
τὴν ἄλλην ζωὴν τὴν οὐράνιον. Ἐκεῖ
εἶναι ἡ ἀμιγῆς λύπης χαρά· χαρὰ
ἀνεκκάλητος, χαρὰ ἀφάνταστος, χα-
ρὰ ἀπερίγραπτος. «Ἐνθα οὐκ ἔστι
πόνος, οὐ λύπη, οὐ στεναγμός, ἀλλὰ
ζωὴ ἀτελεύτητος». (Νεκρ. ἀκολουθ.)

(Ἀκολουθεῖ)

ΟΜΙΛΙΑ ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ

(Ἀπὸ μίαν ὁμιλίαν τοῦ αἰδεσιμωτά-
του ἱερέως Κωνστ. Γωγοβίτη ἐφημερίου
Ἀγριᾶς, ἐκφωνηθεῖσαν ἐκεῖ, τὴν ὁποίαν
ἐξητήσαμεν νὰ δημοσιεύσωμεν ἐκ κα-
θήκοντες καὶ ἐξ ἀγάπης πρὸς τὸν λαμπρὸν
τοῦτον ἐργάτην τοῦ Εὐαγγελίου.

«Τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπος, ἐὰν
κερδίῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ἑ-
μωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ;»

Μία ἀπὸ τὰς μεγάλας καὶ σπουδαιο-
τέρας εὐαγγελικὰς ῥήσεις εἶναι καὶ οἱ
πρὸ ὀλίγου ἀναγνωσθέντες βαρυσή-

μαντοι λόγοι τοῦ Κυρίου. Ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι θὰ ἡδυνάμεθα νὰ ἀγοράσωμεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τὸν ἡλίον καὶ τοὺς ἀστέρας, καὶ ἐν γένει τὸ σὺμπαν ὅλον, μὲ τὴν διαφορὰν ὅμως νὰ ἐχάναμεν τὴν ψυχὴν μας, εἰς τί θὰ ὠφελοῦμεθα ; Ὅταν π. χ. τυφλωθῇ τις τῶν ἀνθρώπων καὶ τὴν παρουσιάξουν ἔμπροσθέν του ἀρκετὰς ποσότητας λιρῶν καὶ ἄλλων τιμαλφῶν εἰδῶν εἰς τί θὰ ὠφελθῇ ὁ τυφλὸς ἐκεῖνος, ὅστις δὲν ἔχει ὄρασιν ; Κατὰ παρόμοιον τρόπον καὶ ἐκεῖνος ὅστις κερδίζει τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιώνεται εἰς τὴν ψυχὴν, οὐδὲν ὠφελεῖται. Μᾶλλον ζημιούται. Καὶ ζημιούται, διότι δὲν χάνει χρήματα ἢ κτήματα, τὰ ὁποῖα δυνατόν συντόμως νὰ ἐπανεύρῃ καὶ ἀσφαλῶς θὰ τὰ ἀντικαταστήσῃ μὲ διάφορα ἄλλα εἶδη ἐν καιρῷ. Ἄλλ' ἔστω ὅτι δὲν κατώρθωσε νὰ ἐπανεύρῃ τὰ ἀπολεσθέντα χρήματα ἢ κτήματα, ἔχει ὅμως ἄλλην ὠφέλειαν ἀσυγκρίτως περισσοτέραν. Καὶ ποῖαν ὠφέλειαν ; τὴν ψυχικὴν. Ποῖαν ψυχικὴν ; Τὸ ὅτι ἀναπαύεται καὶ εἰς τὰ ὀλίγα καὶ τὸ ὅτι ἐλπίζει μίαν καλλιτέραν αὔριον ἐν τῇ ἄλλῃ ζωῇ. Ἐν οὐρανῷ δηλαδὴ. Διότι ἡ ψυχὴ ὅταν παρουσιασθῇ εἰς τὸν Κύριον ἀναμάρτητος, δὲν ἔχει νὰ χάσῃ τίποτε, διότι ἔχει τὴν ψυχὴν τοῦ ἀθάνατον. Ἡ ψυχὴ δὲν εἶναι θνητὴ, ὅπως νομίζουν μερικοὶ ὕλισται καὶ ἄλλοι, οἱ μὴ γνωρίζοντες καλῶς τὴν διδασκαλίαν τοῦ χριστιανισμοῦ, ὡς καὶ οἱ μὴ ἔχοντες καὶ οὐδὲ τὴν στοιχειώδη ἀκόμῃ μόρφωσιν. Ἡ ψυχὴ εἶναι αἰώνια, ὑπάρχει καὶ πέραν τοῦ τάφου. Ἀφοῦ δὲν ἐκμηδενίζεται ἡ ὕλη, ὡς ἀπέδειξεν ἡ ἐπιστήμη, παρὰ μόνον μεταβάλλεται, ἀλλάζουσα κατάστασιν, πῶς

λοιπὸν θὰ ἐκμηδενισθῇ ἡ ψυχὴ, ἥτις δὲν εἶναι ὕλη, ἀλλὰ πνεῦμα ; Τὸ πνεῦμα λοιπὸν δὲν εἶναι ὕλη, ἀλλ' εἶναι πνεῦμα, καὶ ἐφ' ὅσον εἶναι πνεῦμα δὲν μεταβάλλεται, ἀλλὰ καὶ δὲν ἀποθνήσκει, συνεπῶς δὲν ἐκμηδενίζεται, ἀλλὰ ζῇ καὶ θὰ ζῇ αἰωνίως, διότι καὶ ὁ Θεός, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον, αἰωνίως ζῇ καὶ θὰ ζῇ.

Περὶ τῆς ψυχῆς μερικοὶ σοφοὶ τῆς ἀρχαιότητος λέγουσιν τὰ ἑξῆς :

Ὁ Κλεόβουλος λέγει : «Εὖ τὸ σῶμα ἔχειν καὶ τὴν ψυχὴν». Ὁ δὲ Ναπολέων λέγει : «Ἡ καρδία δυνατόν νὰ βαλίσῃ καὶ ἡ ψυχὴ νὰ μείνῃ ἀκλόνητος». Ὁ δὲ Ἐπίκτητος μεταξὺ τῶν ἄλλων λέγει καὶ τὸ ἑξῆς : «Καὶ ὅμως οὐδεὶς σκοτίζεται διὰ ψυχικὴν παράλυσιν». Ἄλλος δὲ σοφός, ὁ Κλείταρχος παραινεῖ «τῆς ψυχῆς ὡς ἡγεμόνος ἐπιμελοῦ τοῦ δὲ σώματος ὡς στρατιώτου προνοεῖ».

Ἄλλος δὲ ἀκόμῃ φιλοσοφικώτερον φιλοσοφεῖ καὶ λέγει : «Εἰμαι πεπεισμένος ὅτι ἔχω ψυχὴν» ὅλα τὰ βιβλία, μὲ τὰ ὁποῖα οἱ ὕλισται ἐμόλυναν τὸν κόσμον, δὲν δύνανται νὰ μὲ πείσουν περὶ τοῦ ἐναντίου». (Stevne) Στέβν.

Ὁ Πλάτων λέγει : «Ψυχὴ πᾶσα ἀθάνατος· τὸ γὰρ ἀεικίνητον ἀθάνατον». Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον διαρκῶς κινεῖται εἶναι καὶ ἀθάνατον. Ἡ ψυχὴ λοιπὸν δὲν ἀποθνήσκει. Ζῇ καὶ πέραν τοῦ τάφου. Ζῇ διότι εἶναι πνεῦμα καὶ ὄχι ὕλη. Ἡ ὕλη οὔτε βλέπει οὔτε ἀκούει. Ἐνῷ ἡ ψυχὴ καὶ βλέπει καὶ ἀκούει, κατὰ τὸν σοφὸν Κικέρωνα. Μάλιστα ἀγαπητοί μου, ὑπάρχει ψυχὴ. Καὶ ψυχὴ ἀθάνατος. Ἀθάνατος, διότι ἀθάνατος εἶναι καὶ ὁ Δημιουργὸς τῆς Θεός. Εἶναι ἀθάνατος καὶ οὐχὶ μόνον διὰ τῆς φιλοσοφίας, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς

ἐπιστήμης ἀπεδείχθη τοῦτο, τὸ τῆς ἀθανασίας δόγμα. Ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖται, εἰπομεν, ἐκ σώματος θνητοῦ καὶ ψυχῆς ἀθανάτου. Τὸ σῶμα ἐν τῇ ὕλικῇ ιδιότητι ἔχει τὸν βραχίονα, τὸ γένειον, τοὺς ὀνυχας καὶ τὰ ἄλλα μέλη τοῦ σώματος, ἅτινα δὲν διανοοῦνται, δὲν σκέπτονται. Τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου ἀποσυντίθεται, διαλύεται, ἀλλὰ ἡ ὕλη ἣτις τὸ ἀποτελεῖ, οὐδέποτε καταστρέφεται, διότι διασπείρεται εἰς τὸν ἀέρα, εἰς τὴν γῆν, εἰς τὸ ὕδωρ καὶ ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ περιβάλλοντος σχηματίζει νέους χημικοὺς συνδυασμούς, καὶ ἀκριβῶς διὰ τοῦτο δὲν ἀπόλλυται καὶ δὲν ἐκμηδενίζεται. Λοιπὸν ἀφοῦ ἡ ὕλη δὲν καταστρέφεται, ἀλλὰ μόνον μεταβάλλεται, κατὰ περισσότερον λόγον ἡ ψυχὴ εἶναι ἀφθαρτος, ἀκατάστρεπτος καὶ οὐδέποτε ἐκμηδενίζεται. Ἡ ψυχὴ συγκεντρώνει ὅλας τὰς αὐλοὺς δυνάμεις, τὰς διοικεῖ καὶ τὰς διευθύνει κατὰ τὰς θελήσεις της, διότι αὕτη εἶναι κάτοχος τοῦ χαρίσματος τῆς ἀθανασίας. Ὁ σοφὸς ἱατρὸς Νέκταρ εἶπε: «Διανοοῦμαι· ἄρα καὶ ὑπάρχω». Ὁ δὲ μέγας καὶ πολλὸς ἱατρὸς Ἀντίγονος Πολυμέρης εἰς τὸ σύγγραμμά του «Ἡ ἐπαύριον τοῦ θανάτου» λέγει τὸ ἐξῆς ἐπιστημονικώτατον ῥητόν· «Διανοοῦμαι· ἄρα εἶμαι ἀθάνατος, ἡ ψυχὴ μου εἶναι ἀθάνατος, ἂν ὑπάρχη, ἀλλὰ ἀφοῦ διανοοῦμαι, ὑπάρχει». Ἐκτὸς ὅμως τούτων τῶν φιλοσοφικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν ἀποδείξεων, ὑπάρχει καὶ ἄλλη ἀπόδειξις περὶ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς, συμφώνως πρὸς τὰ ῥητὰ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου. Πολλάνκις θὰ συναντήσωμεν τοιαῦτα ῥητὰ ἐν τῇ Ἀγίᾳ Γραφῇ, ἂν τὴν ἀναγνώσωμεν προσεκτικῶς· καὶ ἐκεῖ θὰ βεβαιωθῶμεν ἀρκούντως ὅτι ἡ ψυχὴ ὄντως ὑπάρχει

καὶ ὄντως εἶναι ἀθάνατος. Συνεπῶς ἄς δώσωμεν προσοχὴν μεγάλην εἰς τὸ ζήτημα τῆς ψυχῆς μας. Ἄς προσέξωμεν ἀπὸ πονηρὰν νὰ τὴν μεταβάλωμεν εἰς ἀγαθὴν. Ἀπὸ βέβηλσαν εἰς τὸ κακόν, νὰ τὴν μεταβάλωμεν εἰς βέβηλσαν πρὸς τὸ ἀγαθόν. Ἀπὸ ἀδίκον νὰ τὴν καταστήσωμεν δικαίαν, ἀπὸ μεμολυσμένην ἀμόλυντον· ἀπὸ ἀκάθαρτον καθαρὰν.

Καὶ τοῦτο ποιοῦντες καὶ πράττοντες, θὰ δυνηθῶμεν μίαν ἡμέραν νὰ παρουσιάσωμεν τὴν ψυχὴν μας εἰς τὸν Κύριόν μας κατὰ τὴν δευτέραν Του παρουσίαν, ὅσαν καὶ δικαίαν, γεμάτην ἐκ τῶν καρπῶν τῆς ἀρετῆς, ἐστολισμένην ὡς κήπον ἐπανθῆ, ἐνδεδυμένην ὡς βασίλισσαν (χρυσοπικιλτῶς ἐνδεδυμένην), ἵνα ἀξιοθῶμεν καὶ ἀκούσωμεν ἐκ τοῦ στόματος τοῦ Κυρίου μας τὰ ὠραῖα καὶ γλυκύτατα ἐκεῖνα λόγια, τὰ ὁποῖα θὰ μᾶς εὐφραίνουν αἰωνίως τὴν καρδίαν καὶ τὰ ὁποῖα εἶναι τὰ ἐξῆς· «Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν αἰώνιον βασιλείαν». Καὶ τοῦτο ἀκούοντες θὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου μας καὶ θὰ ἐλπίσωμεν αἰωνίως τὸ φωτεινὸν πρόσωπον τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὗ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Κ. Γωγοβίτης
Ἱερεύς.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑΙ ΔΕΗΣΕΙΣ

ΜΕΤΑ ΔΕΣΜΑΤΙΟΝ

ΔΕΗΣΙΣ Β΄.

Ὅπως τὸν Θεὸν ἐν τοῖς ἔργοις Αὐτοῦ
δοξολογῶμεν.

Μέγας εἶ Κύριε καὶ θαυ-
μαστὰ τὰ ἔργα Σοῦ! Πάντα

ἐν σοφίᾳ ἐποίησας! Ἐν αὐτοῖς τὴν παντοδυναμίαν Σου πάντες θαυμάζομεν, καὶ τὴν ὑπερτάτην σοφίαν Σου δισπῶμεν. Ἐνώπιον δὲ τῆς παντοδυναμίας Σου τὴν ἀδυναμίαν ἡμῶν συναισθανόμεθα, καὶ Σὲ ἐγκαρδίως ἐπικαλούμεθα.

Ἐνώπιον τῆς ὑπερτάτης σοφίας καὶ τελειότητός Σου, τὴν ἀτέλειαν ἡμῶν καθορῶμεν, καὶ ταπεινοὶ τῷ πνεύματι πλήρεις δὲ σεβασμοῦ καὶ κατανύξεως ἐνώπιόν Σου γονυπετοῦμεν, Σὲ εὐλογοῦντες, καὶ ἐπὶ Σὲ ἐλπίζοντες.

Σὺ, Κύριε, τὸν μεγαλοπρεπῆ τοῦτον καὶ παγκόσμιον Ναόν, καὶ τὸν οὐράνιον αὐτοῦ θόλον, καὶ τὰ λάμποντα ἐν αὐτῷ φῶτα ἐκ τοῦ μηδενὸς ἐδημιούργησας, ὅπως ἐν τῷ Ναῷ τούτῳ πάντες Σὲ δοξάζωμεν καὶ Σὲ εὐλογῶμεν.

Σὺ ἐν τῇ ἀφάτῳ ἀγαθότητί Σου εἰπας γεννηθήτω φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς, καὶ τὸ φῶς τὴν φύσιν ἐφαίδρυνε καὶ ἐξωογόνησε, καὶ ἡ φύσις διὰ τοῦ φωτός μειδιῶσα, τὴν χάριν καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῆς Σοὶ ἐκφράζει.

Σὺ τὰ ὕδατα ἀπὸ τῆς γῆς κρεμάσας, εἰς νεφέλας αὐτὰ ἀνυψοῖς, καὶ διὰ νεφελῶν ἐν τῇ ὑπερτάτῃ δικαιοσύνῃ Σου τοὺς μὲν ἀμαρτωλοὺς κατακλύσεις, τοὺς δὲ δικαίους παρηγορεῖς καὶ εὐφραίνεις.

Σὺ ἡ αἰώνιος ζωὴ τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἁρμονίαν εἰς τε τὰ οὐράνια καὶ ἐπίγεια πλάσματά Σου ἐχορήγησας, Κύριε, ὅπως πάντες ἐν ἁρμονίᾳ ζῶντες, τὸ πανάγιον ὄνομά σου ἐγκαρδίως δοξάζωμεν.

Σὺ, Πανάγαθε, ἐντός τοῦ γυνίου καὶ φθορτοῦ ἡμῶν σώματος τὴν ἀθάνατον καὶ λογικὴν ψυχὴν ἐνεφύσησας, ὅπως ἀληθεῖς εἰκόνας τῆς θεότητός Σου ἀναδείξης ἡμᾶς ἐπὶ τῆς γῆς. Σοὶ

εὐγνωμονοῦμεν, Σοὶ εὐχαριστοῦμεν, οὐράνιε Πάτερ.

Διὰ δὲ τῆς ψυχῆς ἡμῶν ἐνώπιον τοῦ οὐρανοῦ Σου θρόνου ἀνυψούμενοι, καὶ Σοὶ κοινωνικοὶ γινόμενοι, θερμῶς Σὲ καθικετεύομεν ὅπως μηδέποτε παύσης διαφωτίζων καὶ ἐνισχύων ἡμᾶς διὰ τῶν θείων ἔργων καὶ τῆς θείας διδασκαλίας εἰς τὴν ἀληθῆ λατρείαν καὶ τὴν ἐγκάρδιον δοξολογίαν Σοῦ τοῦ πανσόφου καὶ παντοδυνάμου Δημιουργοῦ, καὶ τοῦ ἐπουρανοῦ ἡμῶν Πατρός. Ἀμήν.

Τὰ πάντα ἐποίησας ἐν σοφίᾳ.

Μεγάλα τὰ ἔργα Σου, θαυμαστά.

Μεγάλῃ ἐγκάρδιος κ' ἡ λατρεία.

Ἦν Σοὶ ὀφείλω Θεέ Ποιητά.

Ἀείποτε θέλω θερμῶς Σὲ λατρεύει,

Διότι μ' ἔδωκας νοῦν καὶ ψυχὴν.

Ἀείποτε θέλω Σὲ ἱκετεύει.

Νὰ μὲ φυλάττης Θεέ μου. Ἀμήν.

ΠΕΡΙ ΙΕΡΩΣΥΝΗΣ

— Τὸν ἱερωμένον καὶ πάντων μὲν χρῆ καθαρεύειν τῶν παθῶν· ἐξαιρέτως δὲ πορνείας καὶ μνησικακίας, μηδὲ φιλήν ἔχειν φαντασίαν, εἰμὴ μέλλει καθάπερ λελωθήμενος ἢ ἀσδόλης κεχρισμένος τὰς ὄψεις, σώματος ἀπτόμενος βασιλικοῦ, στυγητὸς καὶ ὀδελυκτός.

— Ἱερεὺς γάρ τις ἐν ταῦτ' ἅμα καὶ μοναχὸς εὐλαθείας δόξαν ἔχων, καὶ πολλοῖς τῆς ἔξωθεν ἐπιφανείας τίμιος νομιζόμενος, ἐνδοθεν δὲ κρυπτῶς λαγνεύων καὶ μολυνόμενος, τὴν θείαν καὶ ἱερὰν ἐπιτελὼν λατρείαν, ἐπὶ τῇ τοῦ Χερουβικοῦ προσήγγισεν ὕμνωδιᾷ, τὸν αὐχένα ὑποκλίνας ὡς σὺνηθες ἐπὶ προσθεν τῆς Ἀγίας Τραπεζῆς καὶ τὸ «οὐδαὶς ἄξιος» ἐπαναγινώσκων, ἐξαίφνης εὐρέθη νεκρός. Ἐπὶ τοιοῦτου σχήματος καταλιπούσης αὐτὸν τῆς ψυχῆς.

Ἐκ τοῦ Λαυσηϊτικοῦ κώδικος

M 54 αἰῶνος ΙΖ'.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

Ἐν ᾧ εἰσάγεται Ἡλίας (ὁ προφήτης) καὶ ὁ Ληστής (ὁ
μετὰ τοῦ Χριστοῦ σταυρωθεὶς) διαλεγόμενοι ἐν τῷ
παραδείσῳ.

ΚΑΤ' ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ

ΗΛΙΑΣ

Ἀνθρωπε ποῖος εἶσαι σὺ καὶ ποῖος ἔ-
[στεῖλέ σε ;

ἔδω εἰς τὸν Παράδεισον καὶ τίς ὠδήγησέ σε ;

ΛΗΣΤΗΣ

Ἀνθρωπος εἶμαι ἐκ τῆς γῆς, ὡσάν καὶ σᾶς
[πλασμένος

μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ τοῦ Πλάστου τι-
[μημένος.

ΗΛΙΑΣ

Βλέπομεν πῶς εἰς ἄνθρωπος μὰ τίς εἶσαι
[ρωτοῦμεν

πῶς ἐπροχώρησες ἐδῶ ; ἐτοῦτο ἀποροῦμεν.

ΛΗΣΤΗΣ

Βλέποντες ἄνθρωπον λοιπὸν τί πλέον ἐρω-
[τᾶτε ;

κ' ἐσεῖς δὲν εἰσθε ἄνθρωποι ; ἐδῶ οὖν τί
[ζητᾶτε ;

ΗΛΙΑΣ

Γέροντα δὲν σὲ βλέπομεν, ἀλλ' οὐδὲ ἱερέα
πῶς συντυχαίνης τὸ λοιπὸν ὡς τόσο θαρ-

[ραλέα ;

ΛΗΣΤΗΣ

Γέροντας δὲν εἴμ' ἐγώ, οὐδὲ ἱερωμένος
μ' ἔστειλεν ὁμοῦς ὁ Θεὸς ἅς εἶναι δοξα-
[σμένος.

ΗΛΙΑΣ

Δὲν ὁμοιάζεις ἐκ Θεοῦ νᾶσαι ἀπεσταλμένος,
ἐσ' εἶσαι ἀγριάνθρωπος, φονιάς καὶ αἰ-
[ματωμένος.

ΛΗΣΤΗΣ

Δὲν ὁμοιάζω ἀληθῶς, πλὴν ἡ φιλανθρωπία
τοῦ Ἰησοῦ μὲ ἔσωσεν ὡς ἄπειρος καὶ θεία.

ΗΛΙΑΣ

Εὐλογημένε Ἰησοῦ, μὰ πῶς ; νὰ ζῆς εἰ-
[πὲς μας

πῶς σ' ἔσωσε ; τί ἔκαμες ; πολλὰ γὰρ εὖ-
[φρανές μας.

ΛΗΣΤΗΣ

Εὐλογητὸς ὁ Κύριος, μὲ ἕνα λόγον μόνον,
μὲ ἔσωσε, μ' ἐδέχθηκε χωρὶς κόπον καὶ
[πόνον.

ΗΛΙΑΣ

Ζῇ Κύριος, μὰς ὁμιλεῖς μυστήριον με-
[γάλον

εἰπέ το ὅμως ἐξ ἀρχῆς πρὸς πίστωσίν μας
[μᾶλλον.

ΛΗΣΤΗΣ

Ζῇ ὁ Θεός, νὰ τὸ εἰπῶ, ὄντας ἐσταυρωμένος
ὁ εὐεργέτης Ἰησοῦς στὸ ξύλο καρφωμένος.

ΗΛΙΑΣ

Ἦλιε, καὶ πῶς ἐδλεπες τοῦ κόσμου τὸν
[Δεσπότην

ἐσταυρωμένον τὸν Χριστόν, βαβαί ! τὸν
[φωτοδότην ;

ΛΗΣΤΗΣ

Ἦλιος ἐσκοτίσθηκε, γῆ ὅλη ἐκλονίσθη,
μνημεῖα ἠνεώχθησαν καὶ ὁ ναὸς ἐσχίσθη.

ΗΛΙΑΣ

Θαυμάσια ὦ ἄνθρωπε, πράγματα διηγείσαι
καὶ εὐεργέτης μας ἐσὺ ἐπ' ἀληθείας εἶσαι.

ΛΗΣΤΗΣ

Θαύματα τόσα βλέποντας, εὐθὺς ἐγὼ πι-
[στεύω,

καὶ μνήσθητί μου, Κύριε, κράζω καὶ δὲν
[ὀκνεύω.

ΗΛΙΑΣ

Ἴδες μεγάλα θαύματα, εἶπες μέγαν
[λόγον,
μὰ πῶς νὰ κάμῃς ἔτυχε ἐκεῖ τὸν θεολόγον;

ΛΗΣΤΗΣ

Ἴδα καὶ εἶπα ἕλ' αὐτά, γιὰτ' ἤμουν
[σταυρωμένους
κ' ἐγὼ μαζί με τὸν Χριστὸν στὸ ξύλο κρε-
[μασμένοι.

ΗΛΙΑΣ

Καλὰ αὐτὸς μὲν ὁ Χριστὸς, διὰ τὰς ἁ-
[μαρτίας
τὰς ἰδικὰς μας ἔπαθεν ἀλλὰ ἐσὺ γιὰ ποίας;

ΛΗΣΤΗΣ

Καλὸ ποτὲ δὲν ἔκαμα, πάντα κακὰ μεγάλα
ἄξια οὖν ὧν ἔπραξα, ἀπήλαυσα καὶ μάλα.

ΗΛΙΑΣ

Ληστοῦ ἀνθρώπου θάνατος, καὶ νὰ με συμ-
[παθήσῃς
εἶναι αὐτὸς ὁ θάνατος, ὁποῦχες σὺ γνω-
[ρίσῃς ;

ΛΗΣΤΗΣ

Ληστής, ἀλλ' ὅμως εἰμ' ἐγὼ κλέπτης καὶ
[ἐπιδάσθην
δικαίως οὖν νὰ κρεμασθῶ, ἐγὼ κατεδι-
[κάσθην.

ΗΛΙΑΣ

Μετέπειτα δὲ ὁ Χριστὸς τί ἀποκρίθηκέ σου;
διὰ τὴν πίστην σου αὐτὴν τί χάριν ἔ-
[δωκέ σου ;

ΛΗΣΤΗΣ

Μετ' ἐμοῦ, λέγε, σήμερον ἔσει ἐν Πα-
[ραδείσῳ
αὐτό, εἶπε, τὸ χάρισμα ἐγὼ νὰ σοῦ χαρίσω.

ΗΛΙΑΣ

Νὰ ἐμῶς δὲ πῶς σ' ἄφησε θαυμάζομεν,
[ἐκείνη
ρομφαία ἢ Ἀγγελικὴ ἐκείνη ἢ φλογίνη ;

ΛΗΣΤΗΣ

Νὰ ἐμῶ τοῦτον τὸν Σταυρόν, μοῦ ἔδωκε
[σημεῖον
καὶ πάραυτα ἐστράφηκεν, ὥς εἶδε τὸν
[πλησίον.

ΗΛΙΑΣ

Ξύλον ἐδίωξεν Ἀδὰμ, τὸ ξύλον πάλιν τῶρα
ἔφερε τοῦτον τὸν ληστὴν ἐν Παραδείσῳ
[χώρᾳ.

ΛΗΣΤΗΣ

Ξύλον δὲ τῶρα τὸν Ἀδὰμ, ἐκ τῶν κατα-
[χθονίων
ἀνέβασε καὶ ὕψωσεν, ἕως τῶν οὐρανίων.

ΗΛΙΑΣ

Ὅντως κατὰ ἀλήθειαν, καλὸς ληστής καὶ
[κλέπτης
ἔτι καὶ τὸν Παράδεισον, ἔμαθες σὺ νὰ
[κλέπτῃς.

ΛΗΣΤΗΣ

Ὅντως παράδειγμα ἐγὼ, εἰμαι τῆς με-
[τανοίας
καὶ τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ καὶ ἄκρας εὐ-
[σπλαγχνίας.

ΗΛΙΑΣ

Πῶς ἐγένεν ἡ Σταύρωσις, εἶπέ με συντο-
[μίαν
διότι ἔχομεν σ' αὐτὸ πολλὴν ἐπιθυμίαν.

ΛΗΣΤΗΣ

Πῶς ἐγένεν ἀκούσατε, εἰς ἐκ τῶν μαθη-
[τῶν του
Ἰούδας τὸν ἐπρόδωκε, φεῦ ! τὸν διδάσκα-
[λόν του.

ΗΛΙΑΣ

Ραβδίζεταὶ ὁ Κύριος, λοιπὸν καταφρονεῖται;
ὦ οὐρανοί, πῶς τὸ κακὸ αὐτὸ δὲν ἐκδικεῖτε;

ΛΗΣΤΗΣ

Ραβδίζεται, ὀδρίζεται, ἐμπύεται, σταυ-
[ροῦται,
ἄξιος χολὴν ποτίζεται, θάπτεται καὶ νε-
[κροῦται.

ΗΛΙΑΣ

Σώνει σου πλέον ἄνθρωπε, φθάνει, παρα-
[καλοῦμεν
ἔτι νὰ σὲ ἀκούωμε πλέον δὲν ἤμποροῦμεν.

ΛΗΣΤΗΣ

Σώνει, ἀλλ' ὅμως με αὐτὰ τὸ γένος τῶν
[ἀνθρώπων,

αὐτὸ ἡῦραν ἀρμόδιον εἰς σωτηρίας τρόπον.

ΗΛΙΑΣ

Τί ἔκαμαν οἱ ἄλλοι δέ, οἱ τόσοι μαθη-
[ταί του ;

ἐστάθηκαν, ἐφάνηκαν κἄν παρηγορηταίτου;

ΛΗΣΤΗΣ

Τί ἔκαμαν ; τὸν ἄφηκαν μόνον μεμονω-
[μένον,

ἔξω ἀπὸ τῆ Μάννα του Μαρίαν τὴν Παρ-
[θένον.

ΗΛΙΑΣ

Ὑστερα τί ἀπέγινεν ὁ Κύριος ; εἰπέ μας.
ἀνέστη ἀπὸ τῶν νεκρῶν ; αὐτὸ φανέ-
[ρωσέ μας.

ΛΗΣΤΗΣ

Ὑστερα δὲν ἤξεύρω ποιὰ ἐγὼ τί εἶχε γένει,
ἤξεύρω ὅμως πῶς Θεὸς νεκρὸς δὲν ἀπο-
[μένει.

ΗΛΙΑΣ

Φεῦ ! τῷ λαῷ τῶν σταυρωτῶν τῷ ἔξαπῳ
[λισθέντι,
εὐγε τῷ εὐαγγελιστῇ ληστῇ τῷ σταυ-
[ρωθέντι.

ΛΗΣΤΗΣ

Φεῦ ! δὲ καὶ πᾶσι τοῖς λαοῖς ὅσοι Σταυρὸν
[ἀρνεῖσθε,
τοῦ Ἰησοῦ μου τοῦ Χριστοῦ, ἐσεῖς δὲ ποιοὶ
[εἰσθε ;

ΗΛΙΑΣ

Χαίρομαι εἰς τὸ κήρυγμα τῆς σῆς ὁμο-
[λογίας,
ἐτοῦτος εἶναι ὁ Ἐνὼχ ἐγὼ δὲ ὁ Ἡλίας.

ΛΗΣΤΗΣ

Χαίρομαι ποὺ σὰς εὗρηκα, κ' ἐσεῖς δὲ νὰ
[μὲ πῆτε,
ποτὲ δὲν ἀποθάνετε ; ὥς πότε θέλει ζῆτε ;

ΗΛΙΑΣ

Ψυχῶν σωμάτων ὁ Θεός, καὶ τῆς ἀθα-
[νασίας
θέλει μᾶς ἔχει ζωντανούς ἕως τῆς συντε-
[λείας.

ΛΗΣΤΗΣ

Ψυχῆς μου τῆς ἀμαρτωλῆς Χριστὸς ἡ
[σωτηρία,
μὰ διατὶ παρακαλῶ, τόση μακροζωΐα ;

ΗΛΙΑΣ

Ὅστε νὰ ἔλθῃ ὁ κακὸς καιρὸς τοῦ Ἄν-
[τιχρίστου,
ἐκείνου τοῦ θεόμαχου τοῦ πλάνου τοῦ ἀ-
[πίστου.

ΛΗΣΤΗΣ

Ὅστε διὰ καλὸν ζῆτε καὶ σωτηρίαν ;
ὦ ! διὰ τὴν σὴν πρόνοιαν Χριστέ καὶ τὴν
[σοφίαν.

Ο ΑΝΤΙΓΡΑΨΑΣ

Ὡς ὁ ληστὴς λοιπὸν κἀγὼ, κράζω τῷ Βα-
[σιλεῖ μου,
Κύριε ὥσπερ τοῦ Ληστοῦ ἐμνήσθης, μνή-
[σθητί μου.

Ο-ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Ὡς πρὸς ληστὴν λέγω κἀγὼ σήμερον μετ'
[ἐμένα,
θὰ εἶσαι εἰς τὸν Παράδεισον νὰ ζῇς εὐτυχι-
[σμένα. Ἀμήν.

Ἐκ τοῦ κώδικος Μ. Λαύρας
τοῦ 18. αἰῶνος

Γ.Π.Λ.

ΣΤΗΛΗ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΓΝΩΜΗΣ

Θέτομεν τὸ ἐρώτημα :

Ποῖα τὰ αἷτια τῆς σημερινῆς θρη-
σκευτικῆς παρακαμῆς καθ' ὅλον τὸν
χριστιανικὸν κόσμον, μὴδὲ τοῦ Ἀ-
γίου Ὁρους ἐξαιρουμένου ;

Ἡ στήλη αὕτη ἀνοίγεται διὰ νὰ
δημοσιεύωνται αἱ ἀπαντήσεις τῶν κ.
κ. συνδρομητῶν, οἱ ὅποιοι παρακα-
λοῦνται νὰ ἀποστείλουν τὰς γνώμας
των πρὸς δημοσίευσιν δωρεὰν
ἀπὸ τοῦ Πρωτεπιστάτου, τῶν ἀντι-
προσώπων τῶν ἱερῶν μονῶν, τοῦ κ.
Πολιτικοῦ Διοικητοῦ, τῶν Καθη-

γουμένων, τῶν λοιπῶν κληρικῶν καὶ μοναχῶν καὶ ὅλων τῶν λαϊκῶν, θεολόγων καὶ μὴ, τῶν ἐχόντων σχετικὰς γνώσεις.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

· Ὁ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Ἀθωνος, καὶ ἐν Κατουνακίοις κατοικῶν μετὰ τῆς συνοδείας αὐτοῦ τῆς ἀγιογραφικῆς, Γέρων πνευματικὸς Δανιὴλ Δανιηλίδης, ἀπαντᾷ εἰς τὸ ἐρώτημά μας ὡς κάτωθι :

· Ἀλλὰ φεῦ ! τῆς δυστυχίας καὶ ταλαιπωρίας τοῦ πλείστου τῆς συγχρόνου ἀνθρωπίνης υπάρξεως, ἥτις, ἔνεκα τῆς ἀπὸ τοῦ Παναγάρχου Θεοῦ, ἀποστασίας, δι' ἔργων παρανόμων καὶ βίου σαρκολάτρου διὰ πολιτείας ἀνηθίκου, ἀκολάστου καὶ πολυποικίλως ἁμαρτωλοῦ, διὰ βλασφημιῶν αἰρέσεων καὶ διαφθόρων ἀντεναγελικῶν καὶ ἀντιδογματικῶν, ἀσεβῶν δοξασιῶν καὶ θεωριῶν καὶ ἀπάσης τῆς πείρης τῶν ἀπειραγρίθμων τῆς κακίας καὶ κακουργίας καὶ μισαδελφίας, σατανικῶν αἰσθημέτων, μεθ' ὧν ἐξέκαυσε τὴν διακαίαν ἀγανάκτησιν καὶ ὀργὴν τοῦ Πολυευσπλάγχνου Φιλανθρώπου Θεοῦ καὶ ἀπέστρεψε τὸ ἱλαρὸν καὶ πρᾶν αὐτοῦ θεῖον Πρόσωπον καὶ ἀπὸ ἡμᾶς τῆς συγχρόνου ἀνθρωπότητος, καὶ ἀπέσυρε καὶ συνέστειλε τὴν Αὐτοῦ δεξιὰν χεῖρα, τὴν τὰ σύμπαντα ἐμπιπλῶσαν χρηστότητος, δι' ὅπερ καὶ συνεστάλη, καὶ ἐχάθη, καὶ ἀφῆρέθη ἀφ' ἡμῶν τὸ πᾶν τῆς θείας Αὐτοῦ ἀγαθοδορίας, καὶ ἡ εἰρήνη, καὶ ἡ ὁμόνοια, καὶ ἡ εὐτυχία, καὶ ἡ εὐημερία, καὶ ἡ τῆς προσκαίρου ἡμῶν ζωῆς ἡ ἐξασφάλις ὑπὸ πανικοῦ, φόβου καὶ τρόμου καταλαμβανόμενοι ἐπὶ τῇ προσδοκωμένῃ ἔτι δεινῆς ἀπειλῆς τῆς παγκοσμίου καταστροφῆς... Ἡ θεία Ρομφαία ἐστιλβώθη καὶ τὸ θεῖον τόξον ἐνετάθη καὶ ἐν αὐτοῖς ἡτοιμάσθησαν σκευὴ θανάτου. Διὰ τί;

Διὰ τὴν μὴ ἐπιστροφὴν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ μάλιστα ἡμῶν αὐτῶν, τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ψιλῶ μόνον ὀνόματι ὀνομαζομένων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν, ἀνευ τῶν πραγματικῶν ἔργων καὶ ἀρετῶν τῆς ὀρθοδοξίας. . . Καὶ αὕτη εἶναι ἡ αἰτία, δι' ἧς ἀπωλέσαμεν πᾶν ἀγαθὸν τῆς θείας ἀγαθοδορίας καὶ κατέλαβον ἡμᾶς τὰ δεινὰ τῆς θλίψεως, δυστυχίας, στενοχωρίας καὶ λιμοῦ, καὶ λοιμοῦ καὶ πάσης ἀκαταστασίας καὶ ταλαιπωρίας... Διὰ τί ; Διότι καὶ εἰς ἡμᾶς φαίνεται ὅτι ἐπανελάβεν ὁ Θεὸς εἰπών : «Οὐ μὴ καταμείνει τὸ Πνεῦμά μου τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, διὰ τοῦ εἶναι αὐτοὺς σάρκας...» Ὁ θεῖος ἱερὸς Χρυσόστομος ἐκήρυττε εἰς τὸ ἐκκλησίασμά του μετὰ τῶν πολλῶν αὐτοῦ ψυχωφελῶν νοουθεσιῶν καὶ τὸ ἐξῆς περιεκτικόν : «Ἐχου τῶν πνευματικῶν ὑπερὸρα τῶν βιοτικῶν...» Ἐὰν πάσης βιοποριστικῆς ἐργασίας προηγεῖτο καὶ προετιμᾶτο πάντοτε ἡ πνευματικὴ ἐργασία, τῆς φυλακῆς τῶν θείων ἐντολῶν καὶ τῆς εὐαγγελικῆς διδασκαλίας, τότε οἱ ἐπίγειοι ἄνθρωποι θὰ ἐγίνοντο οὐράνιοι ἄγγελοι, τότε πράγματι θὰ ἐπληροῦτο ἡ αἰτήσις τῆς τοῦ θεανθρώπου προσευχῆς «ἐλθέτω ἡ Βασιλεία σου· γενηθῇτω τὸ θέλημά σου ὡς ἐν Οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς...» Ἀλλὰ φεῦ ! ἀπ' ἐναντίας οἱ ἐπίγειοι λογικοὶ ἄνθρωποι πρῶτον παρασυνεβλήθημεν τοῖς ἀνοήτοις κτήνεσιν, καὶ δεύτερον ἀφομοιώθημεν τοῖς ζοφεροῖς καὶ κακίοις δαίμοσι, τῶν πονηρῶν τῆς κακίας πνευμάτων, τῶν διὰ τὴν ἄβυσσον τῆς αἰωνίου κολάσεως ὑποδίκων τηρουμένων σὺν τῷ ἄρχοντι αὐτῶν βεέλζεβουλ τοῦ ἑωσφόρου...» Ὅσοι λοιπὸν δὲν ἠθέλησαν νὰ ὑποκύβουν καὶ ἀκολουθήσουν τὸν ἐλαφρὸν ζυγὸν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, ἀλλ' ἠρνήθησαν αὐτὸν καὶ τὴν θείαν διδασκαλίαν αὐτοῦ καὶ ἠκολούθησαν τὸν ἀποστάτην διάβο-

λον, τὸν δημιουργὸν καὶ συνεργὸν πάσης κακίας καὶ πονηρίας, ποιῶντες τὰ θελήματα αὐτοῦ καὶ ὑποκείμενα τῇ καταδυναστείᾳ αὐτοῦ, εἶναι ἐπόμενον νὰ τὸν ἀκολουθήσουν καὶ εἰς τὰ ἐν Ἀδὴ ζοφερῇ αὐτοῦ βασιλείᾳ, ὅπου θὰ κολάζονται καὶ θὰ βασανίζονται ἐκεῖ αἰωνίως σὺν αὐτῷ καὶ τοῖς πονηροῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐν τῷ ἀσβέστῳ πυρὶ τῆς αἰωνίου Κολάσεως. Τὸ γὰρ στόμα Κυρίου ἐλάλησε ταῦτα καὶ εἰσὶ βέβαια καὶ ἀληθέστατα, διότι αὐτὸς εἶναι ἡ αὐτοαλήθεια. Λοιπὸν ἡ μὴ ἐφαρμογὴ τοῦ θείου Εὐαγγελίου, εἶναι τὸ αἷτιον καὶ τῆς παρουσίας διεθνoῦς ἀνωμίλου καταστάσεως καὶ ἡ τοσαύτη ἀπώλεια ἀναριθμητῶν ψυχῶν διὰ τὴν ἄγνοιαν τῆς θείας Γραφῆς.

ΔΑΝΙΗΛ ΔΑΝΙΗΛΙΔΗΣ

Ἱερομόναχος

— Ἑτερος ἀδελφὸς ἀπαντᾷ

Ἡ ἀποστασία ἡμῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ αἷτιον ταύτης οἱ ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας. Καθὼς λέγει ὁ Κύριος : « Ἐγὼ εἰμι ὁ Ποιμὴν ὁ καλός. Ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων. Ὁ μισθωτὸς δὲ καὶ οὐκ ὢν ποιμὴν οὐ οὐκ εἰσὶ τὰ πρόβατα ἴδια θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον καὶ ἀφήσιν τὰ πρόβατα καὶ φεύγει καὶ ὁ λύκος ἀρπάζει αὐτὰ καὶ σκορπίζει τὰ πρόβατα. Ὁ δὲ μισθωτὸς φεύγει, ὅτι μισθωτὸς ἐστὶ καὶ οὐ μέλλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων ».

Μὲ ἀγίτην Χριστοῦ
Ι. ΧΡΟΝΗΣ

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Παρὰ τοῦ ἀρχιμ. πατρὸς Γαβριὴλ Σταματελάτου ἐφημερίου ἐν τῷ ναῷ ἁγίων Θεοδώρων Ἀγιάς, (ιδιαιτέρας ἡμῶν πατρίδος), ἐλάβομεν μίαν μικράν, ἀλλὰ θερμὴν ἐπιστολὴν διὰ τὸ περιοδικὸν καὶ

δημοσιεύομεν αὐτὴν εὐχαρίστως, ἕνεκα τῆς ἀκραιφνοῦς ἀγάπης τοῦ πρὸς ἡμᾶς.

ΙΣ|ΧΡ
ΝΙ|ΚΑ

Ἐν Ἀγίᾳ τῇ 21) 10) 1946

Ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ κ. Σωτήριε
Σχοινᾷ ἐν Κυρίῳ χαίρει

Εἰς Βόλον

Ἀγαπητέ,

Ἐλαβον τὸ φίλτατόν μοι περιοδικὸν καὶ ἡ χαρὰ μου εἶναι ἀπερίγραπτος, α'. ὅτι διεφυλάχθητε ὑγιῆς, χάριτι θεῆα καὶ β'. ὅτι ἀρχίσατε νὰ ἐκδίδετε τὸ ψυχωφελὲς περιοδικὸν « Ἀγιορειτικὴ Βιβλιοθήκη ». Εὐχομαι δολοφύχως, ὡς ἁμαρτωλὸς δούλος τοῦ Ὑψίστου ὅπου εἰμαι, εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν Κυρίαν Θεοτόκον, νὰ σᾶς ἐνδυναμῶν καὶ νὰ σᾶς στηρίξῃ εἰς τὸ ἔργον σας νὰ τὸ ἐξακολουθήτε πάντοτε, διότι εἶναι ἔργον ψυχωφελὲς καὶ σωτήριον διὰ κάθε χριστιανόν.

Ἐχετε τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας μου.

Ἐλάχιστος ἐν Κυρίῳ εὐχέτης

Ἀρχιμανδρίτης καὶ Πνευματικὸς.

Γαβριὴλ Σταματελάτος

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

Η ΡΟΖΑ ΤΟΥ ΤΑΝΝΑΝΒΟΥΡΓΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Η ΡΟΖΑ ΑΚΡΟΑΖΟΜΕΝΗ ΤΑΣ ΠΑΡΑΙΝΗΣΕΙΣ ΤΟΥ
ΠΑΤΡΟΣ ΤΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 64 τοῦ Ζ'. ἔτους)

Ἐ φ χρόνῳ ὁ Ἐδελβέρτης γλυκῶς παρηγορεῖτο ἐκ τῆς ἀγάπης τῆς θυγατρὸς του, καὶ ἡ Ῥόζα ἀπῆντα τὴν καθαρωτέραν ἐντυχίαν εἰς τὰ εὐχάριστα τοῦ πατρὸς

της βλέμματα, ἀπροσδοκῆτως ἐπῆλθον μεγάλοι μεταβολαὶ εἰς τὸ Φιχτανβούργον. Μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης εἰς τὸ φρουρίον τοῦ ἱππότου Κιουνερίκου ἐβασίλευεν· ἡ χαρὰ· ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἡ λύπη, τῆς ὁποίας τὸ βῆμα καὶ τὴν πρόοδον οὔτε οἱ μοχλοὶ, οὔτε αἱ γέφυραι δύνανται νὰ σταματήσωσιν, εἰσέδυσσε μέχρι τῶν ἐν τῷ φρουρίῳ πολυτελῶν δωματίων. Ὁ Κιουνερίκος συνῆψε προπετῶς μάχην καθ' ἑνὸς ἰσχυροτάτου εὐγενοῦς ἱππότου, καὶ ἔνεκα τούτου αἱ ἀναφοραὶ τῶν ὑπ' αὐτὸν στρατευμάτων ἦσαν ὀλίγον ἐνθαρρυντικά. Ἀναγκασθεὶς δὲ νὰ μείνῃ ἐξ αἰτίας τῶν πληγῶν του εἰς τι λίαν ἀπομεμακρυσμένον φρουρίον, ἵνα νοσηλευθῇ, ἐξητήσατο βοήθειαν καὶ χρήματα ἐκ τοῦ οἴκου του ἀντὶ νὰ πέμψῃ εἰς αὐτόν, ὡς ἄλλοτε, ἀμάξας πλήρεις λαφύρων. Ἡ σύζυγός του δὲν ἠδύνατο νὰ ἔλθῃ πρὸς ἐπίσκεψιν αὐτοῦ μὴ ἔχουσα ἀρκετοὺς πολεμιστὰς ἵνα τὴν συνοδεύσωσι καὶ τὴν προστατεύσωσι κατὰ τὸ ταξείδιόν της, δὲν ἐτόλμα μάλιστα νὰ ἐξέλθῃ τοῦ περιβόλου καὶ αὐτῶν τῶν τοιχῶν τοῦ φρουρίου, διότι ἐγνώριζε κάλλιστα ὅτι ὁ φόβος καὶ οὐχὶ ἡ ἀγάπη ἐτήρει τοὺς κατοίκους τοῦ τόπου ὑπὸ τὴν δεσποτείαν τοῦ συζύγου της. Πραγματικῶς οἱ ἐχθροὶ τοῦ Κιουνερίκου ἤρχιζον νὰ ἀναφαίνωνται, φθάσαντες μάλιστα καὶ εἰς φανεράς μῆξεις. Πολλάκις ἀφῆρπασαν τὰς ἐκλεκτὰς τροφὰς τὰς ὁποίας εἶχον προμηθευθῇ ἐν τινὶ πλησιοχώρῳ κώμῃ πρὸς ζωάρκειαν τῶν ἐν τῷ φρουρίῳ, καὶ ἐκ τῆς περιστάσεως ταύτης ἡ εὐγενὴς κυρία τοῦ Φιχτανβούργου ὥς καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ὑπεχρεώθησαν ἵνα εὐχαριστηθῶσιν εἰς χονδροειδῇ τροφῇ συχνάκις μάλιστα ἐστερηθήσαν καὶ τὰ ἀναγκαῖα αὐτά. Τὰ τέκνα τοῦ Κιουνερίκου ἀσθενήσαντα ὑπὸ τῆς εὐλογίας, ἐτύγχανον ἐπὶ πολὺν καιρὸν εἰς ἀπελπιστικὴν ὑγείαν. Ἐπὶ τέλους, ἡ κυρία

τοῦ φρουρίου καταβεβαρημένη ὑπὸ ἀνησυχιῶν καὶ φροντίδων, καὶ καταβεβλημένη ὑπὸ ἀγρυπνιῶν, ἠσθένησε καὶ αὕτη.

Ἡ Ῥόζα ἔμαθε μὲν λεπτομερέστερα ταῦτα πάντα ὑπὸ τῆς συζύγου τοῦ φύλακος, ἣτις ἡγάπα πολὺ νὰ ὁμιλῇ, ἐφρόντιζε δὲ μεγάλως νὰ ἀποφεύγῃ πᾶσαν περιστάσιν τοῦ νὰ μεταβαίνῃ εἰς τὰς ἐν τῷ φρουρίῳ κατοικίας τοῦ ἱππότου καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ. Ἄν δέ ποτε δὲν ἠδύνατο ν' ἀποφύγῃ τὴν εἰς ταύτας μετάβασίν της, ἠσθάνετο τὴν δυσαρέσκειάν της αὐξανομένην καθ' ἑκάστην βαθμίδα τῆς κλίμακος, ἣν ἀνέβαινε, καὶ ἐσπενδεν, ὅσον τῇ ἥτο δυνατόν, νὰ καταβῇ ταχύτερον αὐτήν. Χωρὶς δὲ νὰ θέλῃ ἐπεβάρυνε τὴν καρδίαν της βαθεῖα λύπη, ὅσαςκις ἐβλεπε τὸν Κιουνερίκον ἢ τινα τῶν συγγενῶν αὐτοῦ, καθότι ἔτρεφε μεγάλην ἀπέχθειαν, ὅχι μόνον κατὰ τοῦ ἱππότου αὐτοῦ τοῦ τόσον ἀπηνῶς προσφερθέντος πρὸς τὸν πατέρα της, καὶ στερήσαντος αὐτὸν τῶν ἀγαθῶν καὶ τῆς ἐλευθερίας του, ἀλλὰ προσέτι καὶ κατὰ τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ.

Ἡ Ῥόζα διηγούμενη εἰς τὸν πατέρα της Ἐδελβέρτην τὰ ἐν τῷ φρουρίῳ συμβαίνοντα, ὠμίλει μὲ μόλις ὁρατὸν μειδίαμα ἐξωγραφημένον ἐπὶ τῶν χειλέων της τάδε. «Ἦδη δύνανται νὰ μάθωσιν ἐκ τῆς ἰδίας αὐτῶν πείρας, τί εἶναι ἡ δυστυχία. Ἦδη ἂς διδαχθῇ ἡ ὑπερηφάνειά των νὰ ταπεινώνηται· ἡ εὐγενὴς αὕτη κυρία τοῦ Κιουνερίκου, συνειθισμένη νὰ ζῇ ἐν τῇ τρυφῇ καὶ τῇ δαφιλείᾳ, ἣτις ἀείποτε ἐφρόντιζε νὰ ἐνδύῃ τὰ τέκνα της μὲ πολυτελέστατον τρόπον, ἣτις διηνεκῶς ἥτο ἡσχολημένη εἰς τὸ νὰ προσδέχεται τὰς τῆς ὑψηλῆς περιωπῆς φίλας της, καὶ ἀνταποδίδῃ πρὸς αὐτὰς τὰς ἐπισκέψεις των, δύνανται νὰ ζήσῃ κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην τόσον ἡσύχως, ὥσει κατάρκει τὸ κελλίον

ένος μοναστηρίου. Δύναται νὰ ἀποκτήσῃ νέας γνωριμίας τὰς τῶν δακρύων καὶ τῶν στεναγμῶν. Καὶ ὁ ματαιόφρων καὶ ὑπερήφανος οὗτος ἱππότης Κιουνερίκος, ὅστις ἐβύβησεν ἐν ταῖς θλίψεσι καὶ ἡμᾶς, καὶ τόσους ἄλλους ἀνθρώπους, ἃς γνωρίσῃ τὴν ἀλήθειαν τούτου τοῦ ρητοῦ « ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν » καθὼς μεταχειρίζεσαι σὺ τοὺς ἄλλους, οὕτω καὶ οἱ ἄλλοι θέλουν μεταχειρισθῇ σέ.

Ἄλλ' ὁ Ἐδελβέρτης ἐσκέπτετο πολὺ εὐγενέστερα, ἀποδοκιμάζων τὰ αἰσθήματα τῆς θυγατρὸς του. Τί ἀκούω, Ῥόζα μου, ἀνέκραξεν οὗτος· σὺ ἐκφράζεσαι τοιοῦτο τρόπος; Τὸ μειδίαμα τῆς δυσμενείας ἡσχήμισε πρὸ ὀλίγον τὰ ἀξίεραστα καὶ ἡδέα χαρακτηριστικά σου. ὦ! ὄχι, τέκνον μου, μὴ ὁμίλει οὕτω. Τὰ τοιαῦτα αἰσθήματα εἰσὶν ἄξιοκατάκριτα, μὴ ἐπιτρέψῃς εἰς τὴν μνησικακίαν ἵνα δηλητηριάσῃ τὴν γενναίαν σου καρδίαν.

Εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ὁ Κιουνερίκος δὲν προσεφέρθη πρὸς ἐμέ, ὅπως εἰς ἱππότης ὥφειλε νὰ προσφερθῇ πρὸς ἓνα ὁμοίον του, καθόσον τὸ πρὸς ἐμέ μῖσος αὐτοῦ ἦτο ἄλογον καὶ μοι ἔκαμε πολὺ κακόν, ἀλλ' ἄρα γε σοὶ εἶναι ἄγνωστοι αἱ τοῦ θεοῦ ἡμῶν λυτρωτοῦ ἱεραὶ διδασκαλῖαι; τὸ παράδειγμα αὐτοῦ δὲν λάμπει ζωηρῶς πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν σου; δὲν μᾶς διδάσκει καὶ προτρέπει διὰ τοῦ ἱεροῦ καὶ ἁγίου Αὐτοῦ Εὐαγγελίου ἵνα ἀγαπῶμεν τοὺς μισοῦντας ἡμᾶς; δὲν μᾶς ἐπιβάλλει τὸ καθῆκον ἵνα ἀποδίδωμεν τὸ καλὸν ἀντὶ τοῦ κακοῦ; Ἔ, λοιπόν· τὸ πρὸς ἡμᾶς ὑπὸ τοῦ Κιουνερίκου προσγινόμενον κακόν, ἐπιθυμοῦς σὺ ἵνα τὸ ἐξαλείψῃ ἡ σύζυγος αὐτοῦ; Αὕτη, ἥτις ἀναμφιβόλως ὑπέφερεν ἤδη παρὰ πολὺ ἐκ τοῦ ὀρμητικοῦ καὶ βιαίου χαρακτῆρος τοῦ συζύγου της, ἀποδοκιμάζουσα βεβαίως τὴν πρὸς ἡμᾶς διαγωγὴν αὐτοῦ. Ἐπειτα τὰ δυ-

στυχῇ ἐκεῖνα τέκνα του, τὰ ἄθῳα ἐκεῖνα πλάσματα, θέλει ἐπίσης νὰ πάσχωσιν ἐνεκα τῶν σφαλμάτων τοῦ πατρὸς των, ὁ ὁποῖος τοῖς ἔδωκε τὸ ζῆν· Ῥόζα, Ῥόζα, ἡ πρὸς τὸν πατέρα σου ἐμὲ ἀγάπη σου, ἃς μὴ σὲ παρασύρῃ ἵνα μισῇς τὸν ἐχθρόν του οὕτω, διότι συλλογίσθητι ὅτι οὐδ' ἐγὼ αὐτὸς τὸν μισῶ. Ναί, Θεέ· ἐξηκολούθησεν ὑψώσας τοὺς ὀφθαλμούς του εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ θέσας τὴν χεῖρα του ἐπὶ τῆς καρδίας του, γινώσκεις, καθὸ καρδιογνώστης, ὅτι ἐάν, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θορύβου τῶν μαχῶν, ἔβλεπον τὴν ζωὴν τοῦ Κιουνερίκου ἀπειλουμένην καὶ κινδυνεύουσαν, ἤθελον ριφθῇ ἔμπροσθεν τῆς ἐχθρικῆς ρομφαίας, ἵνα τὸν ὑπερασπισθῶ, κινδυνεύων τὴν ἐμήν, καὶ χύνων ὑπὲρ ἐκείνου τὸ αἷμα μου. Καὶ σὺ, Ῥόζα, ἐὰν εὐημέρεις καὶ εὐτύχεις πάλιν καὶ ἡ γυνὴ ἐκείνου μετὰ τῶν τέκνων της ὠθουμένη ὑπὸ τῆς ἀνάγκης καὶ τῆς πτωχείας, ἤρχετο ἔμπροσθεν τῆς θύρας τοῦ οἴκου σου καὶ ἐπεκαλεῖτο τὴν σὴν βοήθειαν, ἤθελες, ἔλεγεν ἐξακολουθῶν, κλείσει τὰ ὦτα σου καὶ τὴν καρδίαν σου εἰς τὰς παρακλήσεις αὐτῶν; καὶ ἤθελες τοὺς ἀποβάλλει ἄνευ βοηθείας; Τὰ ταλαίπωρα ἐκεῖνα παιδιά, καὶ τὴν τεθλιμμένην αὐτῶν μητέρα τὴν οὐδέποτε βλάψασαν ἡμᾶς, ἤθελες ἀνεχθῇ, Ῥόζα, ν' ἀφήσῃς ἵνα ὀποθάνωσιν ἐκ τῆς δυστυχίας;

(Ἀκολουθεῖ)

ΣΤΗΛΗ ΔΩΡΕΩΝ

Οἱ κάτωθι κ.κ. Συνδρομηταὶ ἀπέστειλαν ἡμῖν ὥς ἐνίσχυσιν τῆς ἐκδόσεως τὰ κάτωθι ποσὰ ἐπὶ πλεόν τῆς τακτικῆς συνδρομῆς των.

1. Ἰεζεκιὴλ Μητρ. Θεσσαλιώτιδος Καρδ. Δραχ. 10.000

2. Χριστοφόρος Μητροπολ. Ναυπακτίας
Δραχ. 6.000
3. 'Ι. Μονή Τοπλοῦ, Σητείας Κρήτης
Δραχ. 5.000
4. 'Ι. Μ. Φανερωμένης, 'Ιεράπετρα Κρήτ.
Δραχ. 5.000
5. 'Αρχιμ. Γαβριήλ Σταματελάτος 'Αγιά
Δραχ. 5.000
6. 'Ιερεὺς Νικόλ. Κουρτελέσης Κέρκυρα
Δραχ. 5.000
7. 'Ιατρὸς 'Αχιλλεὺς Ξανθοῦλης 'Αγριά
Δραχ. 2.000
8. 'Ιερεὺς Μελέτιος Βουργούρης Πλά-
καν Μεραμβέλλου Κρήτης. Οὗτος κηρύσ-
σεται, οἶωνε, μέγας εὐεργέτης διότι ἐνέ-
γραψεν ἐφ' ἅπαξ 35 τακτικούς συνδομη-
τάς καὶ οὕτω προσέφερεν εἰς μὲν τὸ πε-
ριοδικὸν μεγάλην ἐνίσχυσιν, εἰς δὲ τοὺς
συνδρομητάς μεγάλην πνευματικὴν ὠφέ-
λειαν. Τῷ εἴμεθα εὐγνώμονες.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

—'Εξεδόθη ὑπὸ τοῦ κ. Λάμπρου Κα-
ταφυγιώτου δικηγόρου βιβλίον ὑπὸ
τὸν τίτλον «Οἱ 'Αντάρται». Περιλαμ-
βάνει γνώμας ἐπισήμων ἀνδρῶν καὶ
πολλῶν ἱστορικῶν περὶ ἀνταρτῶν τῶν
παρελθόνων χρόνων. Περιγράφει τὴν
δράσιν τῶν συγχρόνων ἀνταρτῶν μετὰ
μνείας προσώπων σφαγιασθέντων καὶ
χωρίων πυρποληθέντων ἐξ αἰτίας τῶν
ἀνταρτῶν. Διατυπώνει γνώμας περὶ ἡ-
θικῆς τῆς νεολαίας καὶ σκέψεις περὶ
κομμουνισμοῦ.

Σελίδες περὶ τὰς 120. Τιμὴ μὲ τὰ
ταχυδρομικὰ δρχμὰς 3.300

—'Ακολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ
τῶν Θεοφανείων, 6ης 'Ιανουρίου: 'Ε-
ξεδόθη χάριν τῶν πιστῶν πρὸς παρα-
κολούθησιν τῆς μεγαλοπρεποῦς τελε-
τῆς τοῦ ἁγιασμοῦ τὴν ἡμέραν τῶν Θε-

οφανείων καθὼς καὶ τὴν προηγουμέ-
νην τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.

Τιμὴ μὲ τὰ ταχυδρομικὰ δρχ. 500

—Τὸ γλαφυρότατον καὶ ὠφελιμώ-
τατον διήγημα ὁ Χριστὸς Νικᾷ
ἢ ὁ Στρατῆς εἰς νέαν ἐκδοσιν 1946.

'Αποστέλλεται ταχέως εἰς τοὺς ἐμ-
βάζοντας Δρ. 1600 ἐλεύθερον ταχ.
τελῶν.

Διὰ ζητουμένας πληροφορίας, δέ-
ον νὰ ἐσωκλησῇται γραμματόσημον.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Διὰ τοῦ ἀνὰ χεῖρας μόνου τεύχους,
συμπληροῦται τὸ Η'. ἔτος, περιλαμβά-
νον τοὺς 12 πολεμικοὺς μῆνας 1943-
44. Κατ' ἐπιθυμίαν καὶ αἵτησιν τῆς δ-
λότητος σχεδὸν τῶν συνδρομητῶν, θὰ
ἐκδόσωμεν ὅλα τὰ προηγουμένως κα-
θυστερήσαντα ἔτη ἀλληλοδιαδόχως μέ-
χρις οὗ φθάσωμεν εἰς τὸ σημερινὸν
ἔτος 1946 ὁπότε θὰ πυκνωθῇ ἡ
ἐκδοσις ὅπως καὶ προπολεμικῶς. Διὰ
τοῦτο ἐκانونίσθη καὶ ἡ ἐλαχίστη ἔτη-
σία συνδρομὴ δρχ. 3.000

"Ἦδη προκειμένου ν' ἀρχίσῃ ἡ ἐκ-
τύπωσις τοῦ Θ'. ἔτους, παρακαλοῦνται
οἱ σεβαστοὶ Πατέρες καὶ ἀδελφοί, ὅπως
ἀποστείλωσιν ἡμῖν ὕλην κατάλληλον
ἀπὸ τὴν βαρβαρικὴν κατοχὴν, θρη-
σκευτικοῦ πάντοτε περιεχομένου καὶ
ἐποικοδομητικὴν διὰ νὰ συμπεριληφθῇ
εἰς τὸ ἐκδοθησόμενον Θ'. ἔτος.

Καὶ πάλιν ἀποστέλλομεν ὑστάτην
παράκλησιν διὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν
συνδρομῶν. Οἱ φίλοι κ.κ. Συνδρομη-
ταί, θὰ παράσχουν εἰς ἡμᾶς τὴν μεγα-
λυτέραν ἐκδόουλευσιν, διὰ τῆς ταχυτέ-
ρας ἀποστολῆς αὐτῆς. Τοῦναντίον με-
γάλην στενοχωρίαν μᾶς δίδουν διὰ τὴν
καθυστερήσιν της.

'Η Διεύθυνσις

ΒΙΒΛΙΑ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΙΝ

Ἡ Κλίμαξ τοῦ Ἰωάννου	Δραχ.	15.000
Τὸ Πολιτικὸν Θέατρον Ν. Μαυροκορδάτου.	»	15.000
Ἐγκόλπιον Χριστιανοῦ (Ἑρμ. Ἑσπερ. Ὁρθρου, Λειτουργίας »	»	3.000
Ἡ ζωὴ τῆς ψυχῆς	»	2.500
Σωτηρία Ὁρθοδόξου χριστιανοῦ ἄδետον 2.000 δεμένον	»	3.000
Ὁ Χριστὸς νικᾷ ἡ ὁ Στρατῆς (θρησκευτικὸν διήγημα)	»	1.600
Οἱ δύο παρακλητικοὶ Κανόνες τῆς Θεοτόκου	»	500
Ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ τῶν Θεοφανείων	»	500
Οἱ Ἀντάρται (ἐπιστημονικὴ μελέτη περὶ ἀνταρτῶν)	»	3.300
Ἱερὸν πηδάλιον δεσματοῦται	»	60.000
Συμεὼν Θεσσαλονίκης, πανόδετον	»	50.000
Συναξαριστὴς Νικοδήμου εἰς δύο τόμους δεσμάτινον	»	50.000
Σύνταγμα ἱερῶν Κανόνων Ράλλη καὶ Ποτλῆ, 6 τόμοι δεσμάτ. »	»	120.000
Θεοφιλάκτου Βουλγαρίας ἐρμηνεία 4 Εὐαγγελίων δεσμ. παλαιὸν »	»	50.000
Νέον Μαρτυρολόγιον πανόδετον	»	30.000
Οἱ πρῶτοι 5 τόμοι τῆς «Ἀγ. Βιβλιοθήκης» πανόδ. ἕκαστος »	»	20.000
Τὸ Ε'. ἔτος ἄδետον δραχ. 8 000 Τὸ ΣΤ'. (μόνον οἱ 10 μῆνες)		
Ζ'. καὶ Η'. ἀνὰ δραχ. ἕκαστος		3.000
Κυριακοδρόμιον μετὰ εὐτοδορμίου Θ. Ζωγράφου εἰς 3 τόμ. ἄδետον		50.000
Ἑρμηνεία ἐπιστολῶν Παύλου μετὰ τῶν 7 Καθολικῶν Θ. Ζωγράφου		
τόμοι 11	δραχ.	40.000

ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΧΑΛΔΕΖΩΝ ΕΝ ΝΕΑ ΣΚΗΤΗ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Ἀναλαμβάνει τὴν ἱστορίαν γνησίων Βυζαντινῶν ἁγίων εἰκόνων οἰουδήποτε μεγέθους με τιμὰς συγκαταβατικὰς καὶ ἐγγυᾶται διὰ τὴν πλήρη καλλιτεχνικὴν ἐμφάνισιν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως.

Ἐτιμήθη με δύο βραβεῖα ἀπὸ τὰς ἐκθέσεις Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης καὶ ἐδέξατο ἄπειρα συγχαρητήρια διὰ τὰς καλὰς του ἐργασίας.

ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΠΑΣΑΦΑΙΩΝ, ΚΑΥΣΟΚΑΛΥΒΙΑ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Εἶναι ὁ μόνος ἀγιογραφικὸς οἶκος ἐν Ἀγίῳ Ὄρει, ὅστις ἀμιλλᾶται εἰς καλλιτεχνικὴν ἐμφάνισιν ἱερῶν Βυζαντινῶν εἰκόνων καὶ λοιπῶν προσωπογραφιῶν. Οἱ ἱεροὶ Ναοὶ καὶ λοιπὰ καθιδρύματα, οἱ ἔχοντες ἀνάγκην εἰκόνων, δύνανται νὰ ἀποτανθῶν εἰς τὸν ἄνω οἶκον.

Διαδόσατε τὴν «Ἀγιορειτικὴν Βιβλιοθήκην»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ "ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ,,

ΤΟΥ Η'. ΕΤΟΥΣ 1943 - 1944

1) Εικὼν τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Β'.	σελ.	5
2) Ἐπὶ τῇ ἐπανάδῳ αὐτοῦ	»	7
3) Ἀνάλεκτα	»	10
4) Ἐξήγησις σύντομος τοῦ λογιωτάτου Ζωναρά ὑπὸ Βασιλείου Καρακαλλινοῦ (τέλος)	»	11
5) Ἀναμνήσεις ἐκ τῆς ζωῆς καὶ τῆς τέχνης τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ὑπὸ Ἰωάννου Σπαθάρη (ἀκολουθεῖ)	»	12
6) ΚΔ'. οἴκοι εἰς τὴν Μεγαλ. Ἀναστασίαν τὴν φαρμακολύτριαν	»	15
7) Ἐκ τῶν συγγραμμάτων Ἰωσήφ πρώην τυρνόβου (ἀκολουθεῖ)	»	20
8) Τοῦ ὁσίου Συμεὼν Μητρ. Εὐχολύτων, ἐπιστολὴ πρὸς Ἰωάννην μοναχὸν (ἀκολουθεῖ)	»	24
9) Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοστόμου ἐπιστολὴ πρὸς ἡγούμενον κλπ. (ἀκολ.)	»	27
10) Διάφορα, Παντελεήμονος Λαυριώτου	»	30
11) Βασιλείου Μακεδόνης παραινέσεις πρὸς υἱὸν του, ὑπὸ Βασιλείου Καρακαλλινοῦ (ἀκολουθεῖ)	»	34
12) Ἡ πρὸς τὴν Α.Μ. τὸν Βασιλέα μας ἐπιστολὴ καὶ ἡ ἀπάντησίς του	»	37
13) Γεωργίου Κορεσίου, ἀποφθέγματα	»	38
14) Οἱ ἀκόλουθοι τοῦ Χριστοῦ, Β. Κ. ἱμάκη Θεολόγου	»	40
15) Διηγήματα ἐκ τοῦ Γεροντικοῦ εἰς φράσιν ἀπλὴν, Παντελεήμονος Λαυριώτου (τέλος.)	»	44
16) Ὁ πεινασμένος οἰκογενειάρχης (ἀπὸ τὰς ἡμέρας τῆς πείνης)	»	46
17) Χρεωστικὸν ὁμολόγον	»	51
18) Ἑρμηνεία εἰς τὴν πρὸς Γαλάτας ἐπιστολὴν Κεφ. ε'. 22, 23 καὶ 24 ὑπὸ Σάββα μοναχοῦ Φιλοθεΐτου	»	52
19) Ὁμιλία περὶ ψυχῆς Κων. Γωγοβίτη ἱερέως	»	57
20) Χριστιανικαὶ δεήσεις μετὰ ἁμαρτίων	»	59
21) Περὶ ἱερωσύνης	»	60
22) Διάλογος Ἡλία καὶ ληστοῦ	»	61
23) Στήλη ἐλευθέρας γνώμης	»	63
24) Μία ἐπιστολὴ	»	65
25) Ἡ Ῥόζα τοῦ Ταννανβούργου (ἀκολουθεῖ)	»	65
26) Στήλη δωρεῶν	»	67
27) Νέαι ἐκδόσεις	»	68
29) Διάφοροι δηλώσεις	»	68
29) Κατάλογος βιβλίων	»	69